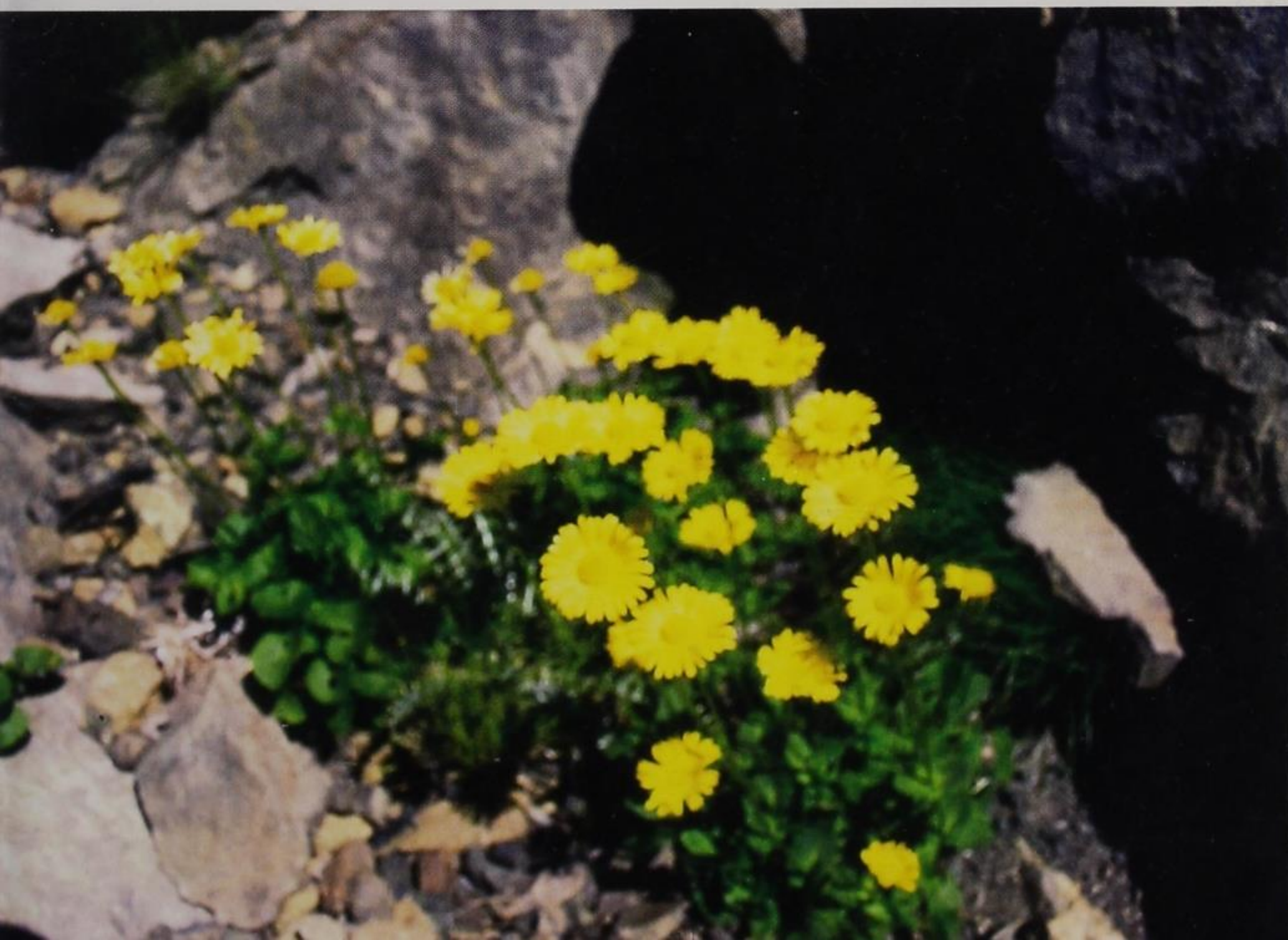

ΚΟΝΙΤΕΑ

74. Μάης - Ιούνης 1997

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 74 ΔΡΧ. 250
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
“Ουδέν κακό αμιγές καλού...”	117
Τα αίτια σεισμών στην Κόνιτσα, Μ. Παγούνη	118
Ενημέρωση Δημάρχου Κόνιτσας	123
Λαϊκά ανέκδοτα, Αναστ.Ευθυμίου	131
Ευθυμογράφημα, Θ. Πορφύρη	134
Κέντρο Περιβ/κής εκπαίδευσης, Κ. Τσούβαλη	135
Το χωριό μου Πεκλάρι, Γ. Κίτσιου	138
Πρόγραμμα μαθημάτων Αστ.Σχ. Παλαιοσελλίου Η. Ανδρέου	144
Από τη δράση του Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσας	147
Τοπωνυμίες Κόνιτσας, Θ. Ζιώγα	150
Οι κληρικοί Παλαιοσελλίου, Η. Παπαζήση	154
Σεργιάνι στο χωριό, Θ. Γκούτου	156
Ουράνιο τόξο, Ειρ. Κίτσιου	159
Περιβαλλοντικά μονοπάτια	161
Επιστολή, Δ. Καρβέλη	162
“Ουδείς πιο αχάριστος του Ευεργετηθέντος Σ.Τ.	162
Βιβλιοπαρουσίαση, Ι.Τ.	163
Βιβλιοκριτική, Σ. Οικονόμου	170
Μια λειτουργία στον Πωγωνίσκο, Αχ. Κολιού	171
Ο καλωπισμός της Κόνιτσας, Λ. Εζνεπίδη	173
Σχόλιο, Η.Α.	174
Κοινωνική υπηρεσία, Α. Κολιού	174
Ειδήσεις - Κοινωνικά	175

Φωτ. εξωφ. Σ.Τ. (Αγριολούλουδα
στο Σμόλικα).

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

**Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. (0655) 22.464, 22.212
Fax: (0655) 22.464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Βαλαωρίτου 25 - Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: (0651) 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1500
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

"Ουδέν κακό αμιγές καλού..."

Με τους σεισμούς της 27/7/96 έπαθε ζημιές και το κτίριο που λειτουργούσε το Τεχνικό-Επαγγελματικό Λύκειο.

Η πολιτεία στην προσπάθειά της να επουλώσει τα τραύματα που προήλθαν από το σεισμό στην πόλη, εκτός της γενικής συμπαράστασης προς τους κατοίκους, ανέλαβε και την κατασκευή κτιρίου για τη στέγαση του ΤΕΛ.

Έτσι ο Οργανισμός Σχολ. κτιρίων (ΟΣΚ) με προϋπολογισμό 430 εκατομ. δρχ. έστησε μέσα σε ένα εξάμηνο μια σειρά από προκατασκευασμένα άμορφα κτίρια δίπλα από τη Μαθ. Εστία. Είναι ένα συγκρότημα αισθητικά εξαιρετικό και λειτουργικά θαυμάσιο. Με γραφείο δ/ντού, γραφεία καθηγητών, αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, βοηθητικούς χώρους, αυλές, κ.λπ. Μια σύγχρονη κατα-

σκευή με όλες τις προδιαγραφές.

Στο ίδιο συγκρότημα στεγάζεται προσωρινά και το Κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Η πολιτεία έκανε το χρέος της· σ' εμάς όλους εναπόκειται να κάνουμε το δικό μας με την φροντίδα της συντήρησής του για να το βλέπουμε πάντα όμορφο και να το καμαρώνουμε.

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΣΕΙΣΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Του Μιχ. Παγούνη, γεωλόγου

1. ΓΕΝΙΚΑ

Η Γη αποτελείται από διάφορα υλικά. Τα φυσικο-χημικά και μηχανικά χαρακτηριστικά των υλικών αυτών εξαρτώνται από τη χημική σύσταση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες βρίσκονται.

Το εξωτερικό δύσκαμπτο στρώμα της Γης συνίσταται από στερεά υλικά και λέγεται λιθόσφαιρα. Κάτω από τη λιθόσφαιρα, σε βάθος 80 χλμ. περίπου, υπάρχει ένα δεύτερο στρώμα, το οποίο αποτελείται από παχύρρευστο υλικό. Το στρώμα αυτό είναι εύκαμπτο και ονομάζεται ασθενόσφαιρα. Σαφή διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα στρώματα αυτά δεν υπάρχει, διότι τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα μεταβάλλονται σταδιακά.

Η λιθόσφαιρα βρίσκεται συνεχώς κάτω από την επίδραση ενδο και εξωγενών δυνάμεων που διαμορφώνουν τη γεωλογική και μορφολογική της εικόνα. Οι γεωχημικές διεργασίες, οι οποίες συντελούνται στο εσωτερικό της Γης, δημιουργούν θερμικά ρεύματα μεταφοράς υλικού τα οποία επηρεάζουν τόσο τα υλικά της ασθενόσφαιρας όσο και της λιθόσφαιρας και συμβάλλουν άμεσα στην εξέλιξη αυτή. Αποτέλεσμα της γεωδυναμικής δραστηριότητας είναι τα πολύμορφα γεωλογικά φαινόμενα που παρατηρούνται σε διάφορα μέρη της Γης. Τα ηφαίστεια και οι σεισμοί ανήκουν σε εκείνα τα γεωδυναμικά φαινόμενα, που είναι πιο αισθητά και οι επιπτώσεις τους αποτυπώνονται στο στερεό τμήμα του φλοιού, αλλά και στη μνήμη του ανθρώπου.

Το στερεό στρώμα της Γης δεν είναι ενιαίο και ομοιογενές, αλλά αποτελείται από πολλά ξεχωριστά τμήματα με διά-

φορες διαστάσεις που αποκαλούνται λιθοσφαιρικές πλάκες, τεκτονικές μάζες και τεκτονικά τεμάχια.

Διακρίνονται έξι κύριες λιθοσφαιρικές πλάκες. Οι πλάκες αυτές περιλαμβάνουν τα δύσκαμπτα πετρώματα του φλοιού της Γης και το πάνω μέρος του μανδύα της.

II. ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η ευρεία περιοχή της Κόνιτσας δομείται από πετρώματα που σχηματίστηκαν κάτω από διαφορετικές συνθήκες και σε διάφορους γεωλογικούς αιώνες, με αποτέλεσμα να έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά όσο αφορά την εξωτερική τους μορφή, την πετρολογική τους σύσταση, τις μηχανικές τους ιδιότητες κ.λπ. Μερικά από τα χαρακτηριστικά τους αυτά διακρίνονται πολύ εύκολα στην επιφάνεια της περιοχής και παίζουν καθοριστικό ρόλο στη γεωλογική και μορφολογική της διάρθρωση.

Οι ορεινοί όγκοι της Τύμφης, της Τραπεζίτσας, του Κάμενικ και του Δούσκου συνίστανται από συμπαγή και σκληρά πετρώματα, σε αντίθεση με τα χαμηλότερα μορφολογικά τμήματα της περιοχής που συγκροτούνται από λιθολογικούς σχηματισμούς με μικρότερη σχετικά σκληρότητα, γι' αυτό και το ανάγλυφό τους δεν είναι τόσο απότομο.

Τα πετρώματα των ορεινών όγκων είναι αρχαιότερα. Άρχισαν να δημιουργούνται πριν από 140 εκατ. χρόνια. Οι βουνοπλαγιές και η λοφώδης περιοχή ανάμεσα στον κάμπο της Κόνιτσας και την κοιλάδα του Σαραντάπορου αποτελούνται από λιθολογικούς σχηματι-

σμούς που μπορεί να είναι σύγχρονοι ή και νεώτεροι κατά 30 εκατ. χρόνια από τα παραπάνω πετρώματα.

Σο μικρό χρονικό διάστημα της δημιουργίας τους, που έχει εκτιμηθεί σε 103 και 75 εκατ. χρόνια περίπου, μεσολάβησαν πολυάριθμα και περίπλοκα γεωλογικά φαινόμενα, όπως οι ελλεπάλληλες αναδύσεις τους από τους βυθούς των θαλασσών και οι καταποντίσεις τους, οι οριζόντιες και οι κατακόρυφες μετακινήσεις τους, η διάβρωσή τους κ.λπ., γεγονότα που συμβάλλουν αδιάκοπα στη διαμόρφωση της ποικιλομορφίας τους.

Τα φερτά υλικά (άμμοι, χαλίκια, αργιλοπηλοί) που γεμίζουν τη λεκάνη της Κόνιτσας και την κοιλάδα του Σαραντάπορου, είναι σύγχρονοι σχηματισμοί. Αυτοί δημιουργούνται από τη διάβρωση των πετρωμάτων της περιοχής. Το πάχος τους στο κέντρο της λεκάνης ανέρχεται σε εκατοντάδες μέτρα.

Τα πετρώματα στην περιοχή της Κόνιτσας επηρεάζονται από την τεκτονική δράση σε διάφορο βαθμό, ανάλογα με τις πετρολογικές και μηχανικές τους ιδιότητες. Οι ασβεστόλιθοι της Τύμφης, του Δούσκου αλλά και των κορυφών της Τραπεζίτσας και το Κάμενικ είναι σκληρά πετρώματα, έντονα διαρρηγμένα. Το υπόλοιπο τμήμα της περιοχής που είναι και το μεγαλύτερο, αποτελείται από σχηματισμούς με χαμηλή σχετική σκληρότητα. Για το λόγο αυτό δεν είναι μόνο διαρρηγμένοι αλλά και πτυχωμένοι. Όμως, κύριο χαρακτηριστικό όλων των πετρωμάτων της περιοχής, με εξαίρεση τις σύγχρονες αποθέσεις είναι τα ρήγματα (σπασίματα των πετρωμάτων σε μεγάλη έκταση και σε μεγάλο βάθος). Τα κύρια ρήγματα στην περιοχή της Κόνιτσας, όπως και σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο, ανήκουν σε δυο συστήματα διαρρήξεων με ΒΔ-ΝΑ και ΒΑ-ΝΔ διευθύνσεις. Δημιουργήθηκαν, δηλαδή, από διαφορετικά αίτια. Το άλμα των ρηγμάτων αυτών συνήθως είναι μεγάλο, αντίστοιχα με την επιφά-

νείά τους που κατεβαίνει σε μεγάλο βάθος μέσα στο γήινο φλοιό. Η ηλικία των ρηγμάτων είναι δύσκολο να προσδιοριστεί. Αναμφισβήτητα, πρόκειται για πολύ παλιά ρήγματα, που έχουν ανανεωθεί επανειλημμένα, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν ζώνες διαρρήξεων και να καταμελιστεί η περιοχή σε τεκτονικές μάζες, με χαλαρή μεταξύ τους σύνδεση.

Στο πρώτο σύστημα διαρρήξεων ανήκουν τα ρήγματα με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, που παρατηρούνται κυρίως στον ορεινό όγκο της Τύμφης. Οι κοιλάδες του Αώου και του Βοΐδοματίου αναπτύχθηκαν πάνω σε τεκτονικές γραμμές του συστήματος αυτού. Κάθετα ως προς το σύστημα αυτό είναι τα παράλληλα ρήγματα Κλειδωνιά-Κόνιτσα, Μάζι-Πηγγή, κοιλάδα Σαραντάπορου, τα οποία έχουν ΒΑ-ΝΔ διεύθυνση και συγκαταλέγονται στο δεύτερο σύστημα διαρρήξεων. Τα ρήγματα αυτά συνέβαλαν στη δημιουργία της λεκάνης της Κόνιτσας και των τεκτονικών μαζών της Τύμφης, της Τραπεζίτσας - Ηλιορράχης, του Κάμενικ και του Δούσκου.

Οι μάζες αυτές έχουν βαθιές ρίζες και επικάθονται στα πραγματικά πετρώματα (γρανίτες, βασάλτες), που συνδέονται με την Ευρασιατική και Αφρικανική λιθοσφαιρική πλάκα.

III. Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΝΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

Κάτω από τον Ελλαδικό χώρο διέρχεται το όριο επαφής των λιθοσφαιρικών πλακών της Ευρασιατικής και Αφρικανικής Ηπείρου, που είναι μια ευρεία, διαρρηγμένη ζώνη, αποτελούμενη από μικρότερες μάζες πετρωμάτων. Σύμφωνα με γεωφυσικές έρευνες (Β. Παπαζάχος, Κ. Παπαζάχου, 1989) το πάχος του φλοιού της Γης κάτω από τον Ελλαδικό χώρο κυμαίνεται από 28 μέχρι 47 χλμ. Οι γεωφυσικές έρευνες που έγιναν στη νοτιοδυτική Αλβανία και με-

ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΙΚΩΝ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 1980-1996
κατά Ν. Μουχιάρη - Μ. Παγούνη 1996

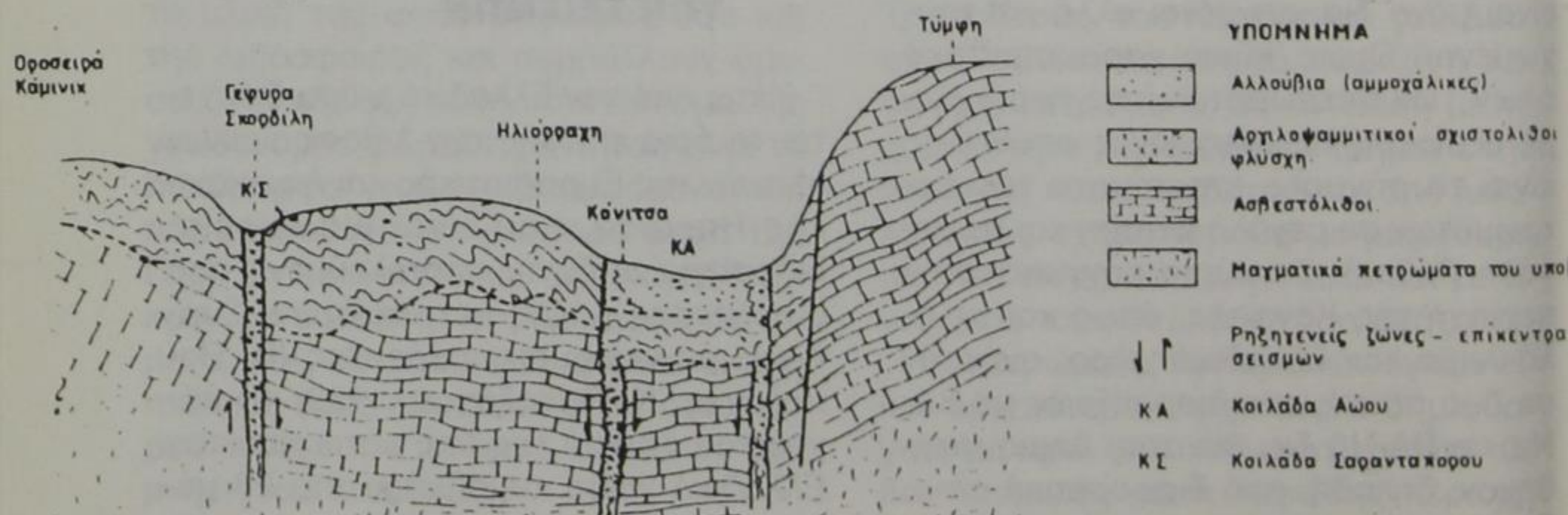

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Επίκεντρα σεισμών στη ρηξηγενή ζώνη του Σαρανταπόρου.
- ----- Αίου
- ----- διασταύρωση των ρηξηγενών ζωνών Σαρανταπόρου και Αίου.

Σχ. 2. ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΤΟΜΗ ΕΥΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

1:200.000

ταξύ Αυλώνας και συνόρων, δηλ. σε μικρή απόσταση από την Κόνιτσα, διαπιστώθηκε λέπτυνση του φλοιού της Γης (BOUSHATI S. Αγγελόπουλος Α. Νικολάου Σ. 1994).

Τα πετρώματα του φλοιού και του πάνω μέρους του μανδύα της Γης στην περιοχή της Κόνιτσας αναπαύονται πάνω στο νότιο όριο της Ευρασιατικής λιθοσφαιρικής πλάκας.

Επειδή η λιθοσφαιρική πλάκα κινείται πάνω στο παχύρρευστο υλικό της ασθενόσφαιρας, αναγκάζει τις διάφορες τεκτονικές μάζες που βρίσκονται πάνω σε αυτήν να κινούνται προς διάφορες κατευθύνσεις έως ότου αποκτήσουν νέες θέσεις ισορροπίας. Κατά τις κινήσεις αυτές οι τεκτονικές μάζες συγκρούονται μεταξύ τους, ταλατεύονται και ολισθαίνουν στις επιφάνειες των ρηγμάτων. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την απελευθέρωση μεγάλων δυνάμεων, οι οποίες μεταφέρονται στα πετρώματα της περιοχής και προκαλούν τεκτονικές δονήσεις που λέγονται σεισμοί.

Οι σεισμοί που έπληξαν την Κόνιτσα στις 26 Ιουλίου και στις 6 Αυγούστου 1996 είχαν μέγεθος 5,2 R και 5,6 R αντίστοιχα. Τα επίκεντρα των σεισμών βρίσκονται στην περιοχή μεταξύ Αετόπετρας, Ηλιορράχης και Καβασίλων, στα σημεία διασταύρωσης των τεκτονικών ζωνών με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ και ΒΑ-ΝΔ ως ΒΑΑΑ-ΝΔΔ. Το βάθος των επικέντρων ήταν 3-10 χλμ.

Από τη μελέτη της σεισμικής δραστηριότητας στη βορειοδυτική Ελλάδα και στη νοτιοανατολική Αλβανία προκύπτει ότι οι τελευταίοι σεισμοί στην Κόνιτσα δεν ήταν ένα ασυνήθιστο γεγονός σε μια σεισμική περιοχή, όπως πίστευαν πολλοί. Ισχυρός σεισμός 6,3 R είχε εκδηλωθεί στις 22 Δεκεμβρίου 1919, ενώ τεκτονικές δονήσεις, που συνδυάζονταν με σεισμούς στην ευρύτερη περιοχή, έγιναν αισθητές πάρα πολλές φορές. Οι κάτοικοι της περιοχής αντιμετώπιζαν τα φαινόμενα των σεισμών με καρτερικότητα. "Κρατηθείτε. Σείεται

η γη", έλεγαν οι γυναίκες. Πίστευαν στην διαβατικότητα των σεισμών.

Οι μελέτες της τεκτονικής και των σεισμικών δονήσεων της περιοχής που έχουν γίνει μέχρι σήμερα από διάφορους ερευνητές (Β. Παπαζάχος, Ι. Δρακόπουλος, Π. Πάσχος, Χ. Αγγελίδης, Θ. Ροντογιάννη, Ν. Μουγιάρης, Α. Αγγελόπουλος, Σ. Νικολάου και BOUSHATI στη νοτιοανατολική Αλβανία) οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι οι σεισμοί της Κόνιτσας είναι τεκτονικής φύσης, δηλ. συνδυάζονται με τα ρήγματα στα πετρώματα της λιθόσφαιρας. Στο σχέδιο 3 παρουσιάζονται δυο κύριες σεισμικές ζώνες, μια ΒΔ-ΝΑ κατά μήκος της κοιλάδος του Αώου και μια ΒΑ-ΝΔ κατά μήκος της κοιλάδος του Σαρανταπόρου.

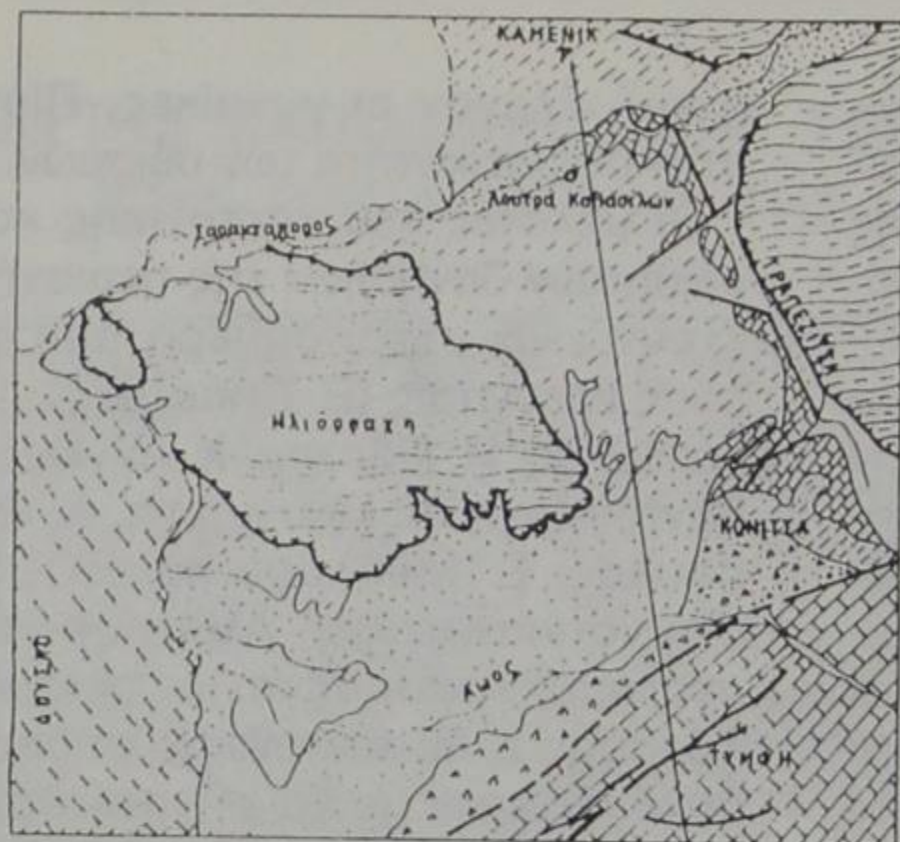
IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι σεισμοί των τελευταίων ετών στην Κοζάνη, στα Γρεβενά και στην Κόνιτσα έδειξαν, ότι όλος ο Ελλαδικός χώρος αποτελεί μια σεισμογενή περιοχή, όπου η σεισμική δραστηριότητα είναι διαφορετικής έντασης και περιοδικότητας.

Η περιοχή της Κόνιτσας ανήκε στα τμήματα της χώρας που χαρακτηρίζονται από μεγάλη σχετικά περίοδο σεισμικής ηρεμίας.

Αν και η μελέτη των σεισμών έχει προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό και έχει λύσει πολυάριθμα προβλήματα επιστημονικού ενδιαφέροντος, δεν έχει κατορθώσει ακόμα να προβλέψει το χρόνο και τον τόπο γένεσης ενός μελλοντικού σεισμού. Φαίνεται, ότι "η επιστήμη βρίσκεται ακόμη μακριά από το στόχο αυτό", όπως επισημαίνουν οι ειδικοί.

Οι επιπτώσεις ενός σεισμού μπορεί να περιοριστούν σε μεγάλο βαθμό με την αυστηρή εφαρμογή του Αντισεισμικού Κανονισμού για το σχεδιασμό και την κατασκευή αντισεισμικών έργων.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
1:200.000

- ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ**
- Αλλουβιακές αποθέσεις (άμμοι, χαλίκια)
 - Πλευρικά κορημάτα και κώνοι κορημάτων
 - ΙΟΝΙΟΙ ΖΩΝΗ**
 - Φλύσχης (αργιλοψαμμιτικοί σχιστόλιθοι)
 - Ασβεστόλιθοι
 - ΖΩΝΗ ΠΙΝΔΟΥ**
 - Φλύσχης
 - ΠΕΛΑΓΟΝΙΚΗ ΖΩΝΗ**
 - Ασβεστόλιθοι με οφιοψαμμιτοκερατολιθικές ενστώσεις
 - Εκώδυση
 - Ρήγμα
 - Γεωλογική τομή

Fig 1

Ανακοίνωση

Καλούνται σε συνεστίαση που θα γίνει στην Κόνιτσα στις 13 Αυγούστου 1997, οι κάτωθι αποφοιτήσαντες από το Γυμνάσιο Κονίτσης το έτος 1967.

Ανδρέου Ηλίας - Βαγενά Ειρήνη - Βασάκος Απόστολος - Βεζαλής Αχιλλέας - Βεζαλής Πασχάλης - Γάρου Ζωή - Γκούντα Χρυσάνθη - Ζακοπούλου Ελευθερία - Ζαχαροπούλου Κυριακούλα - Ζακόπουλος Δημήτριος - Ζιώγας Αθανάσιος - Ζώτος Απόστολος - Ζώτος Νικόλαος - Ιωάννου Σταύρος - Καλογήρου Κωνσταντούλα - Καρατζήμου Μιράντα - Κούσιου Λουΐζα - Κουτρομπίνας Χρήστος - Λέκκα Κωνσταντινιά - Λιάπη Βασιλική - Ματσή Βασιλική - Μελκονιάν Ελισάβετ - Μούχος Αθανάσιος - Μπαλάσκα Μαριάνθη - Μπαρμπούτη Αικατερίνη - Μπέρεσφορδ Μάρραιη Γεώργιος - Νικόπουλος Αριστοκλής - Ντάφλος Μιχαήλ - Ντεντοπούλου Ελένη - Ντούτση Ελευθερία - Οικονόμου Χρήστος - Παγουρτζής Παναγιώτης - Παπαδιάς Νικόλαος - Παππιάς Γεώργιος - Πριμηκύρης Κων/νος Ρούση Αθανασία - Τάτσης Διονύσιος - Τζιάλλα Ελένη - Τσιαλογιάννης Δημήτριος - Τσινασλανίδου Ελευθερία - Φουρτζή Ελένη - Χαλούλου Σταυρούλα.

Κόνιτσα 24 - 3- 67. Μαθητές ΣΤ τάξης.

**ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
Κ. ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗ**

Σας καλέσαμε εδώ για:

1. Έναν απολογισμό για τη μέχρι τώρα πορεία της Κόνιτσας από τις 26/7/96.

2. Να παρουσιάσουμε αναλυτικά τις μέχρι σήμερα κινήσεις των Υπουργείων.

3. Να παρουσιάσουμε τις θετικές απαντήσεις που πήραμε από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κ. Λαλιώτη στην επίσκεψή του στην Κόνιτσα.

4. Πως εξελίσσονται οι επισκευές και ανακατασκευές των κτισμάτων.

5. Ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Είμαι υποχρεωμένος να καταγράψω την ευαισθησία, την ανθρωπιά του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κ. Κώστα Λαλιώτη για τους σεισμόπληκτους και τη σεισμόπληκτη περιοχή. Τονίζω ιδιαίτερα αυτή τη πτυχή διότι πέρα από τα άψυχα έγγραφα, τις αποφάσεις και τα νούμερα ο πολίτης έχει ανάγκη σ' αυτές τις περιπτώσεις της ηθικής στήριξης της ανθρώπινης συμπαράστασης.

Σε ό,τι αφορά εμάς, το Δήμο, το Δήμαρχο, το Νομόρχο, νομίζω ότι με τις καθημερινές μας παρεμβάσεις ξαναδώσαμε την ελπίδα στον κόσμο της Κόνιτσας.

Σε μια τέτοια πορεία όμως είναι βέβαιο ότι έγιναν και λάθη, υπήρξαν και παραλήψεις. Είναι όμως σίγουρο ότι όποιος δεν δραστηριοποιείται όποιος δεν δουλεύει, όποιος δεν ασχολείται δεν κάνει λάθη.

Επιδίωξή μας είναι να κάνουμε τα λιγότερα λάθη και πιστεύω ότι το πετύχαμε με τη συνεχή συμπαράσταση και των συμπολιτών μας.

Φανταστείτε ένα Δήμο με τρία (3) άτομα Διοικητικό προσωπικό να βγάλει σε πέρας και όλες τις δραστηριότητες που έτσι κι αλλιώς ήταν και είναι σε εξέλιξη, με ταυτόχρονη αντιμετώπιση ενός τεράστιου έργου που προέκυψε από την φυσική αυτή κατα-

στροφή.

Τονίζω επίσης τη συνεχή ή σχεδόν συνεχή συμπαράσταση που είχαμε από τα Μ.Μ.Ε. την οποία επιθυμούμε να συνεχίσουμε να έχουμε, όπως επίσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμων και Κοινοτήτων) της Ηπείρου ιδιαίτερα, Συλλόγων, μαθητών, πολιτών του Νομού Ιωαννίνων, επιχειρήσεων οι οποίοι κατέθεσαν και χρήματα υπέρ του Δήμου Κόνιτσας 30.000.000 δρχ. περίπου που διατέθηκαν με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου για άμεσες ανάγκες.

Συνεχής συμπαράσταση της Μητρόπολη Κόνιτσας, των κατοίκων της Κόνιτσας, επιχειρήσεων του Νομού. Τους ευχαριστούμε θερμότατα όλους.

Μέχρι σήμερα όλες οι αποφάσεις από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και σχεδόν όλες από τα άλλα υπουργεία και τους Οργανισμούς. Οικονομικά το Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. διέθεσε μέχρι σήμερα:

- για την προμήθεια και μεταφορά 270 οικίσκων και 14 αποθηκών 830.000.000
- στη Νομαρχιακή Αυτ/ση Ιωαννίνων για κατεδαφίσεις και έργα υποδομής σε όλη την επαρχία 70.000.000
- στο Δήμο για φιλοξενίες 50.000.000 δρχ.
- στο Δήμο για υποστυλώσεις, ενισχύσεις, κατεδαφίσεις, έργα υποδομής οικίσκων 150.000.000 δρχ.
- για οικίσκους, καταστήματα και υποδομής ΓΑΣ 12.000.000 δρχ.
- για τοίχους αντιστήριξης 30.000.000 δρχ.
- σε Κοινότητες της Επαρχίας 20.000.000 δρχ.
- για εργολαβίες υποδομών των καταυλισμών 79,5.000.000 δρχ.
- για διοικητικές δαπάνες του ΓΑΣ Κόνιτσας 5.000.000 δρχ.
- στο ΓΑΣ Κόνιτσας για κρατική αρωγή σε δάνεια και επιδότηση ε-

νοικίου 65.000.000 δρχ.

Εκδόθηκαν επίσης αποφάσεις από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.:

- στο Δήμο Κόνιτσας για οφειλές κατεδαφίσεων, υποστυλώσεων, υποδομών οικίσκων 106.000.000 δρχ.
- στο Δήμο για απόθηκη 600 τμ για μερική φύλαξη των υπάρχοντων των κατοίκων η οποία δεν κατασκευάστηκε ακόμη λόγω ορισμένων προβλημάτων που υπάρχουν με το οικόπεδο στο οποίο θα κατασκευασθεί 47.000.000 δρχ.
- στο Δήμο για τη συμμετοχή του στην επέκταση του σχεδίου πόλεως, αναθεώρηση ρυμοτομικού σχεδίου και πράξη εφαρμογής 42.000.000 δρχ. Η ολοκλήρωση θα γίνει σε 3 χρόνια ενώ αυτή τη στιγμή οι κάτοικοι κάνουν τοπική πράξη εφαρμογής για να εκδοθεί η άδεια.
- στο Δήμο για τις γεωλογικές έρευνες που ήδη ολοκληρώθηκαν και έχουν ήδη πληρωθεί από το Δήμο 13.000.000 δρχ.

Επίσης διατέθηκαν από:

1. Υπουργείο Πρόνοιας 151.000.000 δρχ. για βοηθήματα σε όσους έπαθαν ζημιές (από 200.000 δρχ. το κάθε νοικοκυριό). Εδώ τονίζω ότι αρκετοί συμπολίτες μας δεν τα πήρανε ακόμη και το Υπουργείο Πρόνοιας οφείλει να καλύψει. Εξάλλου αυτό τόνισε και ο κ. Λαλιώτης για να υπάρχει ίση μεταχείριση προς όλους.

2. Υπουργείο Πολιτισμού 50.000.000 δρχ. για έργα σε μνημεία που συνεχίζουν να εκτελούνται.

3. Υπουργείο Οικονομικών 200.000.000 δρχ. στη Νομαρχιακή Αυτ/ση Ιωαννίνων και το Δήμο για τις ανάγκες της σεισμό-πληκτης περιοχής.

4. Υπουργείο Εσωτερικών 25.000.000 δρχ. για κάλυψη αναγκών του Δήμου Κόνιτσας.

5. Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας 70.000.000 δρχ. για βοήθημα στους εργαζομένους της περιοχής που δόθηκαν. Επίσης αναμένονται για τους συνταξιούχους

(ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑ κ.λπ.) 100.000 δρχ. και για τους συνταξιούχους ΟΓΑ 50.000 δρχ. Η συνολική δαπάνη είναι 100.000.000 δρχ. και η οποία υπογράφηκε.

6. Υπουργείο Εργασίας 120.000.000 δρχ. διατέθηκαν για έργα επισκευής αρδευτικών στη νομαρχιακή Αυτ/ση Ιωαννίνων.

7. ΟΣΚ 105.000.000 δρχ. για επισκευές σχολείων με εργολαβία που ήδη εκτελείται.

8. ΟΣΚ κατασκευή συγκροτήματος ΤΕΛ και αιθουσών του ΚΠΕ, του Γ' Δημοτικού Σχολείου και γυμναστηρίων στο ΤΕΛ και Γ' Δημοτικό Σχολείο με προϋπολογισμό έργου 430.000.000 δρχ.

9. Ο ΟΕΚ αποφάσισε να επισκευάσει τις εργατικές κατοικίες συνολικού πρ/σμού 300.000.000 δρχ. Το έργο αυτό δεν άρχισε ακόμη διότι υπάρχει εκκρεμότητα με το οικόπεδο που θα κατασκευαστούν.

10. Για το γνωστό πρόβλημα των επικίνδυνων βράχων ήδη ολοκληρώθηκαν οι τοπογραφήσεις και ανατέθηκε στο ΙΓΜΕ η μελέτη αποκατάστασης.

Αυτά αναλυτικά είναι τα οικονομικά στοιχεία του χρόνου που πέρασε. Ίσως και να φαντάζουν μεγάλα. Όμως οι ανάγκες που υπάρχουν είναι τέτοιες που όλοι καταλαβαίνετε ότι θέλουν συνεχείς παρεμβάσεις για να συνεχίσει ο τόπος στο γνώριμο και γιατί όχι με καλύτερο ρυθμό την πορεία του.

Έτσι Νομαρχία, Περιφέρεια, Δήμος και Συμβούλιο Περιοχής είχαμε ζητήσει να υπάρξει ένα Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για την Επαρχία για να γίνουν παρεμβάσεις στην Κόνιτσα και τα χωριά της σε όλους τους τομείς.

Ο κ. Λαλιώτης απάντησε θετικά σε αυτό το αίτημα, με πόρους μάλιστα που θα είναι πρόσθετοι πέρα από το ΠΕΠ Ηπείρου. Το τονίζω αυτό για να μην θεωρηθεί από κανέναν ότι θα περικοπούν πόροι από άλλα έργα και που η Ήπειρος συνολικά πρέπει να

δεχθεί με ανακούφιση.

Τονίσαμε επίσης την αναγκαιότητα δωρεάν κατοικίας για ορισμένες κατηγορίες πολιτών που τα σπίτια τους καταστράφηκαν. Και σε αυτό το αίτημα ο κ. Λαλιώτης απάντησε θετικά και ήδη βγήκε ανακοίνωση για να δηλώσουν τα ενδιαφέρον τους με τις εξής προϋποθέσεις:

- 1) Να είναι άνω των 70 ετών
- 2) Να μην έχουν άλλη κατοικία.
- 3) Να είναι μόνιμοι κάτοικοι της Επαρχίας.
- 4) Να έχουν εισόδημα κάτω των 2.500.000 δρχ.
- 5) Να είναι ή να έχουν άτομα με ειδικές ανάγκες στην οικογένεια που καταστράφηκε το σπίτι τους.

Επίσης δέχθηκε την πρότασή μας για έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για την ένταξη του μεγαλύτερου μέρους της Κόνιτσας στους παραδοσιακούς οικισμούς.

Δέχθηκε επίσης:

- οι εξειδικευμένες μελέτες για κτίρια δημοτικά, κοινοτικά και δημόσια να γίνουν από την Υπηρεσία μελετών της ΥΑΣΒΕ (του ΥΠΕΧΩΔΕ).
- τη στελέχωση του ΓΑΣ και με αποσπάσεις από αυτό στελέχωση και της Πολεοδομίας. Σήμερα η Πολεοδομία της Κόνιτσας υπολειτουργεί.
- τέλος στη θέληση του κ. Βερελή και τη δική μας συμφωνία για να επισκέπτονται την Κόνιτσα εκτός του ενός ελεγκτή και οι άλλοι δύο ελεγκτές (για τον καλύτερο έλεγχο των μελετών, τη συνεχή διαφάνεια και συντόμευση των διαδικασιών), πρόσθεσε και τη δική του θέληση και τη σύμφωνη γνώμη για σύσταση Επιτροπής Ελέγχου σε περίπτωση διαφωνιών μεταξύ ελεγκτών και Προϊσταμένου του ΓΑΣ σε ό,τι αφορά την στατική επάρκεια των προς επισκευή κτιρίων.

Τονίζω ιδιαίτερα τα σημεία αυτά του ελέγχου διότι μεταφράζονται:

- 1) Στην ίση μεταχείριση των κατοίκων

2) Σε οικονομικά στοιχεία.

Πιο αναλυτικά: για την επισκευή μιας κατοικίας επιτρέπεται η δανειοδότηση με δωρεάν κρατική αρωγή (305) και το υπόλοιπο άτοκο δάνειο (15 ετών) έως 55.000 δρχ. το τ.μ. για δε τα διατηρητέα έως 110.000 δρχ. το τ.μ. με κρατική αρωγή και άτοκο δάνειο (25 ετών) με έναρξη πληρωμής μετά από δύο χρόνια.

Όποια μελέτη επισκευής είναι με προϋπολογισμό μεγαλύτερο των ποσών ανά τετραγωνικό που ανέφερα τότε ο πολίτης υποχρεούται να κάνει τις επισκευές με έντοκο δάνειο. Όλα τα δάνεια γίνονται μέσω Τραπεζών με τις γνωστές δεσμεύσεις εκ μέρους τους. Σας κάνω γνωστό επίσης ότι όλοι οι μελετητές ή είναι και κατασκευαστές ή συνεργάζονται με κατασκευαστές.

Τώρα εάν ένα σπίτι επισκευάζεται όπως πρέπει με 5.000.000 δρχ. τότε ο μελετητής θα πληρωθεί με το 8-10% περίπου του πρ/σμού για τη μελέτη τα δε υπόλοιπα χρήματα θα τα πάρει ο επισκευαστής για να κάνει τις εργασίες που προβλέπονται από τη μελέτη και ο πολίτης θα πάρει 1, 5.000.000 δρχ. κρατική αρωγή και το υπόλοιπο 3,5.000.000 δρχ. του δανείου σε τρεις δόσεις σύμφωνα με την πορεία των εργασιών και το δάνειο θα το ξοφλήσει με περίοδο χάριτος 2 χρόνια σε 15 χρόνια ή σε 25 χρόνια εφόσον πρόκειται για διατηρητέο.

Αν ο μελετητής προτείνει μελέτη 40.000.000 δρχ. (με πρόσθετα στοιχεία βεβαίως) και γίνει δεκτή από το ΓΑΣ, τότε ο μελετητής θα πάρει ως αμοιβή όλα τα υπόλοιπα χρήματα αφού ελεγχόμενος θα πρέπει να κάνει τις εργασίες όλες που προβλέπονται από τη μελέτη και ο πολίτης θα πάρει 12.000.000 δρχ. κρατική αρωγή και τα υπόλοιπα 28.000.000 δάνειο. Άρα πολύ μεγαλύτερο αποτέλεσμα το δε συμφέρον των μελετητών και κατασκευαστών είναι άλλο.

Ο Δήμος βέβαια δεν παρεμβαίνει στη λειτουργία του ΓΑΣ όμως οφείλει

να τονίσει και να ζητά το συνεχή έλεγχο για καλύτερες επισκευές με το μικρότερο κόστος. Γιατί φανταστείτε την οικονομική αφαίμαξη που θα έχει ο τόπος όταν οι κάτοικοι αρχίσουν να πληρώνουν τα δάνεια και μάλιστα όταν αυτά είναι υπέρογκα.

Πώς θα ζήσει ο τόπος μας;;;

Και κάτι ακόμη που το καταθέτω και θέλω να του δώσετε την ανάλογη βαρύτητα:

Μέχρι τώρα μετά από έλεγχο το ΓΑΣ έκανε περικοπές εργασιών σε όλων των μελετητών τις μελέτες στα δεδομένα που τους προστέθηκαν από το ΓΑΣ και υπέγραψαν για τη στατιστική επάρκεια των κατοικιών. Τι σας λέει αυτό; Δεν βγαίνει το συμπέρασμα ότι αποδέχονται και με την υπογραφή τους ότι στην αρχική τους πρόταση, πρότειναν υπερβολικές εργασίες, άρα υπερβολικά δάνεια για τους κατοίκους;;;

Εσείς σ' αυτή την πορεία, αγαπητοί φίλοι, δεν οφείλετε να είστε συμπαραστάτες και υποστηρικτές;;;

Μέχρι σήμερα στην Κόνιτσα λειτουργούν γραφεία μελετών και κατασκευών που αποτελούνται από μηχανικούς της Κόνιτσας, των Ιωαννίνων, των Αθηνών και της Κοζάνης και της Πάτρας.

Το ΓΑΣ και το Υπουργείο αντιμετωπίζει όλους με την ίδια κακτική και αυτό μας ικανοποιεί ιδιαίτερα.

Επιθυμούμε να έρθουν και άλλα γραφεία ώστε η αποκατάσταση να γίνει όσο το δυνατόν πιο σύντομα.

Ξέρουμε ότι το ΓΑΣ δέχεται και θα δεχτεί πιέσεις για χαλάρωση και κάθε μέρα οι πιέσεις θα αυξάνονται.

Ξέρω ότι οι πιέσεις προς το Δήμο και το Δήμαρχο από τα διάφορα γραφεία και τους παρατρεχάμενούς τους θα συνεχίσουν.

Όμως τους διαβεβαιώνουμε ότι θα συνεχίσουμε τον αγώνα για το συμφέρον των πολιτών και του τόπου όπως το κάναμε μέχρι σήμερα.

Το σύνολο των κατοίκων πλην ελαχίστων (μετρημένων στα δάχτυλα του

ενός χεριού) επικροτούν αυτή την τακτική και πιστεύω ότι κι εσείς το ίδιο θα κάνετε.

Κλείνω με τη γνωστοποίηση ότι:

Παρά τις υποδείξεις της αρμόδιας Εφορείας Μνημείων η μελέτη για τη γέφυρα του Αώου, δεν ανατέθηκε σε κανέναν πανεπιστημιακό διότι δεν δεχθήκαμε και δεν θα δεχθεί ο Δήμος να κάνει τον πλασιέ κανενός εργολάβου - μελετητή.

Για δε τη σιδερένια γέφυρα που κρύβει την πέτρινη το ΥΠΕΧΩΔΕ προωθεί χρηματοδότηση για την απομάκρυνσή της ώστε να αναδειχθεί το μοναδικό μνημείο της Ηπείρου.

Και κάτι ακόμα: το εργαστήριο ελέγχου ετοιμού σκυροδέματος είναι έτοιμο στην Κόνιτσα. Περιμένουμε από την αρμόδια υπηρεσία της Ηπείρου (Περιφερειακό Εργαστήριο) να το στελεχώσει για το συνεχή έλεγχο των υλικών.

Έχει παραχθεί σημαντικότερο έργο. Ο δρόμος μας είναι μακρύς και δύσκολος. Θα τον περπατήσουμε.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Αριθμ. Πρωτ.1837

ΠΡΟΣ:

Τον Υπουργό Παιδείας
κ. Γεράσιμο Αρσένη

Κύριε Υπουργέ,
μετά τους καταστροφικούς σεισμούς στην Κόνιτσα ο Ο.Σ.Κ. κατασκεύασε άμεσα το Τ.Ε.Λ., αίθουσες του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπ/σης, αίθουσες στο Γ' Δημοτικό Σχολείο και πολλαπλών χρήσεων στο ίδιο Σχολείο. Ταυτόχρονα άρχισαν και οι επισκευές σε όλα τα Σχολεία. Με το σημερινό μου υπόμνημα σας κάνω γνωστά όλα τα προβλήματα που πρέπει να βρουν τη λύση τους.

1. Μαθητική Εστία Κόνιτσας

Το κτιριακό αυτό συγκρότημα πρέπει να επισκευασθεί άμεσα για τη φι-

λοξενία των μαθητών της Επαρχίας μας και τη φιλοξενία των μαθητών του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπ/σης. Τώρα η Μαθητική Εστία, μόνο για μαθητές της Επαρχίας και όχι για το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπ/σης, λειτουργεί σε ενοικιασμένο ξενοδοχείο.

2. Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Να ολοκληρωθεί η μελέτη που έχει ήδη δημοπρατηθεί και να κατασκευασθεί το κτίριο.

Μέχρι τώρα η βιβλιοθήκη στεγάζεται και λειτουργεί σε αίθουσες του Δημαρχείου. Η εύρυθμη λειτουργία της Βιβλιοθήκης αλλά και του νέου Δήμου που θα προκύψει από τις συνενώσεις, επιβάλλουν να κατασκευασθεί το κτίριο άμεσα.

3. Λειτουργικά έξοδα

Μετά τους σεισμούς τα λειτουργικά έξοδα των Σχολείων πολλαπλασιάστηκαν και για το λόγο αυτό το αίτημά μας για διπλασιασμό των λειτουργικών εξόδων για δυο χρόνια είναι αναγκαίο να εκπληρωθεί.

4. Γυμναστήριο Β' Δημοτικού Σχολείου

Το Β' Δημοτικό Σχολείο δεν έχει κλειστό χώρο Γυμναστηρίου (αίθουσα πολλαπλών χρήσεων). Οι καιρικές συνθήκες της περιοχής επιβάλλουν την κατασκευή αίθουσας πολλαπλών χρήσεων (συμβατική κατασκευή) από τον Ο.Σ.Κ.

5. Ελλείψεις στο Τ.Ε.Λ. και Κ.Π.Ε.

α) Κατασκευή εργαστηρίων Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων Τ.Ε.Λ. (συμβατική κατασκευή)

β) W.C. στο Κ.Π.Ε.

γ) Στέγαστρα πρόσθια Κ.Π.Ε.

δ) Ασφαλτόστρωση αυλείου χώρου Τ.Ε.Λ.

ε) Διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου Τ.Ε.Λ. και Κ.Π.Ε.

6. Κτίριο Β' Νηπιαγωγείου

Το Β' Νηπιαγωγείο συστεγάζεται με τον Α' Παιδικό Σταθμό. Το κτίριο αυτό δυστυχώς είναι παλαιό με μεγάλες ζημιές. Πρότασή μας είναι να κατασκευασθεί μια σύγχρονη μονάδα ώστε να λειτουργήσουν ορθά και ολο-

κληρωμένα στο ίδιο οικόπεδο.

7. Επέκταση Λυκείου

Προτείνουμε την επέκταση του Λυκείου με τρεις μόνο αίθουσες ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του Σχολείου. Η δαπάνη είναι μικρή γιατί οι υπόλοιποι κοινόχρηστοι χώροι υπάρχουν.

8. Εξοπλισμός Σχολείων

α) Εξοπλισμός Τ.Ε.Λ. (θρανία, τραπεζάκια, γραφεία κ.λπ.)

β) Εξοπλισμός εργαστηρίου Η/Υ Τ.Ε.Λ.

γ) Εξοπλισμός εργαστηρίων Μηχανοτεχνικών Τ.Ε.Λ.

δ) Εξοπλισμός εργαστηρίων Ηλεκτρολόγων Τ.Ε.Λ.

ε) Εξοπλισμός Γυμναστηρίων Τ.Ε.Λ., Α', Β' και Γ' Δημοτικών Σχολείων

9. Γραφείο Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης

Παραμένει το αίτημά μας για επαναλειτουργία του Γραφείου Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης.

10. Αποσπάσεις των εκπαιδευτικών

Οι αποσπάσεις των εκπαιδευτικών να οριστικοποιούνται πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

11. Επισκευές των Σχολείων

Οι επισκευές των Σχολείων πρέπει να συνεχιστούν με εντατικό ρυθμό ώστε με το πέρας του καλοκαιριού να έχουμε την ολοκλήρωσή τους.

12. Με τις αλλαγές που προωθούνται για την Τριτοβάθμια Εκπ/ση σας κάνουμε γνωστό ότι στην Κόνιτσα υπάρχει υποδομή για λειτουργία ενός Τ.Ε.Ι. με τμήματα που ενδιαφέρουν στην περιοχή. Μια τέτοια εξέλιξη θα ήταν σωτηρία για την περιοχή μας.

Κύριε Υπουργέ,

είμαι βέβαιος ότι θα σταθείτε με τόλμη κοντά στον τόπο μας και τους ακρίτες κατοίκους της που επιμένουν πεισματικά να μένουν στην ανθρώπινη Κόνιτσα και να μην μετακομίζουν στις απρόσωπες πόλεις.

Κόνιτσα 29/5/1996

Ο Δήμαρχος
Χατζηεφραιμίδης Πρόδρομος

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Σας ανακοινώνουμε αναλυτικά τις χρηματοδοτήσεις που δόθηκαν στη Νομαρχία, το Δήμο και τις Κοινότητες της Επαρχίας αλλά και στους πολίτες, για ενημέρωση.

Το σοβαρό πρόβλημα των καταστροφών από τους σεισμούς της Κόνιτσας, αντιμετωπίστηκε καταρχήν με χρηματοδότηση από όλα τα συναρμόδια Υπουργεία (ΥΠΕΧΩΔΕ, Οικονομικών, Γεωργίας, Εσωτερικών, Υγείας και Πρόνοιας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ΟΣΗ, ΟΕΚ, Υπ. Πολιτισμού) για την άμεση ανακούφιση των πληγέντων συνολικού προϋπολογισμού 3 δις 100 εκ. δρχ., εκ των οποίων ποσό 1,5 δις δρχ. αφορά χρηματοδοτήσεις από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Α/Α	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ (εκ. δρχ.)	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1.	ΥΠΕΧΩΔΕ	830	Δαπάνη προμήθειας και μεταφοράς 270 οικίσκων τύπου container και 14 αποθηκών
2.	ΥΠΕΧΩΔΕ	70	Χρηματοδότηση Νομ. Αυτοδιοίκησης για κατεδαφίσεις και έργα υποδομής σε σεισμόπληκτες περιοχές
3.	ΥΠΕΧΩΔΕ	50	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας για φιλοξενίες προσωπικού ΥΠΕΧΩΔΕ
4.	ΥΠΕΧΩΔΕ	150	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας για ενισχύσεις, υποστυλώσεις κτιρίων και κατεδαφίσεις
5.	ΥΠΕΧΩΔΕ	12	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας για προμήθεια καταστημάτων container και διαμόρφωση κτιρίου ΓΑΣ
6.	ΥΠΕΧΩΔΕ	30	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας για επισκευή τοίχων
7.	ΥΠΕΧΩΔΕ	20	Χρηματοδότηση σεισμόπληκτων Κοινοτήτων
8.	ΥΠΕΧΩΔΕ	79,5	Χρηματοδότηση έργων υποδομής καταυλισμών containers (εργολαβία ΠΕΧΩΔΕ)
9.	ΥΠΕΧΩΔΕ	5	Διοικητικές δαπάνες
10.	ΥΠΕΧΩΔΕ	65	Κρατική αρωγή σε δάνεια και επιδοτήσεις ενοικίου
11.	ΔΩΡΕΕΣ ΔΗΜΩΝ, ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΠΟΛΙΤΩΝ	30	Διατέθηκαν για κάλυψη άμεσων αναγκών της Κόνιτσας
12.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	100	Χρηματοδότηση Νομ. Αυτοδιοίκησης
13.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	100	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας
14.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	151	Βοήθημα 200.000 δρχ. σε σεισμόπληκτες Περιοχές
15.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	25	Χρηματοδότηση Δήμου Κόνιτσας

Α/Α	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ (εκ. δρχ.)	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
16.	ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	70	Βοήθημα 100.000 δρχ. σε εργαζομένους και ανέργους της Επαρχίας το οποίο έχει ήδη διανεμηθεί.
17.	ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	50	Βοήθημα 50.000 δρχ. σε συνταξιούχους ΟΓΑ που δεν άρχισε ακόμη να διανέμεται.
18.	ΥΠ.ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	50	Βοήθημα 100.000 δρχ. σε συνταξιούχους (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑ κλπ) το οποίο άρχισε ήδη να διανέμεται
Εκδόθηκαν επίσης αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ και αναμένεται χρηματοδότηση:			
19.	ΥΠΕΧΩΔΕ	106	Οφειλές κατεδαφίσεων, υποστυλώσεων, υποδομών οικίσκων
20.	ΥΠΕΧΩΔΕ	47	Κατασκευή αποθήκης 600 τμ για τη φύλαξη των υπαρχόντων των κατοίκων. Η αποθήκη αυτή δεν κατασκευάστηκε ακόμη λόγω ορισμένων προβλημάτων που υπάρχουν με το οικόπεδο στο οποίο πρόκειται να κατασκευασθεί.
21.	ΥΠΕΧΩΔΕ	42	Για τη συμμετοχή του Δήμου στην επέκταση του σχεδίου πόλεως, αναθεώρηση ρυμοτομικού σχεδίου και πράξη εφαρμογής. Η ολοκλήρωση θα γίνει σε τρία χρόνια.
22.	ΥΠΕΧΩΔΕ	13	Για γεωλογικές έρευνες που έχουν ήδη ολοκληρωθεί και πληρωθεί από το Δήμο
23.	ΟΕΚ	300	Κατασκευή εργατικών κατοικιών Κόνιτσας. Το έργο αυτό δεν άρχισε ακόμη διότι υπάρχει εκκρεμότητα με το οικόπεδο στο οποίο πρόκειται να κατασκευασθούν.
24.	ΟΕΚ	25	Επισκευή εργατικών κατοικιών Κόνιτσας. Το έργο αυτό δεν έχει αρχίσει να εκτελείται ακόμη.
25.	ΟΕΚ	50	Δαπάνη για αυξημένα δάνεια (κατ'εκτίμηση)
26.	ΟΣΚ	105	Επιχορήγηση Νομαρχιακής Αυτ/σης για επισκευές σχολικών κτιρίων με εργολαβία που ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη
27.	ΟΣΚ	430	Κατασκευή σχολικών κτιρίων (ΤΕΛ, Γ' Δημοτικού Σχολείου) πρ/σμού
28.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	120	Χρηματοδότηση Νομ. Αυτ/σης για επισκευές αρδευτικών έργων που θα γίνουν εντός του 1997
29.	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	50	Επισκευές πολιτιστικών μνημείων που εκτελούνται

ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**ΑΞΟΝΑΣ Α΄****Α. 1. Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του πρωτογενή τομέα****I. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ**

1. Έργα βελτίωσης βοσκοτόπων (δρόμοι προσπέλασης, ποτίστρες, οικήματα ποιμένων, στέγαστρα ζώων, κτηνοτροφικές ζώνες)

1ο Σ.Π.: 205.500

2ο Σ.Π.: 204.000

2. Βελτίωση Δημοτικών Σφαγείων Κόνιτσας: 30.000

ΣΥΝΟΛΟ I: 439.400**II. ΔΑΣΗ**

1. Δασικά έργα (δασική οδοποιία-διευθετήσεις χειμάρρων κ.λπ.)

1ο Σ.Π.: 338.500

2ο Σ.Π.: 161.500

ΣΥΝΟΛΟ II: 500.000**ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α.: 939.400****Α.2. Ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα και των διαμετακομιστικών δραστηριοτήτων****I. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ**

1. Βιοτεχνικό Πάρκο Κόνιτσας: 700.000

ΣΥΝΟΛΟ Α: 700.000**Α.3. Ανάπτυξη ήπιου τουρισμού****I. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

1. Ορειβατικά μονοπάτια 1ου Σ.Π. 100.000

2. Ορειβατικά μονοπάτια 2ου Σ.Π. 60.000

3. Ανάπλαση χώρου αναψυχής τουριστών παρά τη γέφυρα Βοϊδομάτη 40.000

4. Συνεδριακό Κέντρο Δ. Κόνιτσας (ολοκλήρωση) 100.000

5. Διαμόρφωση χώρου γέφυρας Κόνιτσας 150.000

6. Σταθμός Καγιάκ (Κόνιτσα) 100.000

ΣΥΝΟΛΟ I: 550.000**ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α.3. 550.000****ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ Α΄ 2.189.400****ΑΞΟΝΑΣ Β΄****ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ**

B.1 Ύδρευση - Αποχεύτωση

1. 1ο Σ.Π.: 131.000

2. 2ο Σ.Π.: 115.000

3. Ύδρευση - Αποχέτευση Δ. Κόνιτσας

(Α΄ Φάση): 500.000

ΣΥΝΟΛΟ B.1.: 746.000**B.2. Οδοποιία**

1. Επαρχιακό οδικό δίκτυο: 1.370.000

2. Οδική σύνδεση με επαρχιακό ή εθνικό δίκτυο των κοινοτήτων του 1ου Σ.Π.: 850.000

3. Οδική σύνδεση με επαρχιακό ή εθνικό δίκτυο των κοινοτήτων του 2ου Σ.Π.: 780.000

ΣΥΝΟΛΟ B.2: 3.000.000**B.3 Ύδρευση**

1. Μεγάλα αρδευτικά έργα (Κόνιτσα-Καλλιθέα): 700.000

2. Μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα 1ου Σ.Π.: 70.000

3. Μικρά εγγειοβελτιωτικά έργα 2ου Σ.Π.: 116.000

ΣΥΝΟΛΟ B.3 886.000**ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ Β΄ 4.632.000****ΑΞΟΝΑΣ Γ΄****ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ****Γ.1 Βελτίωση Κοινωνικών Εξυπηρετήσεων**

1. Βελτίωση οικιστικού ιστού Δ. Κόνιτσας και περιφερειακών κοινοτήτων (Καλλιθέα, Πηγή Μάζι, Ηλιόρραχη, Αετόπετρα): 200.000

2. Ολοκλήρωση έργων υποδομής ιαματικών λουτρών

Αμαράντου - Καβασίλλων: 500.000

ΣΥΝΟΛΟ Γ.1: 700.000**Γ.2 Προστασία και Ανάδειξη Μνημείων και Πολιτιστικής Ταυτότητας**

1. Αναπλάσεις - αποκαταστάσεις μνημείων σε κοινότητες του 1ου Σ.Π. (Γναθιό, Καστανέα, Πυρσόγιαννη, Δροσοπηγή): 160.000

2. Αποκατάσταση αξιόλογων μνημείων 2ου Σ.Π. (εκκλησίες, μοναστήρια, γεφύρες, κτίρια κ.λπ.): 200.000

3. Αποκατάσταση σημαντικών μνημείων 1ου Σ.Π.: 140.000

ΣΥΝΟΛΟ Γ.2: 500.000**ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ Γ΄ 1.200.000****ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ****8.021.400**

ΛΑΪΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

του Αναστ. Ευθυμίου

Πολλές φορές ασχοληθήκαμε με τα λαϊκά ανέκδοτα και τους λαϊκούς τύπους της Κόνιτσας και πάλι το θέμα δεν έχει εξαντληθεί.

Ένας από τους παλιούς λαϊκούς τύπους της ήταν και ο μπάρμπα-Γιάννης ο Τζ... Άριστος τεχνίτης τσαρουχάς στα νιάτα του, σαν καταργήθηκαν τα τσαρούχια, το είχε γυρίσει μεταπολεμικά στις επισκευές παπουτσιών (σόλες, μπαλώματα κ.τλ.). Το μαγαζί του ήταν δίπλα από το Χάνι του Ντόκου και πελάτες του ήταν οι φτωχοί εργάτες της Κόνιτσας και των γύρω χωριών που μ' ένα ζευγάρι παπούτσια περνούσαν χρόνια και χρόνια βάζοντάς τους δεκάδες μπαλώματα. Στα τελευταία 2-3 χρόνια, προτού πάρει την πενιχρή σύνταξη του Τ.Ε.Β.Ε., το είχε γυρίσει σε μανάβικο και διαλαλούσε με στεντόρεια φωνή τα εμπορεύματά του.

Εδώ τα ζουμερά πορτοκάλια, πάρτε γλυκά σταφύλια, πεπόνια σαν λουκούμι. Ήθελε ακόμη να διαλαλεί τα εμπορεύματά του και στα βλάχικα και όταν έβλεπε βλάχους ή βλάχισσες φώναζε.

Λούκρου μαγκιός, λούκρου μαγκιός!

Η φράση αυτή έχει άσεμνη έννοια στα βλάχικα, αλλ' αυτός τη χρησιμοποιούσε, χωρίς να γνωρίζει τι εσήμαινε.

Ποιός ξέρει ποιός μάγκας και χωρατατζής του την είχε μάθει; μάλλον ο Ναούνης ο Χασάπης. Οι βλάχοι και οι βλάχισσες που τ'ακούγανε γελούσαν.

“Ιάστε κιρούτου” (είναι χαμένος), έ-

λεγαν φεύγοντας.

Ήταν κοντούλης ο μπάρμπα-Γιάννης -όχι και νάνος - αλλά το κορμί του ήταν ίσιο σαν λαμπάδα και περπατούσε καμαρωμένος, κορδωτός και περήφανος. Στρουμπουλός και χαμογελαστός, ήσυχος, αφελής και συμπαθητικός, αλλά και λίγο πονηρός και σπαγγοραμένος. Διηγόταν και φανταστικούς άθλους και ισχυριζόταν πως είχε σκοτώσει κι έναν Τούρκο μια νύχτα και τον είχε κυλήσει στο λάκκο του Μπέρκου. Και ο Τούρκος πραγματικά είχε βρεθεί εκεί σκοτωμένος, αλλά όμως άλλος ήταν ο δράστης.

Τα γλέντια του άρεσαν και ήταν μερακλής στο χορό. Στο πανηγύρι της Παναγιοπούλας στο Στόμιο είχε αποσπάσει τα χειροκροτήματα των Ιταλών στην εποχή της κατοχής. Γινόταν και προσωπίδα (μασκαράς) τες Αποκριές. Το ωραίο φύλο το συμπαθούσε και διηγόταν φανταστικές ή πραγματικές ερωτικές του περιπέτειες και κατακτήσεις. Γεγονός είναι όμως ότι του είχε δώσει τα πρώτα ερωτικά μαθήματα μια μεγαλύτερή του στα χρόνια παντρεμένη, από την απάνω Κόνιτσα.

Στην απάνω Κόνιτσα ήταν κάποια Βασιλική τ'ς Μόσκαινας που εξασκούσε το αρχαιότερο και ευκολότερο γυναικείο επάγγελμα “μοίραζε ψωμί στους κλέφτες” κατά τη λαϊκή παροιμία. Κάποτε όμως πήγε να την επισκεφτεί κι ο Γιάννης, αλλ' αυτή είχε το Γιάννη Ρεντζούλη και δεν του άνοιξε. Ετούτος επέμενε ώσπου η Βασιλική από ψηλά από το μπαλκόνι της του άδειασε κατακέφαλα το ου-

ροδοχείο της. Και τότε θέλοντας και μη, απομακρύνθηκε σαν βρεγμένος και δαρμένος γάτος.

Όταν πέθανε η πρώτη του γυναίκα έμεινε μερικά χρόνια χήρος και ξαναπαντρεύτηκε μια χήρα που ήταν καλή νοικοκυρά, αλλά τον ζήλευε.

Όταν γινόταν το παζαρόπλο, ο Βασίλης ο Βαγενάς έβαζε όργανα στο μαγαζί του και έφερνε και τραγουδίστριες από τα Γιάννενα για να προσελκύει πελατεία.

Ο μπάρμπα - Γιάννης που του άρεζαν τα γλέντια καθώς και οι τραγουδίστριες, πήγαινε ταχτικά, αλλά δεν καθόταν σε τραπέζι, τα ποτά και οι μεζέδες ήταν αυξημένα αυτές τες μέρες ... Στεκόταν λοιπόν όρθιος και χάζευε, συνοδευόμενος από το έτερο ήμισύ του.

Ο Βαγενάς που ήταν αστείος και πειραχτήρι έβαλε την τραγουδίστρια και του φώναξε.

- Γειά σου γέρο, έλα να χορέψουμε. Γειά σου γέρο - μερακλή με τα γυαλιά (ήταν διοπτροφόρος ο μπάρμπα Γιάννης).

- Έλα, έλα κούκλε μου.

Κορδώθηκε σαν παραφουσκωμένος διάνος ο μπάρμπα - Γιάννης.

- Για ιδές, για ιδές! έκανε με έμφαση, μερακλώθηκε.

- Άειντε, άειντε γλήγορα να φεύγουμε, του είπε η γυναίκα του τραβώντας τον απ' το μανίκι και τον πήρε και απομακρύνθηκαν.

Ήταν και αμακατζής ο μπάρμπα-Γιάννης. Η λαϊκή αγορά ήταν απέναντι από το μαγαζί του και προσποιούμενος ότι δήθεν ήθελε ν' αγοράσει, δοκίμαζε τη ρακή και τα κρασιά που έφερναν οι χωρικοί για πούλημα. Ζούρ από το ένα, ζούρ από το άλλο ρούφαγε κι έλεγε.

- Αλαφρό είναι, ή καλούτσικο, μέτριο κ.τλ. Ακόμα και τα κεράσια τα δοκίμαζε, σταφύλια, σύκα, ροδάκινα

και λοιπά φρούτα και τάβγαζε, ξινούτσικα και για τα καρύδια πως δεν ήταν κάλοψα. Όταν ήθελε ν' αγοράσει λάδι, ελιές, ρύζι μακαρόνια κ.λπ ή κρέας και ό,τι άλλο από τα καταστήματα, έπαιρνε τα μαγαζιά με την αράδα και ρωτούσε. π.χ.

- πόσο έχ' το λάδι;

- εικοσιπέντε η οκά.

- Αμ ο Λιας ο Γιαννούλ'ς τόχ' 24

- Πόσο το κριγιάσι; (κρέας);

- Τριανταπέντε;

- Ο Λιούτσκας τόχ' 32;

Κι έτσι έπαιρνε απ' όπου τάβρισκε φθηνότερα.

Το γιό του το Γ... τον είχαν πάρει στην παιδούπολη και τον στείλανε στη Λέρο όπου μάθαινε κουρέας. Και σαν γύρισε, ο μπάρμπα Γιάννης καυχιότανε.

Θ' ανοίξουμε κουρείο, κι όμως εκεί πέρα και θα τους τσακίσωμ' όλους τ'ς κουρέοι (κουρείς). Τόσοοο! Τρανό δίπλωμα, ήφερ' ο γιός μου.

Όταν όμως τον έβαλε να του κόψει τα μαλλιά, τον έκαμε σαν γίδα κουρεμένη και όταν τον ξύρισε, του γέμισε το πρόσωπο με βαμπάκια διότι τον κατάκοψε.

Τον έβαλε κι ο παλιός κουρέας ο Αλέκος ο Γκότζος για να τον δοκιμάσει και τον σταμάτησε γιατί άρχισε τα ίδια.

"Κρίμα μωρέ, του είπε ο πατέρας του, είπα κι θα μαθ'ς τέχνη. Τώρα μοναχά για χαμάλης και για εργάτης κάνεις".

Και πήγε ο Γ... και εργάστηκε εργάτης σε οικοδομές και παρ' όλη την αμβλυνοιά του έμαθε την τέχνη και έγινε σοφατζής.

Λόγω της ιδιότητάς μου να συγκεντρώνω ιστορικό και λαογραφικό υλικό, είχα φίλους όλους τους γέροντες της Κόνιτσας. Ένας απ' αυτούς ήταν και ο Ευγένης ο Τσίλης ο οποίος έξι-εφτά μήνες πριν πεθάνει είχε αρρω-

στήσει σοβαρά και μια Κυριακή μετά την εκκλησία πήγαμε τρείς-τέσσερις φίλοι του να τον ιδούμε. Ανάμεσά μας κι ο Γιάννης ο Τζ...

Ήταν αδύνατος και καταβεβλημένος. Τον χαιρετήσαμε, του δώσαμε θάρρος και του ευχηθήκαμε, περαστικά.

Όταν ήρθε η σειρά του Γιάννη, αντί να του πει περαστικά: "Α Ευγένη! δε σε γλιέπω καλά, του είπε, κιτρίνισες, ματούφιασες (αδυνάτισες), θα πεθάν'ς Ευγένη".

Του κάκου ο κύρ' Αλέξης ο Φλώρος τον τραβούσε απ' το σακκάκι και τον σκούνταγε. Εκείνος, πέρα βρέχει...

Σαν βγήκαμε έξω να φύγουμε του λέει. "Καλά ωρέ Γιάννη τέτοια λόγια λεν στον άρρωστο; Δεν κατάλαβες που σε σκουντούσα και σε τραβούσα να τσ'πάσεις; Αντί να του δώσεις θάρρος και κουράγιο εσύ τούλεγες πως θα πεθάνει;"

- Καλά τούλεγα, τού ειπα την αλήθεια· φαίνεται πως θα πεθάνει· λαψάνισε και ματούφιασε ντιπ' για ντίπου.

- Τον κακό σου τον καιρό.

Κάποτε είχε έρθει στην Κόνιτσα ένας περιπλανώμενος παλιός αθλητής ο Καρανικόλας, που έκανε διάφορες ταχυδακτυλουργίες και επίδειξη της δύναμής του. Λυγούσε σίδερα, έκοβε

αλυσσίδες κ.τλ. και στο τέλος κατέληγε να πουλάει κάτι μπουκαλάκια που το περιεχόμενό τους θεράπευε πάσαν νόσον και πάσαν μαλακίαν.

"Ακόμη και όποιος γέρος δεν μπορεί ναρθεί σε επαφή με τη γριά του, άμα αλεφθεί μ' αυτό από κάτω του και θα είν' εντάξει, διαλαλούσε ο Καρανικόλας, όποιος θέλ' ας δοκιμάσει δωρεάν.

Πήγαν λοιπόν μερικοί γέροι, ανέβηκαν απάνω στο αυτοκίνητό του και τους έτριψε. Ανάμεσα σ' αυτούς κι ο μπάρμπα - Γιάννης και ο Νάσιο Κακαράντζας.

Την άλλη μέρα οι μάγκες της Αγοράς ρώτησαν το Τζ....

- Ε μωρέ Γιάννη, πως πήγες με το φάρμακο, έκαμες τίποτε;

- Ε, ου, έκαμα και παράκαμα, απάντησε κομπάζοντας και καυχώμενος όπως πάντοτε εκείνος.

Ρωτήσανε και το Νάσιο Κακαράντζα κι αυτός τους απάντησε.

"Ίτσιου καντίποτες. Ήταν μπεζεβέγκς ο κερατάς και πήρε τους παράδες του κόσμου τζάμπα, μας παραγέλασε όλους".

Αυτά είναι μερικά από τα ανέκδοτα του μπάρμπα - Γιάννη που μας έρχονται στη μνήμη.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΤΣΙΒΙΛΗ

Δικηγόρος

Παρνασσού 32-36
53 45 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ- ΑΘΗΝΑ

Τηλ. Γρ. : 9255742

οικία: 9716539

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛ. ΚΟΥΚΕΣΙΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μουλαϊμίδου 5 Ιωάννινα, 1ος όροφος
(Μέγαρο Ιατρού ΤΖΟΓΙΑ, Όπισθεν ΟΤΕ)
Τηλ. Ιατρείου 21776, Οικία 77585

ΛΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Ευθυμογράφημα**“ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, ΚΑΛΗ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ”***(Αυτό που γράφω είναι χ'νέρι που έγινε όπως το γράφω).***Θανάσης Πορφύρης**

Οι άντρες απ' τα χωριά μας φαίνεται ότι ταξίδευαν απ' τα παλιά τα χρόνια, γι' αυτό είχε φθάσει η χάρη τους ως το Σουδάν, την Αμερική, τη Ρουμανία και σ' όλες τις ελληνικές πόλεις. Πιστεύω ότι εκείνο που τους βασάνιζε ήταν η επικοινωνία με τις οικογενειές τους που τόσο πολύ αγαπούσαν. Νομίζω ότι και το τραγούδι του Ρόβα αυτήν την αγάπη καθρεφτίζει.

Για την Ελλάδα, τα Ελληνικά ταχυδρομεία ήταν πρωτόγονα και δεν ξέρω αν για όλη την Ελλάδα έπαιρναν δέματα. Εκείνο που ξέρω είναι ότι και χρηματικές επιταγές που έπαιρναν, τις έφερναν ως την Κόνιτσα και σε ειδοποιούσαν να πας να την πάρεις. Κάτι τέτοιο συνέβηκε και με εμένα. Το 1930 ο αδελφός μου μου έστειλε ταχυδρομική επιταγή, δεν ειδοποιήθηκα και επειδή έπρεπε να φύγω, χρεώθηκα και έφυγα.

Για να εξασφαλιστεί έστω και κάποια υποτυπώδης επικοινωνία με τις οικογένειές τους, βρέθηκαν άνθρωποι που έκαναν τον ταχυδρόμο μεταφέροντας διάφορα πράγματα οικιακής ανάγκης απ' την Αθήνα στο χωριό και τανάπαλιν. Για τα χωριά μας, τέτοιος ταχυδρόμος ήταν ο Μιλτιάδης Μαύρος απ' τη Βούρμπιανη που μια φορά το μήνα έκανε το ταξίδι Βούρμπιανη - Αθήνα. Πολλοί Βουρμπιανίτες ήταν στην Αθήνα, αλλά κι απ' τα γύρω χωριά όλο και κάτι έστελναν στους δικούς τους.

Αυτή τη δουλειά ζήλεψε να την κάνει κι ένας χωριανός μου απ' την Οξυά (δε γράφω τ' όνομά του).

Απ' την αρχή που ξεκίνησε αυτή τη δουλειά, ήταν καταδικασμένος σε αποτυχία, γιατί όσους κι αν είχε η Οξυά στην Αθήνα, ποτέ δεν μπορούσε να βγάλει τα έξοδά του, που και για εκείνη την εποχή ήταν πολλές οι μέρες του ταξιδιού. Το λιγότερο ήθελες τέσσερις μέρες για νάρθεις απ' την Αθήνα στο χωριό και αν

Στρατσανίτικο γεφύρι το είχε πάρει το νερό, ήθελες πέντε μέρες.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά για τον ταχυδρόμο της Οξυάς, δυο χωριανοί του (κι αυτούς τους ξέρω αλλά δεν τους γράφω), του έκαναν μια πετυχημένη φάρσα.

Του έστειλαν ένα γράμμα που φαίνονταν ότι το είχε στείλει ο Φλώρος, βουλευτής του Κόμματος των Φιλελευθέρων που κατόγονταν από την Κόνιτσα και του έγραφε ότι θέλει να στείλει στο Οικοτροφείο Κόνιτσας (που τότε λειτουργούσε) διάφορα είδη, βάρους περίπου 200 οκάδες και του έλεγε ποιά μέρα να πάει στην οδόν Ζήνωνος για να το παραλάβει και να πληρωθεί. Οι δυό μάγκες άφησαν το γράμμα στην ταβέρνα του Λαμπρινίδη στην οδό Βλαχάβα. Κάθησαν σ' ένα τραπέζι να φαν πριν να πάει ο Ταχυδρόμος να πάρει τα γράμματα για να ιδούν πως θα αντιδράσει. Πήγε ο ταχυδρόμος, πήρε το γράμμα κι όταν το διάβασε, πετούσε απ' την χαρά του.

Την καθορισμένη μέρα πήρε μαζί του και το Λία Καναβό από το Κάντσικο (γιατί ο Λίας είχε και καρότσι) και πρωί πρωί στο σπίτι του Φλώρου στην οδό Ζήνωνος. Χτυπούν το κουδούνι, τους ανοίγει η υπηρέτρια και τους ρωτάει τι θέλουν. Της είπαν γιατί πήγαν στο σπίτι και η υπηρέτρια πήγε στο δωμάτιο που κοιμόνταν ο Φλώρος και του είπε για τους δυο επισκέπτες. Ο Φλώρος, περίεργος να ιδεί τι ήθελαν αυτοί οι δύο πρωϊνοί επισκέπτες, πήγε στο σαλόνι και τους ρώτησε ποιοί ήταν και τι ήθελαν. Ο Ταχυδρόμος αμέσως δείχνει στο Φλώρο το γράμμα του. Ο Φλώρος ξέροντας ότι τέτοιο γράμμα δεν είχε στείλει, δεν ξαφνιάστηκε, χτύπησε καλοσυνάτα τον ταχυδρόμο στην πλάτη και του είπε: “Χρόνια Πολλά καλή Πρωταπριλιά”, γιατί πραγματι εκείνη τη μέρα ήταν πρωταπριλιά και πήγε στο δωμάτιό του.

Το τι επακολούθησε είναι αυτονόητο...

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ένα κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στις παρυφές της Ελλάδας, στην Κόνιτσα, άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλη του 1996, για να ανακοπεί προσωρινά από την επέλαση των σεισμών και να ανακάμψει οριστικά.

Έτσι τώρα είμαστε και μεις εδώ για να παίξουμε μαζί σας το παιχνίδι της γης. Για να εξυφάνουμε το πλέγμα της ζωής, όπου μέσα του εμπλέκονται τα άψυχα και τα έμψυχα του πλανήτη αλλά και ο πολιτισμός μας, οι αξίες μας, οι ηθικές μας, οι ιδέες μας. Το πλέγμα της συνύπαρξης, της αγάπης, της συμπάθειας, της συνεργασίας, της ανθρωπιάς, της ομορφιάς, της συγκίνησης.

Θέλουμε να υπηρετήσουμε την αδιάσπαστη σχέση που έχουν τα όνειρα, οι άνθρωποι και οι τόποι.

“Να τι είναι αυτό που περιμένουμε, με μια ρυτίδα περισσότερο στο μέτωπο και μια ρυτίδα λιγότερο στην ψυχή, την πλήρη αντιστροφή”, όπως λέει ο ποιητής, την πλήρη ανατροπή μέσα μας, έτσι που να αλλάξουμε στάση ζωής και να αποκτήσουμε πρώτα εμείς περιβαλλοντικό ήθος, για να είμαστε σε θέση να βοηθήσουμε στη συνέχεια και άλλους να το αποκτήσουν.

Αυτός είναι ο κεντρικός άξονας των προγραμμάτων που σχεδιάζει, οργανώνει και υλοποιεί η παιδαγωγική ομάδα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας. Στοχεύουμε σε μια οικουμενική, πλανητική αντίληψη έχοντας ως

αφετηρία το τοπικό περιβάλλον.

Ο ποταμός Αώος, ο Βοϊδομάτης, ο Σαραντάπορος, ο Εθνικός Δρυμός Βίκου- Αώου, ο κάμπος της Κόνιτσας, τα βουνά της, η σπάνια χλωρίδα και πανίδα, τα δάση, οι χαράδρες, τα φαράγγια, οι ιαματικές πηγές, συνιστούν ένα πολύμορφο φυσικό χώρο, ιδανικό για τη δημιουργία αρμονικής σχέσης ανάμεσα στον άνθρωπο και στη φύση. Οι εκφράσεις της λαϊκής τέχνης, η μουσική μας παράδοση, η πλούσια πολιτισμική μας κληρονομιά, η τοπική ιστορία, όλα αυτά μας δένουν με χίλια νήματα με τον τόπο μας και προσφέρουν υλικό άφθονο για έρευνα και επιστημονικές μελέτες αλλά και προγράμματα ευαισθητοποίησης σε θέματα περιβαλλοντικής προβληματικής.

Το ΚΠΕ Κόνιτσας αναπτύσσει στο χώρο μια πολύμορφη δράση: Εκπόνηση προγραμμάτων για ενήλικες, επιμορφωτικές συναντήσεις για τους εκπαιδευτικούς και τις άλλες κοινωνικές ομάδες, οργάνωση σεμιναρίων, συνεργασία με ιδρύματα επιστημονικά και περιβαλλοντικές οργανώσεις σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Συλλογή υλικού, όπως φωτογραφιών, διαφανειών, κειμένων, εκπόνηση χαρτών και φύλλων εργασίας, παραγωγή εντύπων που αφορούν στο τοπικό περιβάλλον, συγκρότηση βιβλιοθήκης, οργάνωση εκθέσεων.

Η βασικότερη βέβαια από τις λειτουργίες μας είναι τα προγράμματα για μαθητές των σχολείων ολόκλη-

Μαθητές στον Εθνικό Δρυμό Βίκου-Αώου ακολουθούν το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Κόνιτσας Κ.Π.Ε.

Μαθητές στο Βοϊδομάτη.

ρου του διαμερίσματος της Ηπείρου, της Κέρκυρας και της Λευκάδας, κατά κύριο λόγο, αλλά και του απανταχού Ελληνισμού. Μετά από συζητήσεις της παιδαγωγικής ομάδας του Κέντρου και αφού ζητήθηκε η γνώμη των ειδικών καταλήξαμε στην εκπόνηση δύο προγραμμάτων:

Το πρώτο έχει ως θέμα την **“Παραποτάμια Ζώνη του Εθνικού Δρυμού Βίκου - Αώου και τη διαχείριση του Νερού στην περιοχή του Βοϊδομάτη”**.

Τα παιδιά με ειδική εξάρτηση και όργανα μελέτης, καλούνται να αναγνώσουν την περιοχή του ποταμού και να βρεθούν σε σχέση συνύπαρξης με τον Εθνικό Δρυμό.

Όλοι μαζί θα περπατήσουμε σε αρχέγονα μονοπάτια και περάσματα άγριων ζώων. Θα αγγίξουμε τ' αχνάρια τους. Θα σταθούμε στις βραχοσκεπές των προϊστορικών ανθρώπων. Θα αφουγκραστούμε τους ήχους και τις οσμές της άγριας φύσης με την βέργα της μαγείας. Γιατί “με ξόβεργες μπορεί να πιάνεις πουλιά, δεν πιάνεις ποτέ το κελαηδητό τους”.

Θα χαρούμε τα χρώματα, τις παραξενιές και τα μυστήριά της.

Θα αναζητήσουμε την ανθρώπινη παρουσία από το παρελθόν ως σήμερα. Θα εξερευνήσουμε, θα παρατηρήσουμε, θα καταγράψουμε, θα συσχετίσουμε, θα αθληθούμε, θα παίξουμε, θα ζωγραφίσουμε, θα φανταστούμε.

Θα αγκαλιάσουμε τον τόπο μας.

Με άλλα λόγια, μέσα από μια βιωματική, διεπιστημονική, ολιστική προσέγγιση, μέσα από την ποικιλία των εμπειριών και των γνώσεων, μέσα από το αισθητηριακό ξύπνημα, τη συλλογική δράση και τη συνύπαρξη, ελπίζουμε να εγγραφούν στην ψυχή των παιδιών μηνύματα προγονικά και φωνές από το μέλλον. Έτσι που θα γίνουν η γενιά που θα αρνηθεί να δώ-

σει αυτό το μέλλον αντιπαροχή.

Τους ίδιους στόχους, δηλ. τους στόχους μιας οικο-περιβαλλοντικής αγωγής υπηρετεί και το δεύτερο πρόγραμμά μας με θέμα: **“Οι Οικισμοί - Τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας”**.

Εκμεταλλευόμενοι την πλούσια πολιτισμική παράδοση των χωριών μας, την υψηλής ποιότητας λαϊκή τέχνη, αλλά και τον πανέμορφο φυσικό χώρο, καλούμε τα παιδιά να ψηλαφίσουν τα βήματα της πολιτιστικής πορείας του τόπου μας.

Να χαρούν τη σοφία εκείνων που γνώριζαν να ζουν σε σχέση αρμονίας τις δωρεές της και την ευλογούσαν.

Να μιλήσουν με εκείνους τους λίγους που επιμένουν να ζουν στον τόπο τους.

Να μελετήσουν την δομή των παλιών οικισμών και να τους συγκρίνουν με τους σύγχρονους, κατανοώντας τις ανάγκες που τους δημιούργησαν.

Να ακούσουν τη σιωπή της ερήμωσης της υπαίθρου, να προβληματιστούν, να αναρωτηθούν.

Να γίνουν έστω για λίγο ερευνητές, περιηγητές, δημοσιογράφοι, φωτογράφοι, ζωγράφοι, ποιητές. Να δοθεί μια ευκαιρία στο ταλέντο τους.

Τέλος με όλα αυτά επιχειρούμε μια απόδραση στο διαφορετικό, το τόσο ξεχασμένο και τόσο δικό μας. Μια απόδραση από τον τηλεοπτικό ολοκληρωτισμό, την ιντερνεταρισμένη επικοινωνία, τη λατρεία των Windows, τον ανταγωνισμό, την αγωνία και τους μονότονους δρόμους των παραδοσιακών σχολείων.

Μια απόδραση στο όνειρο για το καλύτερο. Αφήστε μας να ονειρευόμαστε. Ή βοηθήστε μας να ονειρευόμαστε.

Ίσως μια μέρα τα όνειρα να πάρουν εκδίκηση.

Κατερίνα Τσούβαλη
Υπεύθυνη ΚΠΕ Κόνιτσας

Το χωριό μου το Πεκλάρι

Γράφει ο Κώστας Γ. Κίτσιος

Επαρχία Κόνιτσας.

Μετά την περιοχή των Σφακιών της Κρήτης, η Επαρχία της Κόνιτσας, είναι η πιο αραιοκατοικημένη επαρχία της Ελλάδας -15,1 κατ. ανά τετρ. χλμ. Πρωτεύουσα έχει την Κόνιτσα, ανάμεσα στα βουνά Σμόλικα και Γκαμήλα, χτισμένη αμφιθεατρικά κοντά στη δεξιά όχθη του ποταμού Αώου και στους πρόποδες τους όρους Γυμνάδι - αρχ. Νύμφη. Στον ίδιο ακριβώς άξονα και 7,5 χιλ. από την Κόνιτσα είναι το χωριό μας - ΠΕΚΛΑΡΙ - "ΠΗΓΗ". Κτισμένο στη ρεματιά που σχηματίζουν οι παραπόταμοι του Αώου (ΛΑΚΚΟΙ). Ποταμός και Λάκκος Σκάλας που ενώνονται στη Γέφυρα του Καραγιάννη και διασχίζοντας τη διαδρομή της Κλεισούρας, εκβάλλουν μέσα από τον κάμπο της Κόνιτσας στην κοιτή του Αώου. Χωριό κτισμένο σε τέσσερις γειτονιές (Μαχαλάδες), Πάνω Μαχαλάς, Κάτω Μαχαλάς, Σπανέοι και Μαντζαίοι. Το κέντρο του χωριού, κέντρο με ευρύχωρες πλακόστρωτες πλατείες και με παραδοσιακά κτίσματα, όπως το παλιό δημοτικό σχολείο, το Κοινοτικό Γραφείο, με ιερέα και αγροτικό ιατρείο και κυρίως με την λιθόκτιστη παραδοσιακή εκκλησία του Αϊ-Γιώργη, πολιούχου του χωριού μας.

Οι κάτοικοι του χωριού που στην ακμή του ξεπερνούσαν τους 500 με δημοτικό σχολείο 120 και πλέον μαθητών, είχαν αναπτύξει τα νοικοκυριά τους σε 100 και πλέον σπίτια, κατοικίες λιθόκτι-

στες με παραδοσιακή αρχιτεκτονική του Ηπειρώτη μάστορα, με στέγες περιτεχνης μαύρης πλάκας και με στενά γραφικά σοκάκια πλακοστρωμένα παραδοσιακά, τα περιτεχνα καλντερίμια.

Οικογένειες μεγάλες και μικρές -Οικογένειες 4 και πλέον γενεών που μαρτυρούν, ότι τα 300 και πλέον χρόνια ύπαρξης του χωριού μας είναι δεδομένα, και τούτο γιατί καμιά ιστορική μαρτυρία δεν μαρτυρεί πότε το χωριό τούτο χτίστηκε. Και ακόμα ο περίφημος Πεκλάρης, που προς τιμήν του πήρε το όνομα το χωριό μας ΠΕΚΛΑΡΙ, από καμιά μαρτυρία δεν προκύπτει ποιος ήταν και πότε έζησε. Επίθετο Πεκλάρης συναντάται στην πόλη των Ιωαννίνων και στο χωριό (Βασιλικό) Πωγωνίου. Ακόμη και το τόσης μεγάλης αξίας ιστορικό μνημείο, η εκκλησία του Αϊ-Γιώργη κτισμένη σε ρυθμό ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ με εσωτερικά κιονόκρανα με συμμετρικά τόξα και με βυζαντινές αγιογραφίες και τοιχογραφίες μεγάλης αξίας, δεν αφήνει καμιά γραπτή ένδειξη του χρόνου ανοικοδόμησης.

Η ιστορία του χωριού παρά τις φιλότιμες προσπάθειες πολλών δεν βρέθηκε. Μπορούμε να συμπεράνουμε από διάφορα στοιχεία, ότι εδώ οι πρώτοι κάτοικοι πέρασαν από χιλιετηρίδα και πλέον. Γιατί στον περίβολο της εκκλησίας του Αϊ-Γιώργη διασώζονται ακόμη πελώριες δρύες, που κανένας δεν ενθυμείται πως βρέθηκαν εκεί που βρίσκονται ακόμη σήμερα,

και αν πάρουμε σαν δεδομένο, ότι οι δρύες φύονται ελεύθερα στα δάση και είναι σχετικά μεγάλα δένδρα αναμφισβήτητα χιλιετηρίδας τουλάχιστον, ο δε Φράξος στην Κεντρική πλατεία δεν συναντάται σε κανένα διαμέρισμα της χώρας. Τα στοιχεία αυτά μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οιδενδροστοιχειές αυτές δεν δημιουργήθηκαν μόνες, αλλά κάποιοι, κάποτε τις δημιουργούσαν και αυτοί δεν είναι άλλοι, παρά μόνο οι πρώτοι κάτοικοι του χώρου αυτού. Μη υπάρχοντας γραπτού ιστορικού στοιχείου καταφεύγουμε στα στοιχεία της φύσης και όπως γνωρίζουμε η μεγαλύτερη ιστορική απόδειξη κάθε τόπου είναι τα Νεκροταφεία. Ατυχώς για το χωριό μας δεν υπάρχουν οικογενειακοί τάφοι και η ιστορία κάθε οικογένειας σβήνει με την εκταφή των νεκρών μας. Πρόσφατα όμως με το άνοιγμα δρόμου στον περίβολο του Αϊ-Γιώργη και σε βάθος 2 περίπου μέτρων κάτω από το ρίζωμα των βελανιδιών αποκαλύφθηκαν τάφοι και οστά, και ατυχώς κανένας δεν ενδιαφέρθηκε να ερευνήσει το φαινόμενο, πως δηλαδή ανοίχτηκαν και κατασκευάστηκαν κάτω από αιωνόβια δένδρα τάφοι τύπου σαρκοφάγου, και ιστορικά είναι δεδομένο, ότι οι σαρκοφάγοι δηλαδή λιθόκτιστοι τάφοι, κατασκευάζοντο στην Εβραϊκή εποχή της Αιγύπτου. Άρα για να υπάρχει Νεκροταφείο στο σημείο εκείνο υπήρξαν κάτοικοι όμως ποιάς χιλιετηρίδας;

Η νεώτερη ιστορία του χωριού μας είναι δοσμένη· ο αείμνηστος Γεώργιος Δ. Καραγιάννης, ΜΕΓΑΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ του χωριού μας, γόνος πτωχής αγροτικής και κτηνοτροφικής οικογένειας ταξίδεψε από μικρός στην Αίγυπτο και Ρουμανία και με τις οικονομίες του επιστρέφοντας στο χωριό, έγινε ο μετα-

μορφωτής του. Το 1911 κτίζει το Υδραγωγείο του ποταμού και παραδοσιακές βρύσεις που σώζονται ακόμα και σήμερα - δροσίζουν τους κατοίκους. Ενδεικτική είναι η μαρμάρινη πλάκα σε παραδοσιακή βρύση στο κέντρο του χωριού, με την ένδειξη -ΦΙΛΟΤΙΜΩ ΔΑΠΑΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ 1911.

Για να μην πνίγονται ο Πεκλαρίτες στη συμβολή των ρεμάτων Ποταμός και Λάκκος Σκάλας στον Αϊ-Νικόλα, κατασκεύασε την περίφημη πέτρινη γέφυρα - ΤΟΞΟ- που σώζεται ακόμα και σήμερα και οι ελάχιστες γέφυρες του τύπου αυτού στον ελλαδικό χώρο, θεωρούνται, ως θαύμα αρχιτεκτονικής για την εποχή εκείνη. Ο ίδιος οικοδόμησε τον Αϊ-Νικόλα, πέτρινη εκκλησία, όπου και το Νεκροταφείο του χωριού που λειτουργεί μέχρι σήμερα. Αξίζει τον κόπο στον επισκέπτη του χωριού μας, να περιηγηθεί στους χώρους αυτούς.

Ίδιο γεφύρι κατασκευάστηκε την εποχή εκείνη δαπάνες του ίδιου στη θέση Μπούσι, εκεί δηλαδή που εκβάλλουν μέσω της γραφικής κλεισούρας, όλοι οι Παραπόταμοι του χωριού μας και συνεχίζουν τον ρουν τους μέχρι τον Μεγάλο Αώο.

Άξιες λόγου είναι ακόμα οι εκκλησίες μας του Αϊ-Παντελεήμονα στο κέντρο του Πάνω Μαχαλά, λιθόκτιστη παραδοσιακή με τον τεράστιο γραφικό πλάτανο στην αυλή της. Ο Αϊ-Θανάσης στο γραφικό λόφο της εισόδου του χωριού, μικρό λιθόκτιστο, αλλά γραφικό ξωκλήσι. Η Αγία Παρασκευή χτισμένη πάνω στο γραφικό βράχο στη χαράδρα της ΣΚΑΛΑΣ με το πηγαίο νερό του Στοιχειού, που ο θρύλος του χωριού λέει πολλά. Ξωκλήσι γραφικό με θέα φαντα-

σμαγορική. Από το βράχο αυτό της Αγία-Παρασκευής το πρωί της 26 Ιούλη κάθε χρόνο ξεκινά το μεγάλο πανηγύρι του χωριού μας και την άλλη μέρα 27 Ιούλη με επίκεντρο τον Αϊ-Παντελεήμονα, ολοκληρώνονται οι δύο γραφικές αυτές μέρες ενός πανηγυριού απ' τα καλύτερα της επαρχίας, με παραδοσιακή μουσική και ό,τι το καλλίτερο παραδοσιακό σε φαγητά και ποτά έχει να προσφέρει ο τόπος και με τους απανταχού Πεκλαρίτες από της γέννησης του χωριού να βρίσκονται αυτές τις μέρες ευλαβείς προσκυνητές από τα πέρατα της οικουμένης, όπου γης και αν βρίσκονται.

Το Πεκλάρι είναι κάλος ομορφιάς με το μοναδικό, όχι στην επαρχία, αλλά στον ελλαδικό χώρο, δάσος ΜΑΥΡΗΣ ΠΕΥΚΗΣ. Η διαδρομή από Κόνιτσα και δη μετά τον Αϊ-Λιά και Αϊ-Θανάση Κόνιτσας- μέχρι το κέντρο το χωριού, αλλά και μέχρι της κορυφογραμμής της Σιουσνίτσας, όπου τα όρια του χωριού με το χωριό Ελεύθερο (Κρισμπάνι), είναι χάρμα ειδέσθαι. Οι γραφικές κορυφογραμμές, οι βουνοπλαγιές, με την πλούσια βλάστηση-βλάστηση-που δεν δίστασε οπερατέρ πρόσφατα, που αποθανάτισε τηλεοπτικά σε οδοιπορικό την Ήπειρο, να χαρακτηρίσει την περιοχή "Το περιβόλι του ουρανού". Γεγονός που την 10ετία του 50 με την ευγενική προσφορά της Κοινότητας και των κατοίκων του χωριού να δημιουργηθούν οι παιδικές εξοχές της Μέσης Εκπαίδευσης επαρχίας Κόνιτσας του οδικού άξονα Κόνιτσας - Ελεύθερο - Δίστρατο και σε έκταση 25 περίπου στρεμμάτων, ευγενώς προσφερθέντα από τους Πεκλαρίτες, οι κτιριακές εγκαταστάσεις των οποίων βρίσκονται σε καλή κατάσταση

και σήμερα.

Τα πολλά νερά εξ ου και η ονομασία ΠΗΓΗ, η δροσερή ατμόσφαιρα και το θαυμάσιο κλίμα προσφέρονται για την ανάπτυξη κάθε είδους φυτών και δέντρων, καλλωπιστικών και οπωροφόρων, επίσης δημητριακών, οσπρίων και λαχανικών. Απ' όλα βγάζει ο μπαχτσές.

Οι κάτοικοι του χωριού μέχρι τη δεκαετία του 50 ζούσαν αποκλειστικά από τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την υλοτομία. Οι άντρες κυρίως οικοδόμοι, μάστοροι των λιθόκτιστων και της πέτρινης στέγης "πλάκα" είναι αυτοί οι γνωστοί πελεκάνοι (Κουδαραίοι), που έχτισαν το παραδοσιακό Ζαγόρι, είναι αυτοί που έχτισαν και συντηρούν μέχρι και σήμερα το παραδοσιακό πέτρινο Πεκλάρι με τα διάφορα αρχοντικά και κυρίως των Καραγιανναίων και του Λώλου.

Η 10ετία του 50 ήταν η αφετηρία αλλαγής τρόπου ζωής. Η μετανάστευση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό αποδεκάτιζε καθημερινά τους κατοίκους. Ολόκληρες οικογένειες ξενιτεύτηκαν, σπίτια έκλεισαν. Τόποι μετανάστευσης η Αυστραλία και κυρίως η Γερμανία, το Βέλγιο και η Σουηδία. Η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη απορρόφησε ολόκληρες οικογένειες και τις τελευταίες 10ετίες το Πεκλάρι εγκαταστάθηκε στην Κόνιτσα.

Σήμερα είναι ανοιχτά 30 περίπου σπίτια με μόνιμους κατοίκους, δεν ξεπερνούν τους 100, οι οποίοι παραδοσιακά ασχολούνται με την γεωργία και την οικιακή κτηνοτροφία. Και σήμερα κατασκευάζουν το παραδοσιακό μπρούσκο κοκινέλι από σταφύλια πέργουλας. Κρασί απ' το Καδί κατ' ευθείαν στο βαρέλι, με αποκορύφωμα το παραδοσιακό τσίπουρο, κοινώς ρακί, από γνήσιο τσά-

μπουρο σταφυλιού με την παραδοσιακή απόσταξης του ρακοκάζανου.

Οι καιροί άλλαξαν, ο τρόπος ζωής άλλαξε. Κύρια απασχόληση πλέον δεν είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία και η υλοτομία. Σήμερα έρχονται εμβάσματα απ' έξω, οι περισσότεροι είναι συνταξιούχοι κάποιου ασφαλιστικού φορέα και όλοι και όλες σχεδόν του ΟΓΑ.

Σήμερα οι Πεκλαρίτες δεν είναι μόνο γεωργοί, κτηνοτρόφοι, υλοτόμοι, κτίστες, είναι δημόσιοι υπάλληλοι, δάσκαλοι, καθηγητές, γιατροί, δικηγόροι, είναι επαγγελματίες, τεχνίτες, έμποροι και επιχειρηματίες.

Τουριστικά δεν έχουμε αναπτυχθεί. Δεν υπάρχει στο χωριό ξενοδοχείο ή ξενώνας, συγκοινωνία εκτελείται τακτικά, τα δυο μαγαζιά-καφενεία εξυπηρετούν πρόχειρες μικρές ανάγκες των κατοίκων. Η Κόνιτσα, η τόσο κοντινή στο χωριό, δεν αφομοίωσε μόνο το ανθρώπινο δυναμικό του χωριού, αλλά και κάθε δραστηριότητα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ

Όπως προαναφέραμε, μνημεία και γραπτά κείμενα δεν υπάρχουν. Η ιστορία των 300 και πλέον ετών είναι αυτή που περιγράφουμε. Και ο Μεγάλος ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ του χωριού μας Γεώργιος Δ. Καραγιάννης χρηματοδότησε την συγγραφή ιστορικού οδοιπορικού, που εκπόνησε ο λαογράφος-ιστορικός δημοδιδάσκαλος από το χωριό Βούρμπιανη Παγώνης, αλλά ατυχώς το ιστορικό αυτό πόνημα δε βρέθηκε ακόμη.

2. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ, ΜΝΗΜΕΙΑ, ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ

α) Ο Αϊ-Γιώργης είναι αρχαιολογικό μνημείο, που χρήζει έρευνας και ιστορι-

κής ανακάλυψης.

β) Το παλιό δημοτικό σχολείο λιθόκτιστο μνημείο της εποχής του είναι το πνευματικό κέντρο σήμερα του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλόγου.

γ) Το νέο πέτρινο διτάξιο σχολείο της 10ετίας του 50, που δεν λειτουργεί, είναι ένα κομψοτέχνημα, δημιούργημα της προσωπικής εργασίας των Πεκλαριτών, φτιαγμένο με άσπρη μαρμάρινη πέτρα βγαλμένη από τα λατομεία της Κλεισούρας στη θέση Πλάκα.

δ) Τα ευεργήματα του Γεωργίου Δ. Καραγιάννη της 10ετίας του 1910, Υδραγωγείο του χωριού, πέτρινες παραδοσιακές βρύσες, πέτρινες γέφυρες στις τοποθεσίες Αϊ-Νικόλα και Μπούσι, και η εκκλησία του Νεκροταφείου αποτελούν αξιόλογα μνημεία της σύγχρονης τέχνης. Και σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί και η γραφική ΝΤΖΟΛΑ πέτρινη καμάρα με πέτρινη καρούτα βρύση και πηγαίο γάργαρο νερό.

ε) Εδώ συμπληρώνοντας τα ξωκλήσια μας. Πρέπει ν' αναφερθούμε στην ευγενή προσφορά της οικογένειας Κιτσαίων, που με δικές τους δαπάνες έκτισαν στη θέση Μπούσι την Παναγιά στο Μέγα Δρόμο και τον Αϊ-Νικόλα στα χειμαδιά του Μπούσι.

3. ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΕΘΙΜΩΝ

- ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ

Με αποκορύφωμα το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής και του Αϊ-Παντελεήμονα, πρέπει να σταθούμε και στην αναβίωση του καρνάβαλου της Αποκριάς, που γίνεται με πρωτοβουλία της Κοινότητας, της Αδελφότητας Πηγιωτών και του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού, την Κυριακή της

Τυρινής με αναβίωση του παραδοσιακού καρνάβαλου. Το ντόπιο κρασί, το τσίπουρο σκέτο ή βραστό με ζάχαρη και μέλι -το πατροπαράδοτο πόντζι- οι παραδοσιακές λαχταριστές τυρόπιτες προσφέρονται ευγενικά δωρεάν σε όλους τους επισκέπτες, από το πρωί της Κυριακής μέχρι αργά τη νύχτα, που το ξεφάντωμα αποκορυφώνεται με το κάψιμο του καρνάβαλου -Παραδοσιακό πεύκο στημένο στο κέντρο της πλατείας, μέσα σε γραφική ατμόσφαιρα και με χιονισμένο τις περισσότερες φορές περιβάλλον, που ξεπερνά χωρίς υπερβολή και αυτές τις πολυδιαφημισμένες Άλπεις.

Βέβαια τα Χριστούγεννα και το Πάσχα είναι κάτι το ξεχωριστό για το χωριό μας. Η μνήμη των Αγίων σε κάθε ξωκλήσι του χωριού μας γιορτάζεται ξεχωριστά, με αποκορύφωμα και το πανηγύρι της Ζ. Πηγής στην Παναγιά του Μπούσι.

4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Η απασχόληση σήμερα των κατοίκων δεν έχει καμιά σχέση με την απασχόληση και τις εργασίες των παλαιών εποχών. Σήμερα οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού, κυρίως συνταξιούχοι, ασχολούνται με την καλλιέργεια κηπευτικών. Υπάρχουν και σήμερα οι γραφικοί μπακτσέδες του παλιού καιρού, που δεν λείπει τίποτε. Όλα τα ζαρζαβατικά για την οικιακή χρήση, φρέσκα και γνήσια προσφέρονται. Από κανένα σπίτι δεν λείπει το αυγό, το γνήσιο κοτόπουλο, το γάλα, το ντόπιο τυρί, βούτυρο και μυζήθρα, ακόμη και το πατροπαράδοτο ξυνόγαλο. Αρκετά κουνέλια, κρέας, ντόπιο αρνάκι, κασικιάκι, τράγος και γίδα. Βέβαια το ντόπιο μπρούσκο κόκκινο κρασί και το

παραδοσιακό τσίπουρο, φρούτα και καρύδια συμπληρώνουν το μενού μας.

Χαρακτηριστικό κατασκεύασμα είναι το τουρσί με καρμπολάχανο η περίφημη “αρμιά” και κατά κύριο λόγο τα αγκουράκια, η άγουρη ντομάτα και η πιπεριά που μέσα στο αψύ ξύδι ψήνονται και μετατρέπονται σε εύγευστα ξυνάδια.

Σπεσιαλιτέ μας είναι τα γλυκά του κουταλιού, που με παραδοσιακές συνταγές οι νοικοκυράδες του χωριού μας παρασκευάζουν, όπως βύσινο, κεράσι, σύκο και το καταπληκτικό γλυκό από την κολοκύθα.

5. Τοποθεσία

Όπως προαναφέραμε το χωριό μας είναι κτισμένο σε επικλινείς αμφιθεατρικές πλαγιές μεταξύ δύο ρεμάτων περιστοιχιζόμενο από αγροκτήματα -μπακτσέδες- καταπράσινους, με βλάστηση κάθε είδους και λογής μικρών και μεγάλων δέντρων, λουλούδια και βάτα που ο χαρακτηρισμός τους και το είδος δεν έχουν διαπιστωθεί.

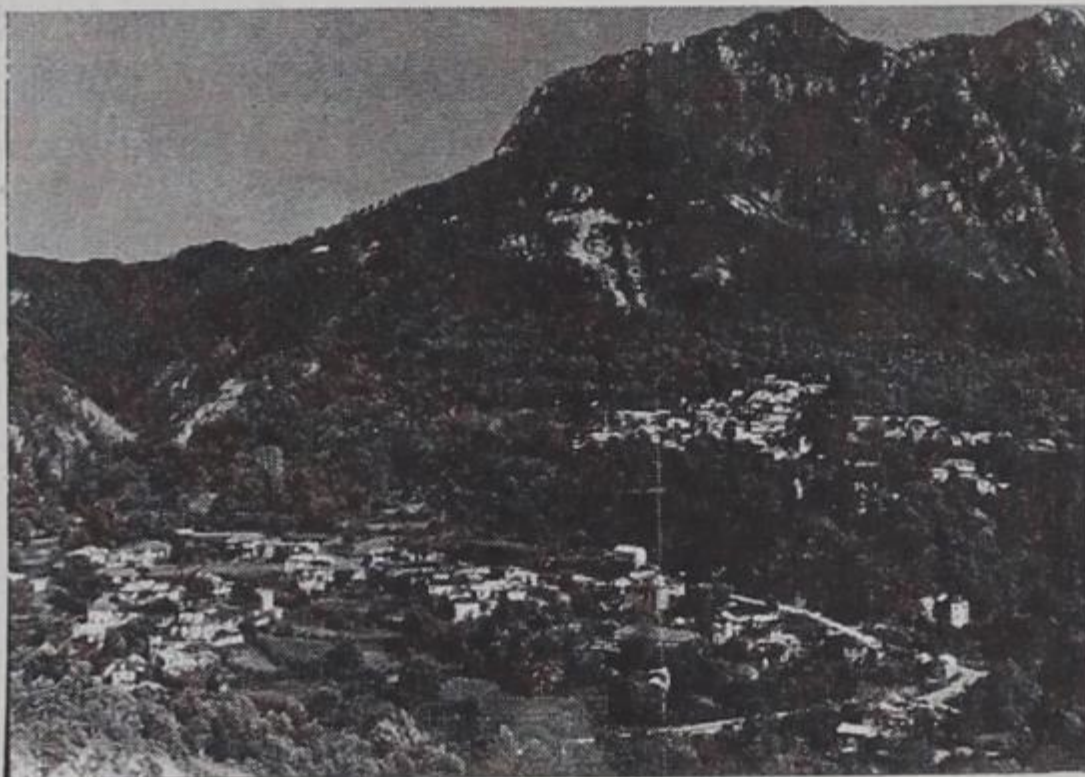
Μέσα στην πανδαισία της χλωρίδας ο ανυποψίαστος περιπατητής του παρθένου δάσους της μαύρης πεύκης, της ελάτης και της οξυάς, δεν πρέπει να ξαφνιαστεί και να νομίσει ότι ονειρεύεται, αλλά ζει την πραγματικότητα, αν ξαφνικά βρεθεί μπροστά στο γραφικό άγριο λύκο, το αγριογούρουνο, την μαύρη καλοκάγαθη αρκούδα, τα ελάχιστα αλλά ωραία ζαρκάδια και αγριόγίδα, και αν την ησυχία του περιπάτου διασαλεύει το κράξιμο των αρπακτικών γερακιών, σταυραετών, ακόμα και αυτής της καρκάξας.

Βέβαια την πανδαισία της χλωρίδας συμπληρώνει η πλούσια πανίδα με τα φλύαρα σπουργίτια, τον κούκο και τα

χελιδόνια την άνοιξη, τα κάθε λογής τσόνια, αηδόνια, στριγκαλινά, σιταρήθρες και κορυδαλλούς.

Τα γάργαρα νερά του ρέματος ΛΑΚΟΥ, που το πάλαι ποτε φιλοξενούσαν όλων των ειδών μικρών ψαριών, αλλά και τους ενοχλητικούς εκείνους χαρακτηριστικούς βατράχους. Και βέβαια η πέρδικα, ο πετροκότσυφας και οι φοβισμένοι ελάχιστοι λαγοί συμπληρώνουν το σκηνικό της όμορφης φύσης.

Το υψόμετρο του χωριού δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 750-800 μ., μικρός κάμπος δημιουργείται στην κοίτη του

ρέματος ΛΑΚΚΟΣ μέχρι τα όρια του κάμπου της Κόνιτσας "Γέφυρα Τοπόλιτσας". Το περιβάλλον δάσος είναι απεριόριστο, με περιμετρικό ορίζοντα, Προφήτη Ηλία Κόνιτσας, οροσειρά Νύμφης με την τοπική ονομασία Κολοκυθιά, οροσειρά κατευθυνόμενη προς τον άξονα Σμόλικα με όριο την οροσειρά της Σιουσνίτσας που είναι και το όριο με το χωριό Ελεύθερο "Κρισμπάνι", οροσειρά κατευθυνόμενη προς το χωριό Νικάνορα "Κουρτίνιστα" ονομαζόμενη τοπικά Άγιος Μηνάς που καταλήγει στο Μέγα Δρόμο- Εθνικό δίκτυο Ιωαννίνων - Κόνιτσας-Γράμμου-Μακεδονίας, όρια χωριών Τράπεζας "Βράνιστα", Εξοχής "Ζέλιστα" δια μέσου της περιφέρειας Μπούσι, όρια χωριού Καβάσιλα, κατάληξη στην περιοχή Σέρβινα, γέφυρα Τοπόλιτσας, παλιό εθνικό δίκτυο Ιωαννίνων

-Μπουραζάνι-Κόνιτσας, Μακρού Ράχη, Προφήτης Ηλίας Κόνιτσας.

Θέλουμε να πιστεύουμε, ότι το χωριό μας είναι θέρετρο προς αξιοποίηση και αν ποτέ η Πολιτεία στρέψει το βλέμμα της προς την ερημωμένη επαρχία, οι επισκέπτες, που θα αποφασίσουν να επισκεφτούν την επαρχία μας είμαστε βέβαιοι ότι θα δικαιωθούν.

Υπάρχουν παραδοσιακά λιθόκτιστα

με εσωτερική διακόσμηση, τζάκια κατασκευασμένα από τη σμίλη του Ηπειρώτη πελεκάνου, ξυλότυποι οντάδες με τα παραδοσιακά μπάσια και τα λογής λογής στρωσίδια, κιλί-

μια και φλοκάτες. Βέβαια σήμερα οι φιλόδοξοι επαναπατριζόμενοι μετανάστες έχουν δημιουργήσει αριθμό σύγχρονων κατοικιών, που δεν υστερούν σε τίποτε από τα νοικοκυριά των σύγχρονων πόλεων. Το φιλόξενο Πεκλάρι έχει ανοιχτές τις πόρτες σε κάθε επισκέπτη.

Είναι έγκλημα, μνημεία τέχνης και παράδοσης να καταστέφονται, όπως ο γραφικός νερόμυλος με τις τεράστιες πέτρινες μυλόπετρες, τα μαντάνια και τη νεροτριβή, που τα χρόνια εκείνα οι νοικοκυρές του χωριού, έπλεναν τα κάθε λογής στρωσίδια και χράμια και φρεσκάριζαν παραδοσιακές φορεσιές, φλοκάτα και σεγκούνι με τους μεταξωτούς γοργολέδες, τις πολύχρωμες μάλλινες κάλτσες και τις κεντητές ποδιές.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Αστικής Σχολής Παλαιοσελίου κατά το σχολ. έτος 1911-1912

Τάξις Ε΄

Θρησκευτικά: Επίτομος Ιερά Κατήχησις. Θρησκεία. Ορισμός και διαίρεσις της Ιεράς Κατηχήσεως. Το σύμβολον της πίστεως. Ερμηνεία αυτού. Περί εκκλησίας. Προσευχής Μυστηρίων. Αναστάσεως νεκρών και μελλούσης αιωνίου ζωής. Ο δεκάλογος και οι Μακαρισμοί μετά συντόμου ερμηνείας. Καθήκοντα του ανθρώπου προς τον Θεόν, τον πλησίον και εαυτόν.

Ελληνικά: Αβίαστος και εκφραστική ανάγνωσις επί καταλλήλου αναγνωστικού του έτους· εντελής του περιχομένου κατανόησις· αποστήθισις ποιημάτων. Εκ δε της Αρχαίας ερμηνεία μύθων, αποφθεγμάτων, μυθολογικών τεμαχίων και διηγημάτων (Αίσωπος, Πλούταρχος, Διόδωρος) σελ. 15-20. Σημασιολογικά παρατηρήσεις. Παραλληλισμός Αρχαίας προς τη Νέαν Ελ. Γλώσσαν. Ορθογραφικά ασκήσεις. Απόδοσις ελευθέρα της εννοίας. Ηθικά πορίσματα. Εφαρμογή των διδαχθέντων γραμματικών κανόνων εκ του φθογγολογικού και τυπικού. Τα ευχρηστότερα ανώμαλα ρήματα μετ' ασκήσεων περί απαρεμφάτου, μετοχής και των χρόνων του ρήματος συντακτικώς περί προσδιορισμών. Θεματογραφία. Διηγηματικά συνθέσεις. Επιστολογραφία οικογενειακή.

Αριθμητική: Μονάς. Αριθμός. Αριθμητική. Ονοματολογία. Γραφή. Αρίθμησις. Αι τέσσαρες επί των ακεραίων πράξεις. Λύσεις προβλημάτων δια αναγωγής εις την μονάδα Γραφή και απαγγελία δεκαδικών. Ιδιότητες αυτών. Αι τέσσαρες πράξεις επ' αυτών. Τροπή κλασματικού εις δεκαδικόν και

τανάπαλιν. Δεκαδικόν σύστημα μέτρων και σταθμών. Νομισματικά μονάδες.

Ιστορία: Οι αρχαιότατοι κάτοικοι της Ελλάδος. Ξένοι άποικοι. Ηρωϊκά χρόνια. Θρησκεία. Χωρογραφία. Μεταναστεύσεις. Διάφοροι φυλαί και ενότης του Ελληνικού έθνους. Νομοθεσίαι. Αποικίαι. Μηδικοί πόλεμοι μέχρι του Πελοποννησιακού πολέμου.

Γεωγραφία: Σχήμα γης, πόλοι, ισημερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι, ξηρά και ύδωρ και σχέσις του μεγέθους αυτών. Η Ευρώπη φυσικώς και πολιτικώς (εκτενέστερον η Ευρωπαϊκή Τουρκία και η Ελλάς). Χαρτογραφία επί του πίνακος.

Φυσιογνωσία: Στοιχειώδης φυτολογία. Τα γνωστότερα φυτά. Περί ρίζης, φύλλων, άνθους, καρπού, σπερμάτων και της λειτουργίας αυτών.

Καλλιγραφία: Ασκήσεις επί μιας γραμμής. Κάθετος και στρογγυλή επί δυο γραμμών.

Ιχνογραφία: Γραμματική ιχνογραφία, ευθεία, ευθύγραμμα σχήματα. Κύκλος μετ' εφαρμογών.

Ωδική: Άσματα. Τροπάρια "Ευλογητάρια.

Γυμναστική: Αραιά φάλαγξ, βάδισμα και αλλαγή διεθύνσεως. Γυμναστικά παιδιαί.

Τάξις ΣΤ΄

Θρησκευτικά: Στοιχειώδης λειτουργική. Περί ναού και των εν αυτώ ιερών σκευών και αμφίων. Περί των κληρικών και λειτουργικών αυτών στολών. Περί των διαφόρων ιερών ακολουθιών. Περί της θείας λειτουργίας, Ελέησόν με ο Θεός.

Ελληνικά: Ανάγνωσις λογική και ευχερής μετ' αναπτύξεως του περιεχομένου εξ αναγνωστικού του ΣΤ' έτους. Αποστήθισις ποιημάτων εκ της νέας και κατ' ήθος απαγγελία και απόδοσις αυτών εις πεζόν λόγον. Αρχαία: Εκ της Ξενοφώντος Κύρου Αναβάσεως και το Ενύπνιον του Λουκιανού (σελ. 35-40). Σημασιολογικά παρατηρήσεις. Ερμηνεία ακριβής και σύντομος. Συνώνυμα περιεχόμενου. Έννοια γραπτώς και προφορικώς. Απόδοσις εν καθαρά και αππαιίστω νέα γλώσση υπό των μαθητών. Εφαρμογαί των γραμματικών κανόνων τυπικού και ετυμολογικού συνοπτικώς. Ασκήσεις επί θεμάτων. Περί προτάσεων κυρίως όρων δευτερευόντων, χρόνων, εγκλίσεων, συνδέσμων, απαρεμφάτου, μετοχής και άρθρου. Ορθογραφικά ασκήσεις. Ιστορικά συνθέσεις, συγκρίσεις και απλαί περιγραφάι, επιστολαί.

Αριθμητική: Επανάληψις των διδαχθένων εν τη ΣΤ'. Τι λέγεται ποσόν. Μέτρησις Ορισμός συμμιγών. Μέτρα. Σταθμά. Νομίσματα. Χρόνος. Τροπή συμμιγούς εις ακέραιον εις κλασματικόν ή μικτόν η δεκαδικόν και τανάπαλιν. Αι τέσσαρες πράξεις και προβλήματα.

Ιστορία: Η Δ' περίοδος από του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι της εν Χαιρωνία μάχης Ε' περίοδος μέχρι της υποταγής της Ελλάδος εις τους Ρωμαίους Χρονολογικώς.

Γεωγραφία: Υδρόγειος σφαίρα (ζώναι, μεσημβρινοί, πλάτος, μήκος, ασκήσεις). Ασιατική Τουρκία. Η λοιπή Ασία. Η Αφρική φυσικώς και πολιτικώς. Χαρτογραφία.

Φυσιογνωσία: Σύντομος περιγραφή του ανθρωπίνου σώματος. Μέρη Όργανα. Σκελετός. Μύς. Νεύρα. Εγκέφαλος. Αισθήσεις Αισθητήρια.

Καλλιγραφία: Καλλιγραφικά ασκήσεις διαφόρων ειδών.

Ιχνογραφία: Καμπύλη γραμμή (έλλειψις, ωοειδής, σπειροειδής) μετ' εφαρμογών.

Ωδική: Άσματα δίφωνα. Έγνος προς την Α.Μ. του Σουλτάνου, τον Αρχιερέα.

Γυμναστική: Μεταβολή μετώπου, σχηματισμός κατά μέτωπον του κατά παραγωγήν βαδίσματος ουλαμού. Γυμναστικά παιδιαί.

Γαλλικά Εης

Προφορά των γραμμάτων, Συλλαβισμός, ανάγνωσις, αποστήθισις λέξεων, θέματα, γραφή.

Γαλλικά Σης

Συνέχεια των εν τη Ε! Μέρη του λόγου (ουσιαστικά, επίθετου άρθρου κ.τ.λ.) Μετάφρασις. Ανάλυσις, γραμματική διδασκαλία λέξεων. Θέματα, Γραφή.

Τουρκικά Εης

Προφορική διδασκαλία λέξεων και φράσεων πραγματολογικώς. Ανάγνωσις απλή και γραφή από αλφαβηταρίου. Ερμηνεία και απομνημόνευσις λέξεων και φράσεων. Κλίσις ονομάτων.

Τουρκικά Σης

Ανάγνωσις και καλλιγραφικά ασκήσεις. Τα κυριώτερα του τυπικού της Τουρκικής γραμματικής. Θέματα. Διάλογοι.

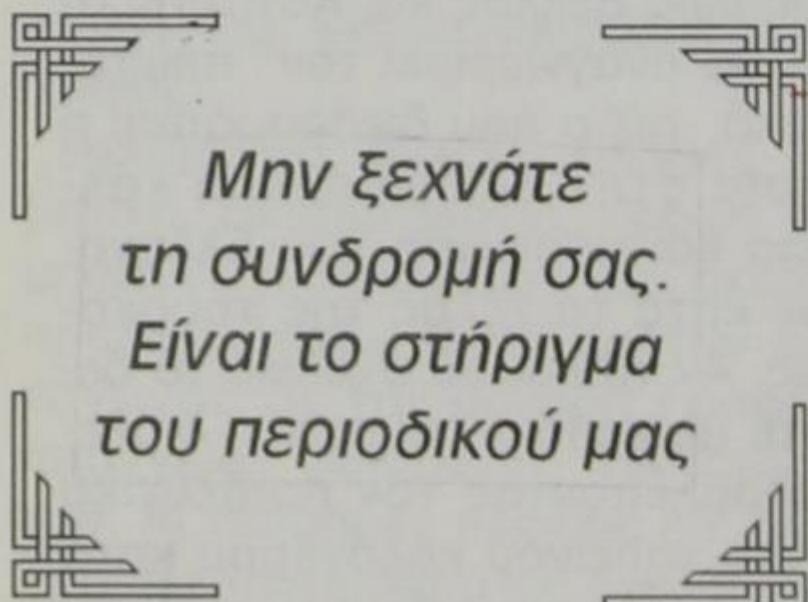
Ο κάθε μελετητής του αρχείου της Μητρόπολης Βελλάς και Κονίτσης αβίαστα θα αναγνωρίσει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που διεδραμάτισε η Εκκλησία στην Ελληνοπρεπή καλλιέργεια και μόρφωση των Ελληνοπαίδων κατά το τέλος της τουρκοκρατίας. Αν το κρυφό σχολειό το δεχόμαστε με κάποια ρομαντική διάθεση παραβλέποντας τον παιδευτικό ρόλο του ταπεινού καλόγερου κατά τα πρώτα χρόνια της δουλείας, αγνο-

ούμε εγκληματικά πως, όσο πλησιάζουμε προς την πολυπόθητη απελευθέρωση ο κάθε τοπικός Επίσκοπος είναι εκείνος ο οποίος μεριμνά για την ανέγερση των σχολείων, τον διορισμό των διδασκάλων και για τις αμοιβές τους, επίσης είναι εκείνος ο οποίος φροντίζει όπως τα σχολεία διαθέτουν τα ανάλογα βιβλία, το απαραίτητο εποπτικό υλικό, είναι εκείνος που με την συνδρομή των διδασκάλων καταρτίζει το πρόγραμμα διδασκομένων μαθημάτων. Στο έργο του αυτό ο Επίσκοπος συνεπικουρείται από τους εφοροεπιτρόπους τους οποίους εκλέγουν οι κάτοικοι κάθε κοινότητας. Στην εποχή μας η Εκκλησία ως γνωστόν δεν έχει λόγο στα θέματα παιδείας τα οποία διαχειρίζεται η Πολιτεία δια του αρμοδίου Υπουργού. Κι' αν η Πολιτεία μεριμνά για την εκπαίδευση των νέων και μέσω αυτής για την διασφάλιση του κοινωνικού ιστού και την αναπαραγωγή του συστήματος, οι νέοι, το πλέον ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας, είναι εκτεθειμένοι σε μια εκ διαμέτρου αντίθετη αντίληψη και αναπαραγωγική τάση του συστήματος, εκείνη η οποία έχει εμπορικοποιήσει το "αλόγως και επικινδύνως ζην". Εσχάτως οι τεχνικές φυγής από την πραγματικότητα έχουν αναχθεί σε υψίστη τέχνη Ναρκωτικά, κάπνισμα, οίνοπνευματώδη, τηλεόραση διαφήμιση, περιοδικός

τύπος, μουσική, διαμορφώνουν την ταυτότητα των νέων. Οι νόμοι της αγοράς νοηματοδοτούν τα όρια ελευθερίας των νέων και γενικά του ανθρώπου που κινείται σε μια και μόνον αμφίδρομη σχέση, εκείνη του πωλητή και αγοραστή. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο της εξουσιαστικής συμπεριφοράς των μεν και της συμπεριφοράς υποταγής των δε, οι νέοι εκπροσωπούν τα αθώα θύματα του επιβεβλημένου καταναλωτισμού. Δεν είναι τυχαίο πως οι καπνοβιομηχανίες το εμπόρευσμά τους το επενδύουν με σύμβολα τα οποία παρεπέμπουν στο νεανικό σφρίγος και την νεανική ρώμη. Παρατηρούμε πως η κοινωνία από την πάλαι ποτέ εξουσιαστική καταπίεση των νέων έχει περάσει σήμερα σε μια αντίληψη εμπορικοποίησης της ζωής των και του ελεύθερου χρόνου ο οποίος σε ημερήσια βάση συνεχώς επιμηκύνεται. Γύρω απ' όλα αυτά έχει στηθεί ένα πλέγμα σιωπής, οι πάντες κάτι έχουν να ωφεληθούν. Και αν όλοι και όλα κυριαρχούνται από τους νόμους της αγοράς η Εκκλησία δεν έχει κανέναν λόγο να σιωπά.

Ο λόγος της πρέπει να είναι σαφής και δηλωτικός πως η προσωπικότητα των νέων δεν είναι δεκτική μιας ανεργμίστης αλλοτρίωσης.

ΤΕΛΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ
Ηλίας Ανδρέου

*Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας*

ΜΑΡΙΚΑΠΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ · ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ · ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
"THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN"
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΩ"

ΔΕΞΤΑ: ΔΕΥΤΕΡΑ · ΣΤΑΡΤΗ · ΠΕΜΠΤΗ 6 - 8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ
ΑΤΡΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΤΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8031 52

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ια πρώτη φορά γιορτάστηκε στην Κόνιτσα η 15η Μαΐου η οποία καθιερώθηκε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως Διεθνής Ημέρα Οικογένειας.

Ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας στο Πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Κυβερνητικής πολιτικής στηρίζει με τις υπηρεσίες του και τα προγράμματά του την Οικογένεια στην Ελλάδα. Το ΚΕ.Φ.Ο. για να τιμήσει την ημέρα αυτή σε συνεργασία με τον Δήμο διοργάνωσε εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Λυκείου Κόνιτσας. Η εκδήλωση περιελάμβανε:

-Ομιλία από την προϊσταμένη Πρόνοιας κα Αφροδίτη Μήτσιου με θέμα: "Διαμορφώνοντας οικογένειες βασισμένες στην Συντροφικότητα" που ήταν και το θέμα του φετινού εορτασμού.

-Χαιρετισμό από το Δήμαρχο Κόνιτσας κο Πρόδρομο Χατζηεφρεμίδη.

-Ποιήματα από παιδιά του Προγράμματος Ημερήσιας Απασχόλησης του ΚΕ.Φ.Ο. Κόνιτσας .

-Αφηγήσεις από ηλικιωμένους της λέσχης από πολύ παλιά γεγονότα για την ανισότητα που υπήρχε στις σχέσεις των μελών μιας οικογένειας.

-Χορούς από χορευτικό παιδιών.

-Δημοτικά τραγούδια με αναφορά στην οικογένεια από τη χορωδία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας.

-Βράβευση από το Δήμαρχο των καλύτερων εκθέσεων που επιλέγη-

Κοινωνική λειτουργός

σαν (σε συνεργασία με τα Δημοτικά σχολεία Κόνιτσας δόθηκε στα τμήματα της Στ' τάξης θέμα για ανάπτυξη συγκεκριμένο για την οικογένεια. Επιλέγη μια έκθεση από κάθε τμήμα).

-Έκθεση παλαιάς ασπρόμαυρης φωτογραφίας από οικογενειακές στιγμές καθώς και

-Έκθεση ζωγραφικής με θέμα την οικογένεια από παιδιά του προγράμματος Ημερήσιας Απασχόλησης του ΚΕ.Φ.Ο. Κόνιτσας.

Η εκδήλωση έκλεισε με ομιλία από τον Μητροπολίτη Κόνιτσας για τον σημαντικό ρόλο που έπαιξε και παίζει η εκκλησία στην υποστήριξη της οικογένειας.

Στις 13 Ιουνίου έληξε το Πρόγραμμα Ημερήσιας Απασχόλησης του ΚΕ.Φ.Ο. Κόνιτσας με ψυχαγωγική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο προαύλιο του ΚΕ.Φ.Ο. και περιελάμβανε πλούσιο μπουφέ και πολύ κέφι.

Το προσωπικό του ΚΕ.Φ.Ο. Κόνιτσας θάθελε να ευχαριστήσει όλους όσους βοήθησαν στην διοργάνωση της εκδήλωσης για την ημέρα της οικογένειας.

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ LEADER II ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

α/α	ΦΟΡΕΑΣ	ΤΟΠΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΜΕΤΡΟ 3						
Οικοτουρισμός						
1.	Σβάρνας Ηλίας	Δίστρατο	Καταλύματα. Εστιατόριο	45.000.000	27.000.000	18.000.000
2.	Σερίφης Ευάγγελος	Μόλιστα	Μετατροπή διατηρητέου σε ξενώνα	48.000.000	28.800.000	19.200.000
3.	ΚΕΤΠΑ Παλαιοσελλίου	Παλαιοσέλλι	Ξενώνας 5 δωματίων - εστιατόριο	43.000.000	26.800.000	17.200.000
4.	Κατσούκης Άγγελος & Βασίλειος	Μελισσόπετρα	Επιπλωμένα (6) δωμάτια	34.000.000	20.400.000	13.600.000
5.	Κοινότητα Καστανέας	Καστανέα	Μετατροπή διατηρητέου σε ξενώνα	30.000.000	18.000.000	12.000.000
Αθλητικός Τουρισμός						
1.	PUDDLER Κυρίτης Ν.-Καλαϊτζής	Κόνιτσα	Κέντρο υπαίθριων δραστηριοτήτων	61.000.000	36.600.000	24.400.000
2.	Παπαευθυμίου Αχιλλέας	Δίστρατο	Ορεινό Αθλητικό Κέντρο	26.600.000	15.960.000	10.640.000
3.	Δήμος Κόνιτσας	Κόνιτσα	Κέντρο αθλητικής - περπατικής ιππασίας	26.400.000	15.840.000	10.550.000
Θεραπευτικός Τουρισμός						
1.	Λουτρά Καβασιλών Α.Ε.	Καβάσιλα	Επέκταση λουτρών & 11 δίκλινα	67.000.000	40.200.000	26.800.000
2.	Εταιρεία Αμάραντος Α.Ε.	Αμάραντος	Κατασκευή λουτροθεραπευτηρίου	49.000.000	29.400.000	19.600.000
ΜΕΤΡΟ 4						
Κέντρα διάδοσης παραδοσιακών τεχνών						
1.	Δήμος Κόνιτσας	Κόνιτσα	Διάδοση παραδοσιακών τεχνών	33.300.000	19.980.000	13.320.000
2.	Κωτούλας Αθανάσιος	Πλαγιά	Εργαστήριο ξυλογλυπτικής	12.100.000	7.260.000	4.840.000
3.	Βλάχος Αθανάσιος	Αετόπετρα	Εργαστήριο υφαντικής	16.200.000	9.720.000	6.480.000
4.	Μπάμπας Κων/νος	Δίστρατο	Εργαστήριο ξυλογλυπτικής	23.400.000	14.040.000	9.360.000
5.	Νάτσης Σωτήριος	Μολυβδοσκέπασο	Κέντρο Τέχνης	15.000.000	9.000.000	6.000.000

ΜΕΤΡΟ 5

Προώθηση αγροτικών προϊόντων

1.	Δημοτική Κατασκευαστική Επιχείρηση Κόνιτσας	Κόνιτσα	Κατασκευή χώρου προώθησης προϊόντων	36.000.000	22.800.000	15.200.000
2.	Κοινότητα Καλλιθέας	Καλλιθέα	Κατασκευή χώρων πώλησης αγροτικών προϊόντων	50.000.000	30.000.000	20.000.000

Δημιουργία μικρών επιχειρήσεων

1.	Ρούκας - Δερβένης Ε.	Μπουραζάνι	Εργαστήριο παραδοσιακών προϊόντων	30.500.000	18.300.000	12.200.000
2.	Οινοπ. Συν. Μολυβδοσκεπέατου	Μολυβδό/στο	Εξοπλισμός αποστακτηρίου	8.000.000	4.800.000	3.200.000
3.	Τζάλλας Παναγιώτης	Κόνιτσα	Βιοτεχνία ξύλινων στεγών	44.500.000	22.250.000	22.250.000

ΜΕΤΡΟ 6

Προστασία οικοσυστημάτων

1.	2ο Συμβούλιο Περιχής	Κόνιτσα	Διάδοση πολιτ. παράδοσης	20.000.000	16.000.000	4.000.000
2.	2ο Συμβούλιο Περιχής	Κόνιτσα	Ιχθυόσκαλα Αώου Κόνιτσας	20.000.000	16.000.000	4.000.000
3.	Προοδ.Ενωση Πυρσόγιαννης	Πυρσόγιαννη	Συντήρηση αρχείου μαστόρων	23.000.000	13.800.000	9.200.000
4.	Κοινότητα Δροσοπηγής	Δροσοπηγή	Αποκατάσταση ιστορικού κέντρου	11.000.000	8.800.000	2.200.000

Αποκατάσταση μνημείων

1.	Κοινότητα Αρμάτων	Άρματα	Κατασκευή υδροπρίονου	4.000.000	3.200.000	800.000
2.	Κοινότητα Φούρκας	Φούρκα	Αναπαλαίωση Ι.Μ. Κλαδόρμης	23.250.000	18.600.000	4.650.000
3.	Κοινότητα Παλαιοσελλίου	Παλαιοσέλλι	Επισκευή στέγης Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής	10.000.000	8.000.000	2.000.000
			ΣΥΝΟΛΟ	810.250.000	501.550.000	311.700.000

ΟΙ ΤΟΠΩΝΥΜΙΕΣ ΤΗΣ ΚΩΜΟΠΟΛΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

(Ερμηνευτική και ετυμολογική παρέμβαση)

του **Θωμά Β. Ζιώγα**

Η θαυμάσια εργασία του κ. Αναστ. Ευθυμίου με τίτλο “Οι τοπωνυμίες της κωμόπολης Κόνιτσας”, η οποία δημοσιεύτηκε στα τεύχη 67, 68, 69/1996 του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ, με παρώθησε να γράψω ετούτα εδώ τα γραμματικά σχόλια.

Η απλότητα του λόγου και η σαφήνεια της περιγραφής, που χαρακτηρίζουν το πόνημα του κ. Ευθυμίου, με βοήθησαν πολλαπλώς. Υπάρχουν εκεί μερικά ονόματα τόπων δυσνόητα σήμερα, είτε ελληνικά είτε ξενικά, για τα οποία δεν δίνεται καμία εξήγηση, έστω και πιθανή. Γι’ αυτά θα ήθελα να καταθέσω εδώ τη δική μου ερμηνευτική άποψη, τουλάχιστον για τις τοπωνυμίες που δεν είναι καταφανής η σημασία της ονομασίας τους.

Ιδού οι απόψεις μου:

Αβντίνια τα: Με αυτήν την γραφή δεν βρήκα θέμα σε κανένα λεξικό. Αν είναι ουσιαστικοποιημένο επίθετο, όπως δείχνει, και γραφεί Αυντήνια, τότε εύκολα σχετίζεται με το αρχ. Ελλ. “αυδή” (=λαλιά, φωνή, Τουρκ. avaz - βοή, ήχος) και “αυδήεις” (=ηχηρός, βοερός). Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε η ονομασία προέρχεται από τη φράση “εις τα αυδήεντα μέρη” ή απλώς “αυδήεντα” και με παραφθορά “Αυντήνια” (=βοερά, αντηχούντα), δηλ. μέρη με ηχώ, γιατί είναι υψηλά και βραχώδη, κατά την περιγραφή.

Αλεξατιά η: Ξεκινώντας από αυτήν την συνοικία της Κόνιτσας και περπατώντας ισοσταθμικά σε ελάχιστο χρόνο φτάνει κανείς στο “Κάστρο”. Θέλω να πιστεύω ότι οι δύο αυτές τοπωνυμίες είναι αδελφές και προέκυψαν από ονομάτιση ομοειδών πραγμάτων, παρ’ όλο που στην Αλεξατιά δεν υπάρχουν σήμερα σημάδια

οχύρωσης. Αυτό ισχύει αν ερμηνευτεί η ονομασία από το αρχ. Ελλ. “αλέξω” (=αποκρούω, απαμύνω, αποτρέπω, Λατ. arceo), οπότε η “Αλεξατιά” (=οχυρά, αμυντήριο).

Αλποχώρι το: Βεβαίως και σημαίνει “Αλεποχώρι”, ονομασία συνήθης.

Αμάρι το: Η τοποθεσία αυτή πέρα από τη γέφυρα του Αώου, παρά τον σημερινό δημόσιο δρόμο, έχει ελληνικό όνομα. Φαίνεται ότι απ’ εδώ περνούσε κάποιος υδραύλακας παροχέτευσης για το πότισμα του κάμπου, διότι αρχ. Ελλ. η “αμάρα” (=χανδάκι παροχέτευσης νερού για το πότισμα του κάμπου, νεραύλακο). Το νόημα της γειτονικής θέσης “Σουρίλα” (β.λ.) στηρίζει την παραπάνω εξήγηση. Θεωρώ άστοχη όποια συσχέτιση της ονομασίας με το Λατ. amare (αγαπάν, φιλείν).

Αράφι το: Από την περιγραφή φαίνεται ότι αυτό το επικίνδυνο μονοπάτι δείχνει κρεμασμένο σαν “ράφι”, Τουρκ. raf, και γι’ αυτό ονομάστηκε έτσι.

Γκασού η: Η σπηλιά τούτη έχει δυσκολοεξήγητο όνομα. Αν είναι προσπελάσιμη, τότε ασφαλώς και χρησιμοποιείται σαν πρόχειρο καταφύγιο (στέγαστρο), οπότε η ονομασία δυνατόν να προήλθε από το Λατ. casa ή casula (=καλιά, καλύβα), όπως ακριβώς νοούν στα παλ. Σλ. τη λέξη reshtera (=σπηλιά - πρόχειρη καλύβα, τρώγλη).

Γόνη η: Κατά την περιγραφή είναι πηγή μέσα σε δάσος. Στα αρχ. Ελλ. “γονή” (=γέννα - πηγή, αρχή - μήτρα - γέρνος - σπόρος), οπότε με αναβίβαση του τόνου γίνεται η “Γόνη” (=νερομάνα, πηγή).

Από το παλ. Σλ. goniti (=διώκω - ελαύνω) και Βουλγ. gonja (=κυνηγώ, καταδιώκω) δεν φαίνεται δυνατή κά-

ποια λογική ερμηνεία.

Γρέντα η: Φαίνεται πως κάποια ση-μαδιακή ξυλοδοκός ονομάτισε το μέ-ρος αυτό, ή ήταν τόπος που έκοβαν ξυλοδοκούς, γιατί στην τοπική μας διάλεκτο λέμε “γρέντα” ή “γρεντιά” την ξυλοδοκό πατώματος ή στέγης, εκ του παλ. Σλ. grjada (=ξυλοδοκός, Σερβ. greda).

Ζαβέτσικο το: Είναι σλάβικη η ονο-μασία και σωστά εξηγείται “πάγκιο”. Στα παλ. Σλ. zavjetnie (=σκέπη, πα-ραπέτασμα - τόπος προφυλαγμένος, δηλ. νήνεμος, γαλήνιος), απ’ όπου και το Βουλγ. zavet (=απήμεμο, πά-γκιο).

Σβίστη η: Αυτόν εδώ τον βοσκότο-πο τον ονομάτισαν τα σφυρίγματα των ποιμένων και σημαίνει “Συρικτή”, γιατί παλ. Σλ. svisti (=συριγμός, σφύ-ριγμα) και Βουλγ. svistja (=σφυρίζω).

Καρμπούνι το: Η ονομασία έχει βλάχικη προέλευση και σημαίνει “άν-θρακες” γιατί στα Βλαχ. “καρμπούνι” (=άνθρακες, ξυλάνθρακες), εκ του Λατ. carbo (=άνθραξ).

Καταφίλια τα : Νομίζω ότι η απρό-σιτη και βραχώδης αυτή χαράδρα ή-ταν τόπος καταφυγής ή κρυψώνας. Μάλλον είναι παραφθορά του σω-στού “Καταφύγια”, γιατί “κατάφυλλη” (=γεμάτη φυλλωσιές) δεν μπορεί να είναι, αφού ως τόπος βραχώδης πε-ριγράφεται. Στο χωριό Κεράσοβο υ-πάρχει τοπωνυμία το “Καταφύδι”, α-ντί του ορθού “Καταφύγι”. Λογικότε-ρη εξήγηση δεν μπορώ μα σκεφτώ.

Λιατοβούνι το: Είναι το χαμηλό και απλωτό βουναλάκι στη συμβολή του Βοϊδομάτη με τον Αώο. Πιθανώς να σημαίνει “Πλατοβούνι” εκ του Λατ. latus (=πλατύς, ευρύς, Ρουμ. lat), αν από την μορφολογία του ονομάστη-κε.

Ίσως πάλι να σχετίζεται και με την ονομασία “Λιατονάβιστα” το σημερι-νό πλησιόχωρο χωριό Κλειδωνιά, με την έννοια ότι ανήκε στη “Λιατονάβι-στα” Όπως και άλλοτε έγραψα το ό-νομα “Λιατονάβιστα” έχει σλάβικη προέλευση και μάλλον σημαίνει “Κα-

λοκαιρίσια” ή “θερινή” εκ του Βουλγ. ljetto (=θέρος, καλοκαίρι, παλ. Σλ. let, Σερβ. leto), γιατί εκεί ψηλά στο βουνό που κείται, με θέα τον κάμπο, επείχε θέση “θερέτρου”, δηλ. θερι-νής διαμονής των καλλιεργητών της πεδιάδας του Βοϊδομάτη.

Μειντάνια τα: Τούτη η ονομασία ε-ξηγείται ως “Πλατείες”, γιατί στα Τουρκ. meydan (=πλατεία).

Μπάμπλιακας ο: Είναι προσδιορι-στικό επίθετο του ρέματος και η πλή-ρης ονομασία του είναι “ο Μπάμπλια-κας Λάκκος”. Πρόκειται για τον σκε-πασμένο λάκκο που διασχίζει την α-γορά της Κόνιτσας. Η ονομασία έχει σλάβικη ρίζα και σημαίνει “Σκεπα-στός” όπως ήταν και είναι, γιατί στα παλ. Σλ. ranlaka (=στέγη, σκεπή - σκέπαστρο, κάλυμμα, περιείλημα).

Μπαγαμιές οι: Κατά τα γραφόμενα είναι τοποθεσία στο Λιατοβούνι. Ση-μαίνει “Αμπέλια” ή “Κήποι”, εκ του Τουρκ. bag (=άμπελος, αμπέλι, κή-πος) και ενδεχομένως “Αμυγδαλιές”, όπως ήδη γράφτηκε, γιατί στα Τούρκ. badem (=αμύγδαλο).

Μπιλτσαϊρι το: Στα Τουρκ. cayir (=λειμών). Για το πρώτο συνθετικό “Μπιλ” δεν βρήκα εξήγηση, εκτός και είναι παραφθορά του Τουρκ. bir (=έ-να, μονάς), οπότε η ονομασία σημαί-νει “Μόναχο Λιβάδι” και είναι συνή-θης τοπωνυμία.

Μπιστ(ι)ριά η: π.χ. η τοποθεσία **Μπιστριά του Ρεντζούλη** και είναι κατά την περιγραφή σπηλιά. Η τοπω-νυμία κυριολεκτικά σημαίνει “Σπη-λιά”, γιατί στα άλλα χωριά, παρόμοια μέρη που έχουν σπηλιές λέγονται “Μπηστεριές”, π.χ. στο χωριό Κερά-σοβο.

Μπριτσαύλακα τα: Εννοείται τα “Μπριτσαύλακα Χωράφια”. Στα παλ. Σλ. pri (=προ, μπροστά, Λατ. prae) και Βουλγ. pri (=κοντά, κοντινά), ο-πότε η ονομασία είναι παραφθορά, με σλάβικη επιρροή, του “Μπροσταύ-λακα Χωράφια”, δηλ. τα προ του αρ-δευτικού υδραύλακος κείμενα χωρά-φια.

Νταβάλιστα η: Κατά την περιγραφή είναι δάσος και βοσκοπότι. Στα Τουρκ. *davali* (=εναγόμενος στα δικαστήρια και μεταφορικώς ο αμφισβητούμενος). Η τοπωνυμία σημαίνει “αμφισβήτησαν δικαστικώς την κυριότητα αυτού του χώρου, ίσως η οικογένεια Σιαήμπεη στην οποία και περιήλθε, κατά τα γραφόμενα.

Ντάπια η: Το καρτέρι αυτό των κυνηγών έχει όνομα που βγαίνει από τον Τουρκ. *tabya* (=προμαχών, νέο Ελλ. “τάπια”).

Ντιχαλό το: Πλησιέστερη ρίζα από το αρχ. Ελλ. “δίχαλος” (=δίχηλος, δισχιδής) δεν βρήκα. Ερευνητέον, λοιπόν, αν και “δίχαλο” υπάρχει εκεί και ονομάτισε τον τόπο. Από το Τουρκ. *ti-hal* (=σπλήνα) δεν προκύπτει εξήγηση λογικοφανής.

Πάψι, το: Εννοείται “στο Πάψι Βουνό” και σημαίνει “στου ασφόδελου το βουνό”, κατά τα ακριβή ελληνική απόδοση του Σλ. *parishi gora*, γιατί Βουλγ. *par* (=το φυτό ασφόδελο, Ρουμ. *par*, που τοπικώς το λέμε και “μπορντέμι”, Αρβ. *ba(r)dher*, Λατ. *albuscus*, Τουρκ. *ciris*). Στο χωριό Δροσοπηγή (Κάντσικο) υπάρχει τοποθεσία “στ’ Μπουντέμη”. Η αποδοχή τούτης εδώ της εκδοχής προϋποθέτει να εξακριβωθεί αν στην τοποθεσία αυτή υπάρχουν ασφόδελοι.

Πουρνιά η: Κάποια σημαδιακή δαμασκηλιά ήταν εδώ που βάφτισε και τον τόπο, γιατί Ελλ. “προύνη” (=δαμασκηλιά, Λατ. *prunus*).

Πούσια τα: Ναι, σημαίνει “Πηγάδια” ή “Φρέατα”, γιατί στην τοπική μας γλώσσα λέμε “πούσι” (=πηγάδι με φρέαρ), εκ του Λατ. *puteus* (=φρέαρ, όρυγμα).

Ρικίτα η: Κατά την περιγραφή μάλλον έχει πολλά αειθαλή φυτά “ρείκια”, αρχ. Ελλ. “ερείκη” (αειθαλής θάμνος, Λατ. *erica*), οπότε σωστό είναι να γραφεί **Ρεικίτα** που σημαίνει “Ερεικών”, δηλ. τόπο γεμάτο με ρείκια.

Ρόγκια τα: Στην τοπική μας διάλεκτο λένε “ρόγκι” (=νεοανοιγμένο χω-

ράφι σε ξέφωτο δάσους που προέκυψε από κόψιμο ή κάψιμο των δέντρων, Αρβ. *rogë* λέξη προερχόμενη εκ του Λατ. *rogum* (=η πυρά), εξού και το νέο Ελλ. “ρογκίζω” (=καίω την καλαμιά χωραφιού ως προετοιμασία για τη σπορά).

Σαρτζή στου: Οπωσδήποτε σημαίνει “στου Υλοτόμου” ή “στου Πριονά”, γιατί στην τοπική μας γλώσσα λένε “σιάρα” (=μεγάλο πριόνι, παμπρίων), εκ του Λατ. *serra* (=πριόνι), οπότε “σαρτζής” (=πριονάς).

Σέρβεντα ή Σέρβινα τα: Στα χωράφια αυτά, κατά την περιγραφή, υπήρχε μεσαιωνικός οικισμός και ο νους πηγαίνει εύκολα στις τότε σλάβικες εποικίσεις. Πιθανώς Σέρβοι έποικοι να κατοίκησαν εδώ και να πήρε από αυτούς το όνομα ο τόπος, εκ του Σλ. *Serb* (=Σέρβος) και *serbjen* ή *serbjan* (=σέρβικος).

Σιερμποφωλιές οι: Πουθενά δεν βρήκα ότι “σιέρμποι” σημαίνει γύπες. Όμως στα Λατ. *serpens* (=δράκων - φίδι, ρουμ. *sarpe*), οπότε η ονομασία δύναται θαυμάσια να εξηγηθεί “Δρακοφωλιές” και ταιριάζει απόλυτα με την παρακείμενη λιμνούλα που καλείται “Δρακόλιμνη”.

Άλλοι, π.χ. ο Ηλίας Παπαζήσης, γράφουν ότι “σιέρμποι” σημαίνει ελάφια, εκ του Λατ. *cervus* (=ελάφι, Ρουμ. *cerb*), οπότε η τοπωνυμία πρέπει να εξηγηθεί “Ελαφοφωλιές”. Την πρώτη εκδοχή θεωρώ ισχυρότερη.

Σκρίκα η : Δύσκολη η εξήγηση αυτής της ονομασίας. Στα Σλ. *krika* (=βοή, κραυγή, Σερβ. *krig*), οπότε σκέφτηκα ο τόπος έχει ηχώ.

Σουρίλα η: Γειτονική στο “Αμάρι” (β.λ.) θέση. Η ονομασία έχει σχέση με ροή ύδατος, σημαίνει “Ροή”, και προέρχεται από τις ηχοποίητες τοπικές λέξεις: “σιουρεύω” (=ουρώ, Αρβ. *shurroj*), “σιούρκα” (=κρουνός, Αρβ. *curkë-a* ή *curril-i*, Σλ. *sharka*) και Σερβ. *suriti* (=ρέω σιγά).

Σπανούλια τα: που παρέφθαρται και **Μπανούλια** - Σκέφτηκα ότι αυτά τα χωράφια κοντά στο Λιατοβούνι

δεν πρέπει να είναι εύφορα και ότι η ονομασία είναι επίθετο που ουσιαστικοποιήθηκε, οπότε το πλήρες όνομά τους είναι “τα Σπανούλια Χωράφια”. Στην σημερινή τοπική μας διάλεκτο τα λένε “λίσβάρια” ή “τραγάνες”. Αν έτσι όντως συμβαίνει, τότε η ονομασία εξηγείται από το Ελλ. “σπανός” (=σπάνιος - ελλιπής, λειψός) και σημαίνει “Σπανόκαρπα”, δηλ. χωράφια που είχαν πάντα λειψή καρποφορία.

Σταραμιά η: Επειδή το Λιατοβούνι, όπου κείται η τοποθεσία αυτή, είναι αρχαιολογικός χώρος, θα πρέπει, εκτός απ’ την ελληνική εξήγηση “Σταρότοπος”, να ερευνηθεί μήπως η σλάβικη λέξη *strara* (=παλιά, αρχαία) και η Βουλγ. *staromu* (=κατά τον παλιό τρόπο) υποκρύπτουν κάτι σπουδαίο αρχαιολογικώς, όπως και στην επόμενη τοπωνυμία “Σταυρολίγκο”.

Σταυρολίγκο το: Είναι θέση στο αρχαιολογικό Λιατοβούνι, γι’ αυτό εκτός από τις τυχόν ελληνικές εξηγήσεις, σκέφτηκα μήπως η ονομασία έχει σχέση με το Σλ. *stero* (=αρχαίος, παλιός, γέρων), εξού και το Βουλγ. *staroliko* (=γεροντομπασμένος, γερομπαπαλής, Ρουμ. *babalic*), από το οποίο πιθανώς με παραφθορά να προέκυψε, με την έννοια “Παμπάλαιο” ή “Πανάρχαιο”. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε οι έποικοι Σλάβοι του μεσαίωνα κάτι αξιόλογο αρχαίο βρήκαν εδώ που τους εντυπωσίασε και ονομάτισαν έτσι στη γλώσσα τους την τοποθεσία αυτή.

Αν πάλι η λέξη είναι σύνθετη, τότε για το δεύτερο συνθετικό “λίγκο” δεν βρήκα σλάβικη ρίζα. Ίσως προέρχεται εκ του Λατ. *lingo* (=καταλείπω), οπότε η ονομασία εξηγείται “Σταυρολείμμα”, δηλ. λείψανα σταυρού, και σε κάνει να σκεφτείς ότι ενδεχομένως να ήταν εκεί κάποιο νεκροταφείο. Αλλά και από το Λατ. *ligo* (=δένω) μπορεί να προκύψει κάποια λογική και αποδεκτή ερμηνεία, π.χ. “Σταυρόδεσμο”, με την έννοια χάρκωμα, παρεμβολή, σταύρωμα, φασάτο, περιχαρακωμένο στρατόπεδο.

Τζιούμα η: Πολλές κορυφές τις λένε έτσι, όταν είναι στρογγυλές, από το τοπικό “τζιούμα” (=βαθύ πινάκιο χρήσιμο και σαν γουδί), και όχι κορυφή όπως εκ παραδρομής εγράφη. Αλλού τις λένε “Καυκί”, όπως ή μνημονευόμενη στο κείμενο ομώνυμη κορυφή στην Κόνιτσα. Στο χωριό Κεράσοβο παρόμοιο ύψωμα το λένε “Χελώνι”.

Τίγκα η: Είναι οι πηγές του χειμάρου. Στα Ελλ. “τέγγω” (=βρέχω, μουσκεύω, Λατ. *tingo*), οπότε μάλλον σημαίνει “Βαρική”.

Τσερί το: Ναι, η τοπωνυμία προέκυψε από το νέο Ελλ. “τσέρρος” (=είδος δρυός, αρχ. Ελλ. “άσπρος”, Λατ. *ceruus*, Σλ. *cer*), όλα εκ του Ελλ. “κιρρός” (=κιτρινωπός), γιατί το δέντρο έχει ανοιχτόχρωμο φλοιό εξού και το αρχ. Ελλ. η “άσπρος”. Φαίνεται πως αυτό το δένδρο υπάρχει σε αφθονία εδώ.

Τσιούκα η: Στα Σερβ. *cuka* (=κορυφή, Αρβ. *cukë-a*) και στην τοπική μας γλώσσα “τσιούκα” (=κορυφή βουνού).

Ελπίζω ότι με τούτη εδώ την μικρή μου παρέμβαση φώτισα λιγάκι το σκότος που σκεπάζει τα δυσνόητα τοπωνύμια της Κόνιτσας, γεγονός που πιστεύω ότι θα βοηθήσει άλλους νεότερους ερευνητές να τα μελετήσουν από καλύτερη θέση.

Τέλος εύχομαι στον κ. Αναστάσιο Ευθυμίου να είναι πάντα καλά, παρά την ηλικία του, και να μας φωτίζει με τις εξαιρετικές και πρωτότυπες γραφές του.

.....Αθήνα, Μάρτης 1997.

Διαθέτουμε τσίπουρο γνήσιο, άριστης ποιότητας από ντόπια σταφύλια.

Δημ. Στεφάνου Κόνιτσα

Τηλ. (0655) 22797

Οι Κληρικοί Παλαιοσελλίου

του Ηλία Παπαζήση

Υπήρχε η χρονική περίοδος (1820-1960) κατά την οποία πολλοί από τους κατοίκους του Παλαιοσελλίου διακρίνονταν για την θρησκευτικότητά τους, την ιδιαίτερη κλίση προς το Ιερατείο, την αυθορμησία το ζήλο να ενταχθούν στη Διακονία της Μητρός ημών Εκκλησίας (Ιερείς, ιερομόναχοι, μοναχοί, μοναχές) και την παραδειγματική αφοσίωση και προσήλωσή τους στην ιερή, υψηλή αποστολή τους. Σεβαστός ο αριθμός των, μεγάλη η προσφορά τους, τους αξίζει κάθε έπαινος και ήταν κατά περίοδο οι κάτωθι:

1) 19ος αιώνας.

Παπαδημήτριος Χατζής ή Παπαχατζής ιερέυς στο Παλαιοσέλλι. Τα τέσσερα τέκνα αυτού, ο Βαρσανόβιος ιερομόναχος στο Άγιο Όρος, ο Ιωαννίκιος ιερομόναχος στο Παλαιοσέλλι, ο Ιωακείμ ιερομόναχος στο Παλαιοσέλλι και είναι ο εμπνευστής και εμπυχωτής της ανέγερσης του κεντρικού μεγαλοπρεπούς ναού της Αγίας Παρασκευής, και ο παπαΕυθύμιος ιερέυς στο Παλαιοσέλλι, πατέρας του Ιωάννου Παπαευθυμίου ή Λούπα ΚΑΖΑ-ΚΟΝΙΤΣΑ.

Οι αδελφοί Καρώνη. Ο Σωφρόνιος ιερομόναχος στο Άγιο Όρος, ο Ιερόθεος ιερομόναχος στο Άγιο Όρος και στο Παλαιοσέλλι, η δε αδελφή τους Χαΐδω αρνήθηκε τον γάμο, παρέμεινε άγαμος.

Ο Δαμιανός Κοκώνης ιερομόναχος και Ηγούμενος στο μοναστήρι της Αγίας Τριάδος Παλαιοχωρίου Λαϊστής, όπως δε εντοιχισμένη πλάκα στη πρόσοψη του Ναού μαρτυρεί, ούτος είναι ο ιστορήσας τούτον.

Αρχιμανδρίτης Αγαθάγγελος Καρα-

μπέρης. Μοναχός στο Άγιο Όρος, ιερομόναχος και Ηγούμενος στο μοναστήρι της Αγίας Τριάδος Παλαιοχωρίου-Λαϊστής διαδεχθείς τον Δαμιανόν έτη επτά, ιερέυς στο χωριό Άρματα έτη έξι, στο Παλαιοσέλλι και αλλαχού.

Παπα Αναστάσιος, παπα Αθανάσιος πατέρας του διδασκάλου Δημητρίου Αναγνώστου ή Ντόμπρι, παπα Γεώργιος (Φένος), παπα Χρίστος που ήταν και δάσκαλος, παπα Μίχος, παπα Νικόλαος Χαρισιάδης ιερέυς στο Παλαιοσέλλι και τα περισσότερα έτη εις Ραιδεστόν Αν. Θράκης. Παπαζήσης Ζήκου Σακελλάριος ιερέυς στην κωμόπολη Τσατάλτζα Δράμας έτη πέντε στον Άγιο Ιωάννη της πόλεως Καβάλλας έτη δέκα επτά στο Παλαιοσέλλι όπου και πνευματικός έτη τριάντα τρία. Παπα Γεώργιος Καμπέρης ιερέυς στο Παλαιοσέλλι.

Παπα-Δημήτριος Πετρόγκακς ιερέυς στο Παλαιοσέλλι, παπα-Αλέξιος Χαρισιάδης υιός του παπα-Νικολάου Χαρισιάδη ιερέυς στην Κωνσταντινούπολη.

Γερμανός Στυλ. Πριμηκύρης ιερομόναχος και Ηγούμενος στο μοναστήρι Στομίου Κονίτσης και Ζάμπορδας Χασίων Γρεβενών, παπα-Παναγιώτης Βασ. Πριμηκύρης ιερέυς στο Παλαιοσέλλι επί 50ετίαν, εξακολουθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του και ως συνταξιούχος δια τας πολλαπλάς δε αυτάς υπηρεσίας του προδιετίας ετιμήθη υπό του Μητροπολίτου Ανδρέου με τον τίτλο του πρωτοπρεσβυτέρου.

Παύλος Βασ. Ζησάκης ιερομόναχος στη Βελλά στη Μονή Πεντέλης Αττικής εις τον Άγιο Όρος και Ηγού-

μενος της ιεράς Μονής Αγίου Αθανασίου της Μεγίστης Αγίας Λαύρας.

Αρχιμανδρίτης Αγαθάγγελος Αναγνώστου ιερομόναχος στον Μητροπολιτικό Ναό Πολυγύρου Χαλκιδικής.

Νικηφόρος Κωλέτσης ιερομόναχος διάκονος στον Άγιον Όρος. Μοναχοί στο Άγιον Όρος Κωνσταντίνος Ιωάννου Καπέτης, Κων/νος Μιχαήλ Καμπάνας.

Μοναχές: Αικατερίνη Κωλέτση στο μοναστήρι Μολίστης, Βασιλική Νικολάου Μούχου σε μοναστήρι της Αττικής, Ελένη χήρα Ιωάννου Χατζή εις τα Ιεροσόλυμα, Ιωσίνα Αθανασίου

Μούχου σε μοναστήρι της Μακεδονίας.

Η θέση του ιερέως στο Παλαιοσέλι εξακολουθεί να μένει κενή από 5ετίας και πλέον. Κανένας κάτοικος δεν ενδιαφέρεται γι' αυτήν, κανένας δεν αποφασίζει να ενταχθεί στη Διακονία της Εκκλησίας και να επωμισθεί το μέγα της Ιερωσύνης αξίωμα.

Ο διακαής πόθος, ο αυθορμητισμός προς το ιερατείο που άλλοτε εσφράγιζε τας καρδίας πολλών κατοίκων εξέλιπε, νέος κοινωνικός άνεμος πνέει.

ΠΡΑΞΗ ΓΙΑΤΡΟΥ

“Τα χρήματα που βρίσκονται κατατεθειμένα στην Τράπεζα Εμπορικής Πίστωσης να δοθούν στην Κοινότητα Διστράτου Κονίτσης Νομού Ιωαννίνων για την βράβευση με τους τόκους, αριστούχων μαθητών ή σπουδαστών, κατά την κρίση τους, σαν ένα ευχαριστώ για την αγάπη που μου έδειξαν στο χωριό τους, την πρώτη χρονιά της άσκησης του Ιατρικού επαγγέλματος”.

(Τμήμα ιδιόγραφης διαθήκης του Νασίκα Ιωάννη από τη Σμίξη Γρεβενών που πέθανε στις 20-7-1975).

Κάθε Διστρατιώτης πρέπει να αισθάνεται συγκινημένος από τη πρωτόγνωρη για το χωριό μας προσφορά του Σμιξιώτη Γιατρού Γιάννη Νασίκα. Δεν είχα την τύχη να τον γνωρίζω προσωπικά, αλλά από την ευγενική του αυτή ενέργεια προκύπτει ότι εκτός από τα άλλα χαρίσματα, επρόκειτο για άνθρωπο με αγάπη και αγωνία για την εκπαίδευση.

Με την πράξη του αυτή ενανέωσε τα αισθήματα των Διστρατιωτών, που όπως ο ίδιος αναφέρει, του έδειξαν στο παρελθόν.

Θα πρότεινα εκτός από την ευχαριστήρια επιστολή προς τους οικείους του, η Κοινότητά μας να προβεί και σε άλλες ενέργειες τιμώντας την μνήμη του “Ονομασία δρόμου, ανάρτηση αναμνηστικής πλάκας στο Δημοτικό Σχολείο, κ.ά.).

Προσωπικά τιμώντας την μνήμη του προσφέρω για ενίσχυση του περιοδικού Κόνιτσα το ποσό των 5.000 δρχ.

Κώστας Γ. Παγανιάς, Δίστρατο

Σεργιάνι στο χωριό

(μεταπολεμικά)

Του Θεοδώρου Γκούτου

- Έλα ρε, έχω τόση ώρα εδώ και περιμένω. Πού είναι τα άλλα παιδιά;

- Πήγαν πίσω από το Σχολείο, κάτω από τα δένδρα, να τους κάνει Κατηχητικό ο Λέτσιος από την Μεσαριά, θα τους μοιράσει και εικόνες και ημερολόγια που έφερε από την Κόνιτσα.

Οι δυο νεαροί συναντήθηκαν σ' ένα ξάνοιγμα που βρίσκεται στην μέση του χωριού και λέγεται "Μουριά της παπαδιάς". Εκεί τα μικρότερα παιδιά έπαιζαν με τις μπίλιες "τον σαλίγκαρο" και "την πόλη με τα χωριά". Έξω από την αυλόθυρα της Καλλιρρόης τα κορίτσια έπαιζαν "τα πεντάκια" και μάλωναν ή γελούσαν.

- Πάμε να πάρουμε την φωτογραφική μηχανή του Χρηστάκη να βγάλουμε φωτογραφίες στο αλώνι του Μανθά; Είναι και οι παραθεριστές εκεί και κάνουν χάζι με το αλώνισμα.

Έλα πάμε, είπε ο Μιχάλης.

- Μαριάνθη η η η...

- Ποιός είναι, έλα από την πίσω μεριά του σπιτιού, στον δρόμο, να σε ακούσω, τι θέλεις;

- Θα έρθω κάτω από το παραθυρό σου να σου το πω τραγουδιστά: Μας δίνεις την φωτογραφική μηχανή του Χρηστάκη να βγάλουμε καμιά φωτογραφία;

- Ελάτε να την πάρετε, αλλά δεν έχει πολλές στάσεις τώρα το φιλμ.

- Α, να και ο Νίκος. Που πας ρε με το μπακαράτσι στα χέρια;

- Πάω γάλα από την αγελάδα μου στον Περικλή. Μην φύγετε, έρχομαι κι

εγώ.

- Πάρε και το ραδιοφωνό σου και έλα να πάμε ύστερα βόλτα στον "Άϊ Γιώργη".

- Εντάξει, δεν θα αργήσω. Θα περάσω και από το μαγαζί του πατέρα μου να πάρω δύο "Ρομάντσα" και μια εφημερίδα που του έφεραν από τα Γιάννενα.

- Πάω κι εγώ στο σπίτι μου να πάρω την τράπουλα και ένα μπουκάλι ρακή και ποτήρια.

Όταν έφθασαν στο αλώνι του Μανθά, βρήκαν πολλούς χωριανούς εκεί. Άλλοι βοηθούσαν στο αλώνισμα και άλλοι κάθονταν στην σκιά και κουβέντιαζαν. Τους έβγαλαν φωτογραφίες και η Μαρία που αλώνιζε το σιτάρι της τους φίλεψε με μια χούφτα κορόμηλα και ένα λουκούμι με κρύο νερό. Ο Θόδωρος έφερε μερικούς γύρους τα μουλάρια στο αλώνι.

Ύστερα έφυγαν για τον Άϊ Γιώργη. Φθάνοντας στα Λειβάδια πήραν από της Κωτσκολίνας το χωράφι τέσσερα καλαμπόκια και από μια χεριά πράσινα ρεβύθια. Άναψαν φωτιά στον Άϊ-Γιώργη και έψησαν τα καλαμπόκια, ενώ έτρωγαν τα ρεβύθια. Ύστερα τσιούγκρισαν τα ποτήρια τους και ήπιαν στην υγειά τους. Ο Μιχάλης με το Θόδωρο έπαιζαν χαρτιά, ενώ ο Νίκος διάβαζε τα περιοδικά. Σε λίγο ήρθαν και τα κορίτσια για παρέα. Κάθισαν όλοι κάτω από τις βελανιδιές και τραγούδησαν, είπαν ανέκδοτα, χόρεψαν με την μουσική του ρα-

διόφωνου και το μεσημέρι γύρισαν στο χωριό για φαγητό.

Αργότερα οι νεαροί κυνήγησαν με τις σφενδόνες τους πουλιά στις "Καρυές", έκαναν κολύμπι στον βυρό, έπαιξαν με τα βατράχια και έφαγαν αγγούρια και δαμάσκηνα από τον κήπο του Μιχάλη. Η κυρά Χαρίκλεια πότιζε τον κήπο της και φώναζε στα παιδιά να βουλώσουν τον βυρό γιατί τελείωσε το πότισμα. "Εκείνος ο προκομένος ο αυλακάρης ξεχάσθηκε με την κουβέντα στο μεσοχώρι" είπε. Στη βρύση Νατσαίη ήπιαν κρύο νερό, ένω ένας σκίουρος στα δένδρα πηδούσε από κλαρί σε κλαρί. Ένα κορίτσι ήρθε και γέμισε το γκιούμι του νερό. "Έχουμε μουσαφίρη στο σπίτι" είπε. Ο Νίκος λύγισε ένα κλωνάρι, από την μουριά της Αναστάσιννας, κοντά στην βρύση, και έτρωγε μαύρες μούρες. Παρακάτω η κυρά Βασιλική μπουλωμένη ξεφόρτωνε τα δεμάτια από κλαδί που κουβάλησε με το γαϊδάρό της. Τα παιδιά τηνε βοήθησαν να βάλει το κλαδί στην καλύβα της και αυτή τα φίλεψε για τον κόπο τους από ένα σταφύλι από το αμπέλι της στον Αντζερούχη. Ο Βασίλης είχε στην τσέπη του μερικές σφαίρες που μάζεψε στα αντάρτικα πολυβολεία. Έβγαλε τα μολύβια και το μπαρούτι και τις έσκασε ρίχνοντας επάνω τους μια μεγάλη πέτρα. Αντήχησε το χωριό από τον κρότο που έκαναν.

Πάνω στην στέγη του σπιτιού της Αρετής ο μπάμπας Γιώργης μερεμετούσε τις πλάκες και τσιοκανούσε. Μια γυναίκα φώναζε από την αυλή της κάποια άλλη. "Μουρή Λευτεριά, ου ου, ου, να συμμάσεις το μουλάρι σου, λύθηκε και θα φάει τα σπαρτά του κόσμου". Μια γάτα πέρασε βιαστική στον δρόμο και τρύπωσε, από την τρύπα που είναι γι'

αυτό το σκοπό στην αυλόθυρα, σ' ένα σπίτι. Παρακάτω ακούγονταν το γαύγισμα ενός σκύλου και συνεχή κακαρίσματα από τις κότες. Το νερό κελάριζε στην βρύση και το κουδούνι από τον γαϊδάρο της Βασιλικής χτυπούσε ρυθμικά καθώς έτρωγε το τριφύλλι που του έδωσε. Οι μέλισσες έπιναν νερό από το αυλάκι της βρύσης. Ένα κορίτσι πότιζε τα λουλούδια στο μπαλκόνι του και τραγουδούσε. Ήταν μια μέρα φωτεινή με πεντακάθαρη ατμόσφαιρα. Μέρα τεμπελιάς για τα παιδιά.

Έφυγαν από την βρύση και πήγαν στην πλατεία όπου έπαιξαν τα κιόσια κάτω από την σκιά του πλάτανου συζητώντας ζωηρά. Η κυρά Λεύκω, που πέρασε με το μουλάρι της φορτωμένο δεμάτια σιτάρι, ρώτησε τον Θόδωρο, όπως πάντα:

- Πού πήγε η μάνα σου σήμερα;

- Πήγε να ποτίσει το τριφύλλι μας στα Παλιχείματα, της απάντησε αυτός, ενώ σκάλιζε το χώμα με την παρδαλή του βέργα.

- Δεν πήγες κι εσύ μαζί της να φέρεις στο χωριό τον γαϊδάρο φορτωμένο; Ξαναρώτησε.

- Πήγε ο αδερφός μου σήμερα, εγώ έχω ρεπό, είπε ο Θόδωρος.

Πέρασε και ο λεβεντόγερος Μητρούσης για το σπίτι του με μια κανάτα κρασί στα χέρια. Κάποια μικροδουλειά θα έκανε πάλι και τον φίλεψαν με κρασί. Εκείνη την ώρα ο Ταχυδρόμος μοίραζε τα γράμματα στα σπίτια. Φθάνοντας στο σπίτι του Χρηστάκη, πέτυχε τους γερόντους εκεί που είχαν έκτακτο τσιμπούσι και ξέμεινε μαζί τους. Δίπλα στο σπίτι του Ανδρέα η γυναίκα του ντομπολούσε το γάλα θορυβωδώς.

Ένας άλλος χωριανός, αφού έσφαξε μια γίδα του, πήρε με την σειρά τα σπί-

τια ρωτώντας ποιός θέλει να αγοράσει κρέας.

Το απόγευμα, όταν έπεσε η ζέστη, ένα από τα παιδιά πήγε να φωνάξει και τα άλλα για να παίξουν βόλεϋ στον φιλέ που είχαν στήσει στα Λειβάδια. Σε λίγο δέκα παιδιά ξεκίνησαν για το γήπεδο. Περνώντας από το χωράφι του Αρίστιππου πήραν μερικά μήλα από την μηλιά του. Τα σπαθάτα χελιδόνια όργωναν τον ουρανό.

Μετά το παιχνίδι, πήγαν βόλτα στον δασωμένο λόφο του Σιούμου, κοντά στο αντάρτικο αμπρί, απ' όπου αγνάτευσαν την πίσω απότομη πλαγιά του λόφου, το ποτάμι και το ηλιοβασίλευμα στην Νεμέρτσικα. Αυτήν την ώρα οι παραθεριστές έκαναν βόλτα στον κεντρικό δρόμο ως το σχολείο. Στο Γυφτοκάλυβο ο Τόλης κούρδιζε το λαούτο του. Οι χωριανοί γύριζαν από τα χωράφια τους, με τα ζώα φορτωμένα που τα πέταλα τους κροτάλιζαν στα καλντερίμια.

Βιάσθηκαν να φύγουν μόλις η καμπάνα χτυπούσε εσπερινό. Πήγαν στην αυλή του σχολείου όπου έπαιξαν διάφορα παιχνίδια με τα κορίτσια και τραγούδησαν με την συνοδεία φουσαρμόνικας. Σε λίγο άρχισε να νυχτώνει. Ο τσιομπάνος είχε ήδη φέρει τα γίδια του χωριού από την βοσκή. Κατόπιν πήγαν στο στοιχειωμένο σπίτι, πίσω από το Παρθεναγωγείο, να πιάσουν νυχτερίδες. Έξω από το σπίτι της Αναστάσaiνας είχε ντουμανιάσει ο τόπος από τον καπνό που έβγαινε από το μαγειριό της, όπου φούρνιζε το ψωμί. Γύρισαν στην πλατεία όπου προσπάθησαν να χτυπήσουν πιπίνια στον πλάτανο με τις σφενδόνες τους. Ένα παιδί έφεγγε προς τα εκεί με το ηλεκτρικό φανάρι του για να βλέπουν που κάθονταν τα πουλιά. Τα παράθυρα των σπιτιών φωτίζονταν αμυδρά

από τις γκαζόλαμπες. Παρηγοριά τους το φεγγάρι. Μια γυναίκα πέρασε από την πλατεία με ένα γουβωτό πιάτο με φακές στα χέρια της που το πήγε στο σπίτι της Κοντούλαινας γιατί τήν είχε εργατίνα στο χωράφι της όλη την μέρα.

Οι άνδρες, αφού τέλειωσαν τις δουλειές τους, άλλαξαν ρούχα και μαζεύθηκαν ένας-ένας στο Καφενείο όπου έπαιζαν χαρτιά και έπιναν ρακή συζητώντας μεγαλόφωνα. Πιο πέρα ο παπάς με τον δάσκαλο σχολίαζαν την χάβρα που γίνονταν στο μαγαζί και τις ζαβολιές των παιδιών που έπαιζαν στο μεσοχώρι. Στις γειτονιές οι γυναίκες είχαν στήσει το δικό τους κουβεντολόι καθισμένος στα πεζούλια. Πολλά παιδιά είχαν πάει στην βρύση να γεμίσουν τα γκιούμιά τους νερό και τσακώνονταν για ασήμαντες αφορμές. Έστερα πήραν με την σειρά τις γειτονιές να μάθουν τα νέα της ημέρας και να τα μεταφέρουν στην δική του γειτονιά ο καθένας. Στα Αλώνια ο τζιομπάνος έπαιζε την φλογέρα του με υπόκρουση τους γρύλους, τον αχό του δάσους και τα κουδούνια των ζωντανών στους σταύλους τους.

Έτσι πέρασε αυτή η μέρα και κάπως έτσι ήταν όλα τα κολοκαίρια από το 1950 μέχρι το 1964. Πολλά παιδιά ήταν από την Κόνιτσα, τα Γιάννενα και την Αθήνα και παραθέριζαν στο Γανναδιό όλο το καλοκαίρι. Συχνά οργάνωναν και πάρτυ με πίκ-άπ χορεύοντας μοντέρνους χορούς που τους παρακολουθούσαν με περιέργεια και μερικοί ηλικιωμένοι. Ακόμη έκαναν ομαδικές εκδρομές στο δάσος, στο ποτάμι και στα κοντινά χωριά.

(Για τις διασκεδάσεις στο Γανναδιό, βλέπε και στο βιβλίο μου ΓΑΝΝΑΔΙΩΤΙΚΑ- Έπαινος Ακαδημίας Αθηνών 1995).

Ουράνιο Τόξο το άγγιγμα της ευτυχίας

“Μη Φείδου να παιδεύεις το παιδίον, διότι αν κτυπήσεις αυτό δια της ράβδου δεν θέλει αποθάνει. Συ κτυπών αυτό δια της ράβδου θέλεις ελευθερώσει την ψυχήν αυτού εκ του άδου. Η ράβδος και ο έλεγχος δίδει σοφίαν” (από τις παροιμίες του Σολομώντα).

Στη σημερινή εποχή του 2.000 μ.Χ. φαίνεται ξεπερασμένη μέθοδος αυτή που προτείνει ο σοφός Σολομών. Δεν την δέχονται οι γονείς και οι δάσκαλοι και πιο επίσημα την απορρίπτουν οι κοινωνικοί φορείς που έχουν ως αντικείμενό τους το παιδί.

Κι όμως υπάρχουν ακόμα: Παιδιά γεμάτα προκαταλήψεις, άψυχα, μελαγχολικά, χαλασμένα που τους λείπει η εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και η εκθαμβωτική χαρά της ηλικίας τους.

Υπάρχουν παιδιά που το σπίτι τους έχει μονάχα δυο χρώματα, άσπρο και μαύρο, χρώματα που μοιάζουν να είναι η αρετή και η κακία, χρώματα που μοιάζουν φυλακές, γιατί οι γονείς ξεχνούν ότι το ουράνιο τόξο έχει πολλά χρώματα και αποχρώσεις, και δείχνει την πληθώρα των επιλογών και την ελευθερία των κινήσεων και το άγγιγμα της ευτυχίας.

Σχεδόν από την ώρα της γέννησής του το παιδί έχει την ανάγκη, του να “απλώνεται” να “αφήνεται” στις ώρες της ευαισθησίας του να εξερευνά το περιβάλλον του, να δραστηριοποιείται αυθόρμητα, δημιουργώντας την ψυχή και το πνεύμα του. Ακριβώς σ’ αυτές τις ώρες της “ευαισθησίας” μπορεί να συμβεί το μοιραίο, δηλαδή η αλλαγή πλεύσης της προσωπικότη-

τάς του.

Με μια πολύ απλή και αθώα επέμβαση που γίνεται συνήθως πρώτα από τη μητέρα και ύστερα από το πιο κοντινό του περιβάλλον (πατέρας, συγγενείς, δάσκαλοι) χάνονται όλα. Γιατί ο ενήλικας αισθάνεται πλάστης του παιδιού κι ότι σ’ αυτό το γονεϊκό λειτούργημα τον οδηγεί ο ζήλος, η υπέρμετρη αγάπη και το πνεύμα θυσίας.

Στις υποδείξεις και στα μη των γονέων, φαίνεται ο εγωκεντρισμός, η υπεροψία, η πλεονεξία, η φιλαργυρία, η οργή, και το παιδί καταντά να ζει έχοντας χάσει για πάντα τον παράδεισο της δικής του ζωής.

Πολλά παιδιά αντιδρούν, ζητώντας λίγη ελευθερία, ψάχνοντας για τα συναισθηματικά τους κενά (γιατί ποτέ δεν αφέθηκαν ελεύθερα να εκδηλώνσουν και να δεχτούν αισθήματα), σε δρόμους πολύ δύσκολους χωρίς επιστροφή, ακόμα αισθάνονται ανασφαλείς ενήλικες, αυτοί που θα είναι οι εργάτες για το χτίσιμο της αυριανής κοινωνίας.

Ο μεγάλος παιδαγωγός Νηλ, ο ιδρυτής του Σάμμερχιλ έλεγε: “από το σχολείο μου δεν βγαίνουν άτομα καταξιωμένα από την κοινωνία, αλλά ευτυχισμένοι άνθρωποι”. Πόσοι γονείς και δάσκαλοι πιστεύουν σ’ αυτό;

Πολλοί γονείς έχουν στόχους από τη στιγμή της γέννησης των παιδιών τους, στόχους σοβαρούς! Τα ανατρέφουν στους παιδικούς σταθμούς, τα υπεραπασχολούν με σχολεία, με φροντιστήρια, με ξένες γλώσσες, με μουσικές και μπαλέτα και γυμναστήρια και τους φέρονται σαν κατώτερα

όντα, υποχείριά τους, δεν τα υπολογίζουν ούτε καν σαν συγκατόικους. Το σπίτι έχει χώρους που δεν μπορεί να προσεγγίσει το παιδί, ακόμα κι αυτοί οι ίδιοι είναι απροσπέλαστοι, γιατί είναι δημιουργοί με κύρος και υπόληψη στην κοινωνία. Μ' αυτόν τον τρόπο, μ' αυτή την καταπίεση το παιδί νιώθει ξένο και αποκομμένο απ' τον κόσμο, που ανήκει κύρια σ' αυτό.

Φαίνονται νάναι ξεπερασμένα όλα αυτά, κι όμως δεν είναι. Γι' αυτό υποφέρουν οι γονείς όταν τα παιδιά γίνονται έφηβοι, γι' αυτό πάντα υπάρχει το χάσμα των γενεών, γι' αυτό οι επιλογές των εφήβων και των νέων δεν συμφωνούν με τις "καλές" προθέσεις των γονέων τους. Γι' αυτό από πολλά παιδιά λείπει η προσωπικότητα και η λάμψη της δημιουργίας*.

Οι γονείς λένε συχνά: "Ξέρετε τι απαιτήσεις έχουμε από τα παιδιά μας;"

Ο Καζαντζάκης που ύμνησε τόσο την ελευθερία του πνεύματος έγγρα-

ψε μεταφορικά "ο γυιος πρέπει να σκοτώνει τον πατέρα" εννοώντας βέβαια ότι οι ενήλικες πρέπει να ακολουθούν τα παιδιά τους, γιατί από το παιδί δημιουργήθηκε αυτός ο ίδιος ο άνθρωπος.

Υπάρχουν πολλά χρώματα, πολλές επιλογές και πολλοί δρόμοι. Είναι μύθος και καταπίεση το δίλημμα του Ηρακλή με την αρετή και την κακία. Μπορεί να μην υπάρχουν λύσεις για όλα.

Οι γονείς όντας πιστοί φύλακες και μόνο της δημιουργίας της ψυχής των παιδιών τους θα τα οδηγήσουν στο σωστό δρόμο. Τα παιδιά δεν χρειάζονται δημιουργό, χρειάζονται φύλακες που θα φυλάσσουν με ασφάλεια το θαύμα που συντελείται στην ψυχή και στο πνεύμα τους.

* Οι φράσεις ακριβώς από το βιβλίο της Μαρίας Μοντεσόρι "Το μυστικό της παιδικής ηλικίας"

Αθήνα 24-4-1997

Κίτσιου Ειρήνη

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ερμού 73 - Πλατεία Αγ. Σοφίας
Τηλ. 269342 - Θεσ/νίκη.

ΑΝΘΟΜΕΛΟ	ΓΡΑΜΜΟΥ
ΓΥΡΗ	ΒΑΣΙΝΙΚΟΣ ΠΟΛΤΟΣ
	
ΖΑΡΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	
ΚΟΝΙΤΣΑ	ΤΗΛ. 0655 99089
	0665 27597

BURDA - MODES

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΟΠΤΙΚΗΣ-ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Εκπαίδευση θεωρητική-πρακτική
Τμήματα ολιγομελή για όλες τις φίλες της
ραπτικής, αρχάριες ή προχωρημένες
Πλούσια συλλογή σε patron, υφάσματα
και περιοδικά μόδας.

Απευθυνθείτε:

Κα ΕΛΛΗ ΠΑΠΠΑ - ΚΟΥΡΟΥΤΗ

Καραϊσκάκη 2 (Άλσος) Ιωάννινα

τηλ. 26 - 964

“Περιβαλλοντικά μονοπάτια”

Το Γραφείο Περιβ/κής Α/θμιας Εκπ/σης Νομού Ιωαννίνων διοργάνωσε και πραγματοποίησε στις 18 Μαΐου 1997, ημέρα Κυριακή στο Τσεπελόβο Ιωαννίνων, σεμινάριο για το Περιβάλλον με τον τίτλο “Περιβαλλοντικά μονοπάτια”.

Το σεμινάριο χαιρέτησαν ο Πρόεδρος της Κοινότητας Τσεπελόβου κ. Θεόδωρος Τσουμάνης, ο Αναπληρωτής Νομάρχης κ. Μιχάλης Παντούλας, ο Κοσμήτορας της Σχολής των Επιστημών της Αγωγής του Παν/μίου Ιωαννίνων κ. Γεώργιος Δήμου και ο Πρόεδρος των Δασκάλων/Νηπιαγωγών Νομού Ιωαννίνων κ. Δημήτριος Πανταζής.

Τις εργασίες του Σεμιναρίου παρακολούθησαν πρόεδροι όμορων Κοινοτήτων, εκπαιδευτικοί, μαθητές και κάτοικοι της περιοχής Τσεπελόβου. Στο τέλος του Σεμιναρίου ο Πρόεδρος της Κοινότητας Τσεπελόβου δεξιώθηκε σε παραδοσιακό κέντρο του χωριού τους επίσημους προσκεκλημένους και τους συντελεστές του Σεμιναρίου.

Οι σκοποί του Σεμιναρίου, όπως τους παρουσίασε ο Υπεύθυνος Π.Ε. κ. Νίκος Κουτσός, ήταν οι εξής:

1. Ενημέρωση όλων των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Τσεπελόβου για θέματα που αφορούν το Περιβάλλον, τα Περιβαλλοντικά προβλήματα του τόπου μας και τους θεσμούς της Περιβ/κής Εκπ/σης.

2. Ενημέρωση όλων των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Τσεπελόβου για το φυσικό, ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον μέσα στις διαστάσεις του χώρου και του χρόνου.

3. Συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους Συλλόγους, την Τ.Α. και τους φορείς του Περιβάλλοντος για την ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλων των κατοίκων της περιοχής Τσεπελόβου και τη διατύπωση προτάσεων κοινής αποδοχής που θα λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και θα επιλύουν ή τουλάχιστο θα αμβλύνουν τα περιβαλλοντικά και όχι μόνο προβλήματα του τόπου μας.

4. Δημιουργία προϋποθέσεων ανανέω-

σης και αναπροσαρμογής των αναλυτικών προγραμμάτων των σχολείων και τον προσανατολισμό τους στις απαιτήσεις του τόπου μας και τους καιρού μας.

5. Τη διάπλαση υπεύθυνων περιβαλλοντικά ατόμων και κοινωνικών ομάδων που θα διακρίνονται για την οικολογική παιδεία, την οικολογική συνείδηση και το περιβαλλοντικό ήθος.

Το πρόγραμμα του Σεμιναρίου ήταν το εξής:

- Στέφανος Κωλέτης, Πρ/νος 3ου Γραφείου Α/θμιας Εκπ/σης Ιωαννίνων.

Εισαγωγή στο Σεμινάριο Π.Ε.

- Νίκος Κουτσός, Υπεύθυνος Περιβ/κής Α/θμιας Εκπ/σης Ιωαννίνων.

Η αναγκαιότητα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

- Απόστολος Κατσίκης, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Παν/μίου Ιωαννίνων Άνθρωπος -Περιβάλλον: Από την οικολογική του χθες στον παραλογισμό του σήμερα.

- Βασίλειος Νιτσιάκος, Επίκουρος Καθηγητής Ι.Α., Παν/μίου Ιωαννίνων Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Λαογραφία.

- Κατερίνα Τσούβαλη, Υπεύθυνη Κ.Π.Ε. Κόνιτσας.

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης στην Ελλάδα.

...Διάλειμμα 30'...

- **Μ. Αυδίκος**, Δ/ντής 6ου Δ.Σ., Χ. Δήμου-Σ. Τσιάλος, δάσκαλοι: Αγωγή του καταναλωτή: Πρόγραμμα Π.Ε. του 6ου Δ.Σ. Ιωαννίνων (βίντεο).

- **Δημήτριος Γούσιας**, Δ/ντής 20ου Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Το Μαντείο της Δωδώνης: Πρόγραμμα 20ου Δ.Σ. Ιωαννίνων (σλαΐτς).

- **Δημήτριος Λεοντάρης**, Δάσκαλος: Νερόμυλοι-Νεροτριβές-Μαντάνια Δυτ. Τζουμέρκων: Πρόγραμμα 16ου Δ.Σ. Ιωαννίνων (σλαΐτς).

- **Δήμητρα Τάγκα**, Δ/ντρια Δ.Σ. Τσεπελόβου, **Κώστας Ζησιδης**, Υπάλληλος ΕΛΤΑ Γεφύρια περιοχής Ζαγορίου: Πρόγραμμα Δ.Σ. Τσεπελόβου (σλαΐτς)

- Συζήτηση-Συμπεράσματα

- Λήξη εργασιών 14.30'

ΣΟΥΣΑΚΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ**6 του Μάη 1997**

Αγαπητοί φίλοι, γεια σας.

Εντελώς συμπτωματικά, κουβεντιά-ζοντας, μου είπαν ότι κυκλοφορεί το περιοδικό "Κόνιτσα". Τηλεφωνώ στον Ηλία Παπαζήση, εκπαιδευτικό και πολύ φιλικό μου πρόσωπο, και με πληροφορεί, ότι γράφει κι αυτός. Μου στέλνει λοιπόν αμέσως το τελευταίο τεύχος: για να μορφώσω γνώμη για την ποιότητά του!! Το κρατώ στα χέρια μου, χαίρομαι το καλαίσθητο και εντυπωσιακό εξώφυλλό του.

Έριξα μια πρώτη ματιά: Έχει ωραίες περιγραφές, ιστορούνται έργα μόχθου, τέχνης, αθάνατα μνημεία, που δεν επαναλαμβάνονται σήμερα, γιατί λείπει το Μ ε ρ ά κ ι, η λεπτομέρεια στην τέχνη, η φαντασία, το φιλότιμο και το αφιλοκερδές του δημιουργού. Η Κ ό ν ι τ σ α, ήταν το ξεκίνημά μου στο επάγγελμα και στη ζωή. Η πρώτη αυτή εμπειρία και γνωριμία είναι ορόσημο κι ακόμα ένας πλούτος, που τον κρατώ με νοσταλγία στη μνήμη μου και στον συναισθηματικό μου κόσμο. Θα σας βάλω σε κόπο, να με πληροφορήσετε, αν υπάρχουν μέλη από την οικογένεια του Κ. Λαμπρίδη. Θέλω να τους στείλω το βιβλίο μου. Η φωνή της "Κόνιτσας", είναι βουνίσια, καθαρή, αυθόρμητη. Διαβάζω τόσα ονόματα που τιμάν με την πένα τους, την μνήμη τους και την αγάπη τους για έναν τόπο περήφανο, που πρέπει όχι μονάχα να επιβιώσει, αλλά να ζωντανέψει, να γεμίσει κόσμο πνευματικό, εργατικό και να γίνει κέντρο πολιτισμού, ανάπτυξης και ανώτερου βιοτικού επιπέδου, των κατοίκων.

Νάστε γερά ριζωμένοι στον τόπο σας και αισιόδοξοι για τη ζωή γενικά.

Με αγάπη στους ανθρώπους και τον τόπο τους

Δέσπω Καρβέλη**"Ουδείς πιο ακάριστος του ευεργετηθέντος"**

Με το τέλος της σχολικής χρονιάς, κάθε φορά, γινόμαστε μάρτυρες ενός θλιβερού θεάματος.

Μόλις τα παιδιά του Λυκείου γράψουν και τα τελευταία μαθήματα στις εξετάσεις, πετάνε τα βιβλία τους στους δρόμους.

Από τον αυλόγυρο του Λυκείου μέχρι τους γύρω απ' αυτό δρόμους, φύλλα ή ολόκληρα βιβλία, σχισμένα και μουντζουρωμένα, είναι σκορπισμένα δεξιά κι αριστερά, λες και οι πρώην κάτοχοί τους θέλησαν να τα εκδικηθούν... επειδή τους καταπίεζαν τόσα χρόνια!

Γυρίζω τη σκέψη μου μερικές δεκαετίες πίσω, στα δικά μας μαθητικά χρόνια, τότε που λέγαμε το ψωμί "ψωμάκι" και το βιβλίο το βλέπαμε σαν ευεργέτη δάσκαλο που μας "άνοιγε τα μάτια" σε όλους τους τομείς του πνεύματος.

Αδύνατοι οικονομικά οι περισσότεροι, δεν είχαμε την πολυτέλεια ν' αγοράσουμε καινούρια βιβλία και παίρναμε μισοτιμής τα βιβλία των προηγούμενων για να βγάλουμε τη χρονιά και να τα δώσουμε κατόπιν στους επόμενους...

Τότε, τα βλέπαμε με αγάπη και σεβασμό!

Τώρα, "ο tempora o mores" που έλεγαν και οι Λατίνοι (άλλοι χρόνοι, άλλα ήθη).

Τώρα τα παιδιά βλέπουν εχθρικά τα βιβλία τους που είναι πηγή γνώσεων και μόρφωσης και με άχτι τα σχίζουν και τα πετάνε.

Αφού "νταβράντισαν" με τις ανέσεις και την καλοπέραση, τις ελευθερίες και τα χαρτζιλίκια τους, τί ανάγκη έχουν;

Τα βιβλία θα λογαριάσουν;

Αλλά δε φταίνε μόνο τα νεαρά βλαστάρια μας, φταίμε κι εμείς οι μεγάλοι και κυρίως η Πολιτεία.

Αν π.χ. χρεώσουν με πέντε χιλιάδες το κάθε βιβλίο στους κανακάρηδες, με την υποχρέωση να το παραδώσουν σε καλή κατάσταση στο τέλος της χρονιάς, διαφορετικά θα πληρώνει ο μπαμπάς την αξία του, ίσως να σταματήσει ή να περιοριστεί στο ελάχιστο αυτό το άσχημο θέαμα στους δρόμους.

Βιβλιοπαρουσίαση

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΚΚΑ ΣΟΥΛΙ ΣΠΥΡΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ (παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Στην έκδοση “Θέματα και μορφές-Σελίδες από τη Λάκκα Σούλι” όπως ο ίδιος ο συγγραφέας αναφέρει στην εισαγωγή του, καταχωρούνται κείμενα “παρμένα από τη ζωή, τον πολιτισμό, την κουλτούρα των κατοίκων στο χώρο της νοτιοδυτικής ακρογωνιαίας ηπειρωτικής περιοχής κατά τα περασμένα χρόνια”.

Γραμμένα σε γλώσσα απλή, αυτή που χρησιμοποιούσαν παλιά οι κάτοικοι των χωριών στην επικοινωνία τους, κινούν το ενδιαφέρον κάθε αναγνώστη κι όχι μόνο των συντοπιτών.

Άλλωστε το γλωσσάρι, στο τέλος της έκδοσης, δίνει σημαντική βοήθεια.

Πρόσωπα που το πέρασμά τους σημάδεψε την περιοχή, τόποι ποτισμένοι με ιδρώτα, που έθρεψαν γενιές και γενιές, εκκλησιές και σπίτια χτισμένα με χίλιες δυο στερήσεις, θρύλοι και παραδόσεις, ιστορίες που μοιάζουν με παραμύθι, στιγμιότυπα από την καθημερινή βιοπάλη, παίρνουν σάρκα και οστά στις σελίδες τις γραμμένες από το Σπύρο Μαρκόπουλο, ενώνονται με το σήμερα και βοηθούν όσους αγγίξουν να μη χάσουν την ανθρωπιά τους.

Τα 28 συνολικά κείμενα της έκδοσης κατανέμονται σε 65 υποενότητες με τους χαρακτηριστικούς προσδιοριστικούς τίτλους:

α) ΙΕΡΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ (1. Ο Άι-Θανάσης της Μπουκοβίνας, 2. Εκεί ψηλά στον Άι-Λια, 3. Περιπέτειες μιας εικόνας).

β) ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ (1. Ο κάμπος του Πασιά, 2. Ο φρουρός, 3. Η λίμνη του Ζηρού, 4. “Ζητείς μαθείν άνθρωπε”, 5. Το τάμα, 6. “Η γη είναι δική μας”, 7. Η αγρότισσα της Λάμαρης),

γ) ΕΧΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥΣ (1. Οι κουμαριές στη Λάκκα Σούλι, 2. Τα ρόγγια, 3. Η γέρινη φτελιά),

δ) ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ (1. “Σήκω πουλάκι μ’ την αυγή”, 2. Η Τουρκιά στο Τσάμικο, 3. Άγνωστες σουλιώτικες μορφές, 4. Το αρματολίκι του Λούρου και της Λάμαρης, 5. Αφανείς αγωνιστές του 1912-13, 6. Αντίσταση έκαναν και τα παιδιά),

3) ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ (1. Τα χριστούγεννα του μπαρμπα Στέφου, 2. Ο Καταραχιάς, 3. Η Χρύσω με τη σκυτάλη, 4. Τα παιδιά και οι ψιάνες, 5. Ο Ξέφλος), στ) ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ (1. “Η τιμή τιμή δεν έχει”, 2. Θα μας δοκιμάσ’ ο Θεός..., 3. “Και γαμπρό να σε δω στη μέση στον οντά”, 4. Ο Λάμπρος και η Χρύσω).

Το περιοδικό συγχαίρει τον κ. Μαρκόπουλο για την εργασία του και του εύχεται να έχει υγεία και να συνεχίσει την πολύτιμη καταγραφή της παράδοσής μας.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΓΥΡΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Δ. ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
(παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη έχει σαν αποτέλεσμα τόσο γρήγορες και βαθιές μεταβολές στον κόσμο που μας περιβάλ-

λει, αλλά και μέσα μας, ώστε δύσκολα μπορούμε να κρατήσουμε τον προσανατολισμό μας. Τεράστια οικοδομήματα ορθώνονται ή εξαφανίζονται σε ελάχιστο χρόνο, παραδοσιακές μορφές ψυχαγωγίας χάνονται δίνοντας τη θέση τους σε νέες, που κι αυτές γρήγορα αντικαθίστανται, η παλιά γειτονιά έπαψε να υπάρχει, όλα αλλάζουν γοργά και εμείς τρέχουμε, τρέχουμε, τρέχουμε χωρίς σταματημό, δίχως ελπίδα.

Έτσι κι η Μεγάλη Γύρα, που ο Π. Λαζαρόπουλος χρησιμοποίησε ως τίτλο του βιβλίου του, έπαψε να επιτελεί τον παλιό της ρόλο και έμεινε μια απλή στροφή.

“Τούτο δω το μέρος στάθηκε ιδιαίτερα σημαδιακό και δέθηκε πολύ σφιχτά με τη μοίρα του χωριού, με τις αγωνίες και τις λαχτάρεις, με τα όνειρα και τις ελπίδες, με τις χαρές και τις λύπες των κατοίκων του. Πεζοί και καβαλάρηδες, αυτοκίνητα και κάθε μέσο μεταφοράς, μόλις έπαιρναν τη στροφή αυτή, γίνονταν στόχος ορατός... Έτσι, κάνοντας το χέρι τους κεραμίδι στη μπάλα τους και τεντώνοντας τα μάτια τους, προχωρούσαν στην αναγνώριση του στόχου”.

Κάθε χωριό παλιότερα είχε τη δική του Μεγάλη Γύρα. Εκεί τα βουρκωμένα μάτια της μάνας, της συζύγου, της αδελφής ξεπροβρόδιζαν τ' αγαπημένα πρόσωπα, εκεί προσπαθούσαν να τους εντοπίσουν στο γυρισμό.

Άριστος χειριστής του γραπτού λόγου ο Παναγιώτης Λαζαρόπουλος, με σκέψη φιλοσοφημένη, μας έδωσε θαυμάσια στιγμιότυπα από τη ζωή της Χρυσοβίτσας, του Αῤτακού, της ευρύτερης περιοχής της Αιτωλοακαρνανίας. Ο μπαρμπα-Νίκος ο ράφτης, ο παραμυθάς, επώνυμοι και ανώνυμοι λαϊκοί θυμόσοφοι, παρελαύνουν μπροστά μας και μας μεταφέρουν σ' άλλους τόπους κι άλλους

καιρούς, τότε που το τραγούδι δεν ήταν υπόθεση αποκλειστική επαγγελματιών τραγουδιστών, του ραδιοφώνου ή της τηλεόρασης και το παραμύθι του παππού ή της γιαγιάς συμπλήρωνε την πραγματικότητα και άνοιγε δημιουργικούς ορίζοντες στη φαντασία.

Τα βιώματα και οι σκέψεις του Παναγιώτη Λαζαρόπουλου δεν υπόκεινται σε γεωγραφικούς και χρονικούς προσδιορισμούς.

Θα παραθέσω μερικά αποσπάσματα από τη Μεγάλη Γύρα ως μικρό δείγμα γραφής:

- “Ο δάσκαλος, ο πρωτοπόρος της εποχής του, που έπιανε όλα τα μηνύματά της κι όλες οι καινούριες ιδέες έβρισκαν σ' αυτόν πρόσφορο έδαφος.... Πόσες φορές δεν κατηγορήθηκε πως ξεσηκώνει τους χωριάτες και πάει να τους χαλάσει την τάξη... Ο δάσκαλος, αυτός ο ήρωας και αναμορφωτής της υπαίθρου! Δεν τον κυνήγησαν, λοιπόν άδικα. Άλλο πως οι διώκτες του ήταν άδικοι κι υπηρετούσαν το άδικο και καλλιεργούσαν και διαιώνιζαν τις αδικίες. Κι αυτά ήταν που μάχονταν και πολεμούσε να εξαλείψει ο δάσκαλος και πλήρωνε γι' αυτή του την αποκοτιά”. (σελ. 65,66).

- “Παρατσούκλι αποκτούσες ακόμα κι απ' το τι φορούσες. Πού να το φανταστεί ο μακαρίτης ο Λιαροκάπης, ο προπάππος των Τσαπρατζαίων, πως φορώντας τη λιάρα κάπα του, θα εξασφάλιζε ένα καινούριο όνομα, που θα το κληρονομούσε και στους απογόνους του μέχρι και την τρίτη γενιά... Οι γνωστικοί πάντοτε προσπαθούσαν να προφυλάξουν τους δικούς τους από (τέτοιες) κακοτοπιές. Μωρέ, κάτσε στ' αυγά σου, σου λέω. Τον εξυπνάκια θέλεις να μας παραστήσεις. Η μπας και θέλεις να σε πάρουν στο μεζέ και να μην τολμάς να ξεμυτίσεις απ' το σπίτι σου; τους ά-

κουγες να λένε. Κι έτσι δεν τολμούσες ούτε καν τη σκέψη σου να ξεδιπλώσες. Εδώ έχουμε να κάνουμε με το μέτρο· το πανίσχυρο και πανταχού παρόν..." (Τα παρατσούκλια, σελ. 70. 71).

- "Εκείνη, λοιπόν, την εποχή του ζόφου στήθηκε ένα καλομελετημένο παιγνίδι κι έγινε μια άγρια κι ενίερη εκμετάλλευση της εθνικοφροσύνης από καρχαρίες και μεγάλα τρωκτικά,

που δεν άφησαν τίποτε που να μην το καπηλευτούν... θύματα της αδιαφορίας τους και οι μικροί εθνικόφρονες του χωριού, που πλήρωσαν έτσι την ίδια την ιδεολογία τους".

Δυστυχώς ο χώρος είναι περιορισμένος και πρέπει να μείνω εδώ. Όμως, υπάρχει το βιβλίο έτοιμο να συντροφέψει το νου και την καρδιά κάθε ενδιαφερομένου.

"Μια χούφτα χρόνια"

ΑΣΠΑΣ ΞΥΔΗ

(Παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Δεν είναι η πρώτη φορά που η πνευματική δημιουργία της Άσπας Ξύδη προβάλλεται από τις σελίδες του περιοδικού μας.

Η πρόσφατη ποιητική συλλογή: "Μια χούφτα χρόνια" έρχεται με στίχους απλούς, άμεσους, βιωματικούς ν' αγγίξει ευαίσθητες χορδές της μνήμης μας, να θέσει πάλι και πάλι τα αιώνια ερωτήματα που βασανίζουν κάθε θνητό.

Βέβαια, η ζωή δεν εξαρτάται από τη δική μας παρουσία, ούτε τα παγκάκια ή ό,τι άλλο αγαπήσαμε θα νοιώσουν την απουσία μας:

"Χειμώνιαζε με κάποιο βοριαδάκι / το πάρκο βιαστικοί το περπατήσαμε / μας κοίταζε το έρημο παγκάκι που κάποτε στη νιότη μας καθήσαμε". (σελ. 7).

Κι ακόμα: "Εκείνο το δωμάτιο για χρόνια πεθαμένο / ήρθε η στιγμή που ξέμεινε σαν τάφος αδειανός / άνθρω-

ποι και θυμήματα στο ίδιο πεπρωμένο / στιβάζει λύπες και χαρές ο δρόμος καθενός". (σελ. 31).

Η ποιητική γραφίδα της Άσπας Ξύδη δεν ήταν δυνατό να μη σταθεί στον έρωτα:

"Έτσι γι' αγάπες και καημούς ξαναμιλώ / δε με πειράζει αν στο που και που δακρύζω / θυμάμαι άλλες που με κάναν να γελώ / και τρέγουδω τη μοναξιά μου όσο χτίζω". (σελ. 29).

Ούτε της μάνας τη στοργή να παραβλέψει: "Τα χέρια που με δρόσιζαν σαν είχα πυρετό και που με συχνοσκέπαζαν τις νύχτες του χειμώνα / μ' άλλαζαν και με στέγνωναν απ' το κυνηγητό / και μαγικά μου γιάτρευαν το χτυπημένο γόνα" (σελ. 39).

Το περιοδικό εύχεται στην καλή φίλη δύναμη και κουράγιο να συνεχίζει την προσπάθεια μετουσίωσης σε τραγούδι κάθε λύπης και κάθε χαράς.

ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ

ΚΩΣΤΑ ΤΣΙΠΗΡΑ

(Παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Τον Κώστα Τσίπηρα δεν έτυχε να τον γνωρίσω προσωπικά και λυπάμαι που δεν μπόρεσα να παραβρεθώ στην πρόσφατη προς τιμήν του εκδήλωση στα Γιάννενα, πράγμα που θα βοηθούσε στην πληρέστερη παρουσίαση της προσωπικότητας και του έργου του.

Πάντως, αν κρίνω από την αφιέρωση του βιβλίου του: "ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ" στον υπεύθυνο του περιοδικού μας, τον πρόλογο και ιδιαίτερα το τμήμα όπου διατυπώνεται κρίση για φιλόξενους και αφιλόξενους κλπ. και το κυρίως "σώμα" της έκδοσης, πρόκειται για έναν άνθρωπο με πολλές ευαισθησίες, ασυμβίβαστο και "ευθύ" στην έκφραση συναισθημάτων και κρίσεων, ανεξάρτητα αν συμφωνεί κάποιος ή όχι μ' αυτές. Επ' αυτού άλλοι έχουν το λόγο.

Όμως, κύριος στόχος αυτού του σημειώματος είναι η παρουσίαση στο ευρύ αναγνωστικό κοινό της ΚΟΝΙΤΣΑΣ της παραπάνω έκδοσης, και από την αρχή αισθάνομαι υποχρεωμένος να εκφράσω στον συγγραφέα τα θερμά μου συγχαρητήρια για την ολοκληρωμένη και επιμελημένη του εργασία.

Το βιβλίο με υπότιτλο "50 +1 άγνωστες πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές" περιλαμβάνει εννέα μέρη:

Στο 1ο μέρος καταγράφονται 5 διαδρομές στην ανατολική Μακεδονία

και Θράκη.

Στο 2ο 11 διαδρομές στην Δυτική και Κεντρική Μακεδονία.

Στο 3ο 6 διαδρομές στην Ήπειρο.

Στο 4ο 3 διαδρομές στα νησιά του Ιονίου.

Στο 5ο 6 διαδρομές στα βουνά της Ρούμελης.

Στο 6ο 9 διαδρομές στα βουνά της Θεσσαλίας.

Στο 7ο 5 διαδρομές στα νησιά του Αιγαίου και της Κρήτης.

Στο 8ο 5 διαδρομές στα βουνά του Μοριά και στο 9ο: ΚΥΠΡΟΣ - 4 διαδρομές στα βουνά της.

Το βιβλίο ολοκληρώνεται με δύο κείμενα για τη φύση, την οικολογία και τον οικότουρισμό.

Η καταγραφή των διαδρομών δεν αποτελεί μια απλή απαρίθμηση τοπωνυμίων. Φωτογραφικό υλικό, χαρτογραφήσεις, πληροφορίες γεωγραφικές και ιστορικές, περιγραφές, κάνουν το βιβλίο ευχάριστο στην ανάγνωση και χρήσιμο σε κάθε πεζοπόρο ή ορειβάτη.

Συνιστώ έκθυμα την απόκτηση του βιβλίου και είμαι βέβαιος ότι πολλοί θ' ανακαλύψουν μέσα από τις σελίδες του τη μαγεία της ελληνικής φύσης και της φύσης γενικότερα και θα βάλουν ένα λιθαράκι στην προσπάθεια διάσωσής της, διάσωση που συναρτάται άμεσα και με τη δική μας επιβίωση.

Το Οδοιπορικό μιας δασκάλας Δέσπως Καρβέλη

(Παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Με μεγάλη χαρά παρουσιάζουμε στο αναγνωστικό μας κοινό ένα ακόμη βιβλίο της Δέσπως Καρβέλη, έκδοσης 1994, που πρόσφατα έφτασε στα χέρια μας.

Αλλά, φίλοι μας αναγνώστες, μη περιοριστείτε στις λίγες, φτωχές γραμμές αυτής της παρουσίασης ή άλλων προηγούμενων και πείτε ότι γνωρίσαμε τη Δέσπω Καρβέλη και πάει και τέλειωσε ή “τι να μας πει μια δασκάλα που εμείς δεν ξέρουμε!”! Δεν είναι ότι θα αδικήσετε την ίδια, το χειρότερο είναι ότι θα αρνηθείτε στο εαυτό σας να γνωρίσει έναν κυριολεκτικά άγνωστο κόσμο, την ίδια την ψυχή σας.

Λυπάμαι, λυπάμαι αφάνταστα γιατί η λογοτεχνική μου υστέρηση δεν μου επιτρέπει να εκφράσω με όση δύναμη και λυρισμό θέλω αυτά που σκέπτομαι και ιδίως αισθάνομαι.

Καταφεύγω στο δανεισμό, στην ίδια τη συγγραφέα, για να πω: “η συγγραφέας με τραβάει. Κάποιο μεράκι έχω κι εγώ με τα βιβλία. Αυτή η καινούργια γέφυρα επικοινωνίας, είναι ένας βενετσιάνικος καθρέφτης, που δείχνει το βάθος, το πλάτος, το κύτταρο, την ψυχή και το πνεύμα”. Το κύτταρο της δασκάλας, η ψυχή της δασκάλας, που, αν και συνταξιούχος, ζει και ξαναζεί την παράξενη σχέση με τους ξωμάχους των χωριών που πέρασε, με άλλους συναδέλφους της και ιεροποστόλους γιατρούς, δικαστικούς κ.ά., κυρίως όμως με τα παιδιά με τα κουρεμένα κεφαλάκια και τις υ-

γράδες στα μάτια και τις μύτες, με τα τσακνόχερα και τα ματσούλια που φωτίζονταν από το γέλιο στην προσφορά μιας καραμέλας”.

Το “Οδοιπορικό μιας δασκάλας” ξεκινάει με το Νοέμβρη 1935 (διορισμός) και προχωράει: Απρίλης 1936, Μνήμη Κώστα Φρόντζου, Πορτραίτα, Παλιά και Νέα Ζίτσα, Μνήμη Αθηναγόρα, Εκλογές 1990, Δοβρά - Κώστας Σίμος, Οι Τσούρηδες, Σταυροδρόμια της ζωής - Αναδρομή, Ηπειρώτικη Πνευματική Ζωή, Κλείνει με κριτικές και ένα άλμπουμ αναμνήσεων.

Κλείνω κι εγώ με μερικά αποσπάσματα από το οδοιπορικό, παρμένα σχεδόν τυχαία:

- “Τρελή χαρά ο διορισμός... Η μάνα μου θα μ’ ακολουθήσει, σωματοφύλακας άγρυπνος. Και δεν είχε βγει η καημένη έξω από τα Γιάννενα. Ούτε το Πέραμα δεν ήξερε. Με το φορτηγάκι του Ναπολέοντα θα ταξιδεύαμε για την Κόνιτσα. Ιστορικό αυτό το αυτοκινητάκι, με την πάνινη τέντα...” (Το ξεκίνημα, σελ. 6).

- “Με κάλεσε πρώτη να ορκιστώ. Τούτη η πράξη με ανατρίχιασε. Είναι μια σοφή σκέψη, για να οδηγούμαστε στο δρόμο της αρετής. Θεοποιείται η συνείδηση. Αλλά, πόσες μυριάδες, χωρίς να ορκίζονται ακολουθούν αυτόν τον ωραίο δρόμο και πόσες άλλες, που ορκίζονται... ακολουθούν το δρόμο της κακίας...” (ο συνεπιβάτης μας, σελ. 10).

Τα παιδικά και εφηβικά μας χρόνια

ΔΕΣΠΩΣ ΚΑΡΒΕΛΗ

(Παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Ευχαριστώ θερμά τη Δέσπω Καρβέλη, συνταξιούχο δασκάλα από τα Γιάννενα, για την “εγκάρδια προσφορά στο προσωπικό του περιοδικού...” του βιβλίου της “Τα παιδικά κι εφηβικά μας χρόνια”. Μου έδωσε την ευκαιρία να περάσω ιδιαίτερα ευχάριστες ώρες, διαβάζοντας τις προσωπικές της αναμνήσεις, που οδηγούν σε συνειρμούς νοσταλγίας κάθε αναγνώστη.

Γράψιμο απλό, άμεσο, ζωντανό σε μεταφέρει σε απόμερα σοκάκια της μνήμης, σε ξεναγεί στην παλιά πόλη στα μαγαζιά, στα σχολεία, στις πλατείες, σε κάνει να νιώθεις σύγχρονος του Φάνη Δούμα, της Αμαλίας Χατζή, του, της “Όλα ανθρώπινα, αβίαστα, ζωντανά σλάϊτς γεγονότων...”.

Αντί για άλλα λόγια, που αισθάνομαι ότι δεν αποδίδουν όσα νιώθω και σκέπτομαι, κρίνω προτιμότερο να παραθέσω μερικά αποσπάσματα από το βιβλίο, τυχαία παρμένα, με την ελπίδα και την ευχή να γίνουν αφορμή το συγγραφικό έργο της κ. Καρβέλη να βρει και νέους αναγνώστες:

“... Αργοπορημένη μπήκα στην τάξη. Δεν βρήκα αδειανή θέση και κάθι-

σα στο πρώτο θρανίο που καθόταν μόνο του ένα αγόρι. Ήταν ο Νίκος Γκαρτζούνης. Ο πατέρας του ήταν οφθαλμίατρος. Τον έφερνε πάντα ο ίδιος. Τα κορίτσια ούτε τότε, ούτε τώρα, δεν κάθονται με τ’ αγόρια. Κάθιστα αδιάφορη κι εκείνος τραβήχτηκε στην άκρη. Τον καλοκοίταξα, του χαμογέλασα, κι αυθόρμητα τον αγκάλιασα και τον φίλησα στο μάγουλο...”.

(Το πρώτο φιλί, σελ. 17).

“... Θείτσα μου... όταν πισογύρισες το κεφάλι και τους γλυκοκοίταζες, σου φάνηκαν όμορφα παλικάρια. Τους προκάλεσες. Έτσι αισθάνονταν αυτοί τον έρωτα. Τώρα της τα λέω αυτά, που μπήκε η φιλοσοφία στη σκέψη μου και δεν μ’ ακούει...”.

(Ο πατέρας, σελ. 27)

“Τα ολόσωμα κεντητά σιγκούνια, με κόκκινα και βυσινιά σιρίτια με χρυσονήματα, τα σχέδια, τι ομορφιά και θάμπος σκορπούσαν. Και τα γιλέκα και τα μπισλιά και η πλούσια μακριά φούστα να λάμπει το μετάξι και να σου χαϊδεύουν τα μάτια τα ζωηρά χρώματα... Τα πήρε όλα αυτά η εποχή τους; (Πασχαλιά, σελ. 101).

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αραστασίου Ευθυμίου

(Παρουσιάζει ο Ι.Τ.)

Τη δεκαετία του '80 που έζησα στην Κόνιτσα γνώρισα από κοντά τον Τάσο Ευθυμίου και θαύμασα την άοκνη προσπάθειά του να συλλέξει, να καταγράψει και να διασώσει κάθε τι που σχετίζεται με τη ζωή και τη δράση επώνυμων και ανώνυμων προσώπων της περιοχής του, την ιστορία, την παράδοση.

Ο Τάσος Ευθυμίου, για να δανειστώ τα λόγια του Βασίλη Νιτσιάκου, "είναι ένας ραψωδός του πεζού λόγου· είναι ένας δεινός αφηγητής, ένας "μνήμων" που, εκφράζοντας χαρακτηριστικά το πέρασμα από τον προφορικό στο γραπτό λόγο, γράφει όπως μιλάει".

Μέρος του πολύτομου συγγραφικού έργου του Τ. Ευθυμίου είναι και οι ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ, την έκδοση των οποίων πραγματοποίησε το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας.

Την ύλη επιμελήθηκε η φιλόλογος Κατερίνα Τσούβαλη-Τσαρούχη και όπως σημειώνει: "Βασική μέριμνά μας ήταν να μην αλλοιωθεί ούτε στο ελάχιστο το προσωπικό ύφος και η ορθογραφία του συγγραφέα".

Το βιβλίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες 7 ενότητες-κεφάλαια:

1. Κονιτσιώτικα Χρονικά (εποχή Τουρκοκρατίας)
2. Ιστορικό Αρχείο της Κόνιτσας
3. Κονιτσιώτες Αγωνιστές εις την Επανάστασιν του 1821
4. Δάσκαλοι και Σχολεία της Κονίτσης κατά τους χρόνους της Τουρκο-

κρατίας

5. Πώς απελευθερώθηκε η Κόνιτσα και η επαρχία της από τον Τουρκικό ζυγό.

6. Μουσουλμάνοι της Κόνιτσας και

7. Μνημεία και Ιδρύματα Μουσουλμανικής Λατρείας και Μουσουλμάνοι ιερωμένοι στην Κόνιτσα.

Για την πρώτη ενότητα ο ίδιος ο συγγραφέας σημειώνει:

"Το υλικό αυτό πάρθηκε κατά ελάχιστο μέρος από ιστορικά βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες, και κατά μέγιστο από διάφορα αρχεία, Μητροπόλεως, Ρούβαλη, Γκότζου, Δήμου Κονίτσης, του άλλοτε μουφτή Κονίτσης Σαλή Ομέρ, από τουρκικές ενεπίγραφες πλάκες από επιγραφές και ενθυμήσεις παλαιών εκκλησιαστικών βιβλίων, από διάφορα παλαιά χειρόγραφα και τέλος από αφηγήσεις πολλών αιμνήστων και επιζώντων γερόντων".

Τα κείμενα και οι σημειώσεις της δεύτερης ενότητας "προέρχονται από δύο κώδικες (δεφτέρια) του Δημητρίου Ηγουμενίδη, γόνου παλιάς αρχοντικής Κονιτσιώτικης οικογένειας..." και αναφέρονται στην Κόνιτσα και τα χωριά της Επαρχίας εκτός από τα: Λεσκάτσι (Ασημοχώρι), Τούρνοβο (Γοργοπόταμο), Χιονιάδες και Πληκάτι που υπάγονταν τότε στον Καζά της Κολώνιας -Ερσέκας. "Αναφέρονται επίσης (οι σημειώσεις) και στα χωριά της περιοχής Λεσκοβικίου που υπαγόταν τότε στην Κόνιτσα..."

Για την τρίτη ενότητα ο Τάσος Ευ-

θυμίου παρατηρεί:

“Μη έχοντες λοιπόν ημείς την δυνατότητα, ευχέρειαν και χρόνον, να αναδαφήσουμε τας προαναφερθείσας απροσίτους πηγάς (Εθνική Βιβλιοθήκη, βιβλιοθήκη Βουλής κ.ά.), θα αρκесθώμεν απλώς να ανασύρωμεν εκ της λήθης και να παρουσιάσωμεν εις το ευρύ κοινόν τα ονόματα και την δράσιν ολίγων μόνον εκ των γενναίων τούτων προμάχων της πατρίδος μας καταγομένων εκ της περιοχής Κονίτσης”.

Το κύριο μέρος της Τετάρτης ενότητας περιλαμβάνει ορισμένα ανέκδοτα στοιχεία των τελευταίων δεκαετιών της Τουρκοκρατίας.

Στην πέμπτη ενότητα ο συγγραφέας καταχωρεί αρκετές πληροφορίες σχετικά με την απελευθέρωση της Κόνιτσας από τον μακρόχρονο τουρκικό ζυγό στις 24 Φεβρουαρίου 1913.

Η έκτη ενότητα “Οι Μουσουλμάνοι της Κόνιτσας” είναι η πλέον εκτεταμένη και σ’ αυτή βρίσκει κανείς πάρα πολλά στοιχεία γύρω από την ιστορία, τη ζωή, τα ήθη και έθιμα των ε-

πώνυμων και ανώνυμων μουσουλμάνων που έζησαν στην Κόνιτσα.

Η ενότητα αυτή αποτελεί μια αυτοτελή σχεδόν εργασία, που για να παρουσιαστεί χρειάστηκε κόπο πολύ και χρόνο, χωρίς αυτό να εμποδίζει το συγγραφέα να δηλώνει ότι: “Τελειώνουμε... με την ελπίδα να επανέλθουμε μελλοντικά με συμπληρωματικά στοιχεία”.

Το περιεχόμενο, τέλος, της έβδομης ενότητας ορίζεται με σαφήνεια από τον τίτλο και “αποτελεί τμήμα ολοκλήρου πραγματείας περί των μουσουλμάνων της Κονίτσης...”

Κλείνοντας, εύχομαι ή παραπάνω σύντομη παρουσίαση των Σελίδων από την Ιστορία της Κόνιτσας του Τάσου Ευθυμίου να αποτελέσει το ερέθισμα, ώστε κάθε Κονιτσιώτης ή φίλος της Κόνιτσας και των χωριών της να αγοράσει το βιβλίο και να παρακολουθήσει βήμα προς βήμα την προσπάθεια του συγγραφέα να ανασύρει το παρελθόν από τη λήθη. Η γνώση του παρελθόντος μας κάνει ίσως ανθρωπινότερους.

BIBΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

Διάβασα μονορούφι το μικρό και καλογραμμένο πόνημα του αγαπητού μας συναδέλφου **Γεωργίου Θ. ΜΠΟΥΡΗ** “ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΕΚΕΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ” (Ηπειρωτική - Κατσάνικη - Λαογραφία), και τον συγχαίρω θερμά.

Ο συγγραφέας Γιώργος Μπούρης, συνταξιούχος δάσκαλος, γεννήθηκε στο Καλέντζι Ιωαννίνων και σήμερα ζει τον περισσότερο καιρό στο Μεσοβούνι Ζαγορίου.

Γράφει σε προσωπικό ύφος, λαογραφικές συνήθειες και παλιές αναμνήσεις της γενέθλιας γης του αλλά και ζωηρές, αναμνήσεις από τη διδασκαλική του ζωή στα διάφορα χωριά της Κόνιτσας που υπηρέτησε.

Στις αναμνήσεις του, με αντικειμενικότητα, διακριτικότητα και λογοτεχνικότητα μας μεταφέρει σε παλιούς καιρούς κοντά στις ρίζες μας στην παράδοση και στις Εθνικολαϊκές μας αξίες.

Παράλληλα μέσα απ’ τα κείμενά του προβάλλεται ένας ανυπόκριτος θαυμασμός για την ανδρεία, το κάλλος και την αντιμετώπιση των δυσκολιών της ζωής των σκιαγραφημένων προσώπων.

Στο τέλος του βιβλίου του με έμμετρη λογοτεχνική δομή με λεπτότητα και χάρη καταχωρούνται μικρά ποιήματα απ’ τη ζωή του συγγραφέα.

Γενικά είναι μια εργασία, που πρέπει να διαβαστεί από πολλούς και να παραδοθεί από γενιά σε γενιά σαν μια ιερή παρακαταθήκη.

Τέλος είναι ένα ακόμη πόνημα που τιμάει για μια ακόμη φορά τον παλιό δάσκαλο, που ανάλωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη διακονία της εκπαίδευσης του λαού μας και της νέας γενιάς.

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου

ΜΙΑ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΠΩΓΩΝΙΣΚΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Στις 10 Μάη 97, μέρα Σάββατο, τελέσθηκε Αρχιερατικό μνημόσυνο από τον Άγιο Δρυϊνουπόλεως κ. Ανδρέα, εις μνήμην του προ σαράντα ημερών, αποβιώσαντος, αιμνήστου ιατρού Βασιλείου Γκατσοπούλου, -καρδιολόγου, Υποδ/ντού του Νοσοκομείου Ε.Ε.Σ.

Μόλις φθάσαμε στον Άγιο Αθανάσιο, στην πλατεία του Πωγωνίσκου, που ήταν όλα βυθισμένα στην αχλύ του θρύλου, αρχίσαμε την ακολουθία του όρθρου. Στις 8 η ώρα έφθασε κι ο Δεσπότης με την ακολουθία του, ο οποίος, αφού ανέβηκε στο θρόνο του, άρχισε να ψάλλει τις Καταβασίες "Αναστάσεως ημέρα...". Στις 9.30 έφθασαν και οι επίσημοι καλεσμένοι. Ο δήμαρχος Κηφισιάς κ. Κων/νος Τασούλας, με το δημοτικό του συμβούλιο, ο στρατηγός κ. Μιλτιάδης Αργιάννης, τέως αρχηγός χωρ/κής, ο πρόεδρος Βασιλικού κ. Ιωάννης Μπέτζιος, χειρουργός στο "Χατζηκώστα" κι ο κ. Θεμιστοκλής Γκατσόπουλος, πρόεδρος της αδελφότητας Πωγωνίσκου. Ετίμησαν με την παρουσία των και άλλοι πολλοί, από τα περίχωρα.

Είχε μεταφερθεί τη μέρα αυτή και η εορτή ανακομιδής των Λειψάνων του Αγ. Αθανασίου, που γιόρταζε στις 2 Μάη.

Ο αιμνήστος δάσκαλος Σταύρος Ματθ. Γκατσόπουλος, από τον Πωγωνίσκο, είχε δημιουργήσει μια εκλεκτή οικογένεια: εν ζωή, τον Κώστα, τέως Γενικό Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης, τον Θεμιστοκλή, τέως Δ/ντή ΔΕΗ, τον Δημήτριο, τέως Δ/ντή Ολυμπιακής και την Γεωργία. Έχασε: τον Αχιλλέα, τέως Δ/ντή του Γ.Λ. Κράτους, τον Οδυσσέα, τέως Δ/ντή Υπουργείου Εμπορίου και πρόσφατα τον Βασίλειο, περί του οποίου, και το

μνημόσυνο. Γνωστή, επαναλαμβάνω, η οικογένεια, για τον ακέραιο και αδαμάντινο χαρακτήρα κ.ο.κ. προς όλους μας προσινης και πρόσχαρη.

Τέτοιοι άνθρωποι, περνούν στην ιστορία και κοσμούν πάντα τον τόπο μας.

Στο μνημόσυνο μίλησε επίκαιρα ο Δήμαρχος Κηφισιάς κ. Τασούλας, ο οποίος, με μια προσφυά προσλαλιά, προς τον μεταστάντα, έπλεξε επιδέξια το εγκώμιό του.

Η γλαφυρότητα των λόγων του, η ανεπιτήδευτη ειλικρίνειά του, η μόρφωσή του, και η πολιτική του καλλιέργεια, μας έκαμε να βεβαιωθούμε, ότι και σήμερα υπάρχουν και καλοί άνθρωποι, αλλά και καλοί πολιτικοί.

Στη συνέχεια, μίλησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου της Αδελφότητας κ. Θεμ. Γκατσόπουλος, αδελφός του μεταστάντος, ο οποίος αφού εξέφρασε τη βαθειά του λύπη για την απώλεια του αδελφού του, αναφέρθηκε στα έργα της Αδελφότητας, που είναι: Αρχικά, τα λίγα τηλέφωνα που τοποθετήθηκαν στο χωριό, ο δρόμος από τη διακλάδωση ως το κέντρο του χωριού, πλάτους (4) μέτρων, με ασφαλτο, το νερό που έφθασε από μακριά, μέσα στα σπίτια.

Έτσι το χωριό δεν αποξενώνεται, αλλ' επικοινωνεί με το κέντρο, για όποιες ανάγκες, ήθελαν προκύψει.

Δεν θα παραλείψουμε, ότι, μετά το κοινωνικό, μίλησε κι ο Επίσκοπος, για τη σημασία της εορτής του Αγ. Αθανασίου και επίκαιρα, για την εις Κύριον εκδημίαν του Βασιλείου. Ουδείς θα μείνει εδώ, είπε, όλοι είμεθα οδύται και πάροικοι. Μόνον τα έργα μας θα μας κρίνουν κ.λπ., κ.λπ.

Σαν τελείωσε η Θ. Λειτουργία, βγήκαμε όλοι στα "σιάδια" να πάρουμε

την "παρηγοριά" δηλ. τον καφέ και το σάρι.

Αυτό έστω, το θλιβερό αντάμωμα, με την ευκαιρία του μνημοσύνου, με τις θερμές χειραψίες και ασπασμούς, με το που είχαμε να δούμε μερικούς μας φίλους πάνω από (40) χρόνια, μας δημιούργησαν ανάκατα αισθήματα χαράς και λύπης.

Είναι πάντως πλέον ή βέβαιον, ότι οι οικογένειες των Γκατσοπουλαίων, έμειναν καθυποχρεωμένες από όλους, όσους τους ετίμησαν με την παρουσία τους. Ήταν έκδηλη η ευγνωμοσύνη τους.

Εδώ, ευκαιριακώς, μπορώ να παραθέσω και κάτι ιστορικές αναμνήσεις μου από τα παιδικά μου χρόνια. Ο πατέρας μου, αοίδιμος Παπαγιώργης, ήταν εφημέριος του χωριού από το 1929 έως το 1940. Θυμήθηκα τώρα την οπισθοχώρηση των Ιταλών. Είχαν κρυβεί σε κάτι σπηλιές, στα Κορφοβούνια της "Νεμέρτσικας. Ο στρατός μας ερχόταν κατά πόδας και τους είχανε πάρει "φαλάγγι". Πυροβολούσαν προς τις σπηλιές με τα "μάλιγχερ". Την ώρα εκείνη, πλησίασαν τους στρατιώτες μερικοί ηλικιωμένοι μαχητές του 1922 (ο Κίτσιο Θόδωρης, ο Μήτσιο Κιτσιώνας, ο Γιώτης Πάλλας, ο Διαμάντης Οικονόμου) τους παρακάλεσαν να ρίξουν και αυτοί καμμιά βολή προς τις σπηλιές. Έβλεπα που διακριτικά σημάδευαν α-

πό την οπή στην ακή του στοχάστρου, κρατούσαν την αναπνοή τους και μπαμ στο στόχο.

Άγνωστο όμως τι πέτυχαν. Ποιός ανέβαινε εκεί πάνω, με τέτοιες καταστάσεις, να ερευνησει...

Κάποια άλλη μέρα, ήλθαν τα ιταλικά αεροπλάνα και από λάθος τους, βομβάρδισαν κοντά στο χωριό ένα κοπάδι με βόδια τα οποία εξέλαβαν για μεταγωγικά του στρατού.

Όσο λυπήθηκα ένα μοσχάρι, που είχε τραυματισθεί βαριά που μας κύτταζε με γλαρά μάτια, σαν να μας ζητούσε βοήθεια, το οποίο, δεν σώθηκε.

Τώρα στο νου μου φέρνω τους Τσελιγγάδες του Αηλιά.

Κάθε 20 Ιουλίου που πηγαίναμε στο εξωκκλήσι αυτό για το πανηγύρι, τι δε μας πρόσφεραν οι φιλότιμοι!

Τυριά φρέσκα από τζαντίλα, γάλατα, ψητά κ.λπ.

Γεμάτοι ανθρωπιά και καλοσύνη. Αλήθεια τώρα, σε ποιά βαθειά σπηλιά έχει κρυφτεί αυτή η ανθρωπιά, η αγάπη, η απλότητα, η καλοσύνη κ.λπ. Γιατί ο κόσμος τώρα έχει αλλοτριωθεί τόσο πολύ! Δεν πηγαίνει πίσω ο κόσμος, θα μου πει κάποιος. Όλα έχουν πάρει κάποια άλλη πρόοδο. Εσύ, διατηρείς ακόμη ελπίδα επιστροφής!

Αχιλλεύς Κολιός

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Την αγαπητή μας Γιάννα Αποστόλου, κόρη των εγκρίτων διευθυντών διδασκάλων Χαρίκλειας και Ανδρέα Αποστόλου, που περάτωσε τις σπουδές της, στην διάσημη κτηνιατρική σχολή της Βολογνία, αριστεύσασα και μάλιστα διακριθείσα, με την επίζηλη βαθμολογία 110 στα 116 μόρια, συγχαίρομε από τα βάθη της καρδιάς μας, ευχόμενοι εξ ίσου λαμπρή σταδιοδρομία.

Ήδη η δεσποινίς Γιάννα Αποστόλου, μετά την εκπληκτική επίδοσή της, παραμένει στην Ιταλία, όπου με την προτροπή και την εμμονή του πρυτάνεως και των καθηγητών της, εκπονεί διδακτορική διατριβή ερευνητικού χαρακτήρα, ενώ παράλληλα παρακολουθεί μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

Επιχαίρομε και συγχαίρομε επίσης την νέα της προσπάθεια.

Οικογένεια Βασιλείου Κουκέση.

Ο ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι εκ μέρους του Δήμου Κόνιτσας έγιναν μεγάλες προσπάθειες για τον καλλωπισμό της πόλης μας.

Λόγω όμως των πολλών και μεγάλων ασχολιών μερικές φορές τους διαφεύγουν ορισμένα πράγματα, γι' αυτό με το δικαίωμα του Δημότη θα ήθελα να τους υπενθυμίσω τα εξής: Όλοι γνωρίζουμε την πλατεία μας και την προσπάθεια που έγινε για την διακόσμησή της με τα γλυπτά έργα τέχνης. Είναι μεγάλη ανάγκη όμως να προσεχθούν οι πλάκες που είναι στρωμένη η πλατεία, διότι οι περισσότερες έχουν σπάσει εξ αιτίας του καρναβαλιού που γινότανε με τα αυτοκίνητα να ανεβαίνουν στην πλατεία και να σπάζουν πολλές πλάκες από το υπερβολικό βάρος.

Επίσης βγαίνανε αρκετά πλακάκια για να στηθεί το παραδοσιακό έλατο της Αποκριάς.

Το αποτέλεσμα είναι αυτό που βλέπουμε σήμερα με τις σπασμένες πλάκες και τα παιδιά να σκοντάφτουν και να πέφτουν.

Γι' αυτό καλά θα είναι ο Δήμος να στρέψει το ενδιαφέρον του στην αντικατάσταση των προβληματικών πλακών με καινούργιες, καλά αμφιδιασμένες κλαί με τσιμεντένιο υπόστρωμα για να γίνει η δουλειά σωστή.

Καλό θα είναι να μην περνούν αυτοκίνητα και να μην σκάβονται τρύ-

πες για το έλατο ή παραστάσεις τσίρκου κ.τλ.

Όσον αφορά για τα καρναβάλια υπάρχουν τόσοι άλλοι χώροι για να κάψουνε το έλατο χωρίς να δημιουργούνε ακαταστασίες.

Η πλατεία μας επειδή είναι σε πολύ περιορισμένο χώρο θα έπρεπε να είναι το κάτι άλλο και όταν περνούνε ξένοι επισκέπτες να την βλέπουνε και να φεύγουνε ενθουσιασμένοι.

Αυτά όσον αφορά την πλευρά του Δήμου.

Αλλά και εμείς οι κάτοικοι της Κόνιτσας έχουμε χρέος μικροί και μεγάλοι να φροντίζουμε να διατηρούμε την πόλη μας καθαρή, γιατί η καθαριότητα πρώτα αφορά εμάς και μετά τους επισκέπτες. Ας είναι το σύνθημά μας αυτό: καθαριότητα παντού· δεν χρειάζεται για αυτή την δουλειά χρήματα αγαπητοί αναγνώστες, εμείς χρειάζεται να δείξουμε μόνον το ενδιαφέρον μας για να πάει ο τόπος μας μπροστά.

Επίσης δεν πρέπει να ξεχάσουμε την βρύση του Αι-Γιάννη η οποία τώρα έχει τα χάλια της. Να διατηρηθεί το παραδοσιακό της χρώμα, να γίνει καθαριότητα του χώρου, συστηματική αποχέτευση και τα νερά να βγούνε προς τη σκοπιά για να μην δημιουργούνται λάσπες και βρωμιές.

Πρέπει να προσεχθεί η περιοχή του Αι-Γιάννη γιατί είναι η πρώτη εικόνα στην Βόρεια είσοδο της πόλης μας.

Αν συνεργαστούμε όλοι κάτοικοι και Δήμος θα κάνουμε τον τόπο μας όμορφο και προκομένο.

Εζνεπίδης Λουκάς

ΣΧΟΛΙΟ

• Εξετάζοντας τον γενικό πίνακα ένταξης δικαιούχων Νομού Ιωαννίνων στο LEADER II, παρατηρούμε πως η Επαρχία Κονίτισης έχει την τιμητική της και η δημόσια δαπάνη στον προϋπολογισμό των προτάσεων ανέρχεται σχεδόν στο εν τρίτο της συνολικής δημόσιας δαπάνης. Ήτοι για τον Νομό Ιωαννίνων η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στο ποσό του 1.663.300.000, εξ αυτών η Επαρχία μας λαμβάνει 51.550.000 δρχ.

Κάθε δραχμή του LEADER πρέπει να ΠΙΑΣΕΙ ΤΟΠΟ τόνισε ο Νομάρχης κύριος Νικόλαος Ζαρμπαλάς.

Θα σταθούμε σε αυτή την μονολεκτική φράση εξ αιτίας του γεγονότος πως και στη δική μας φρασεολογία έχει περάσει η φράση "πεταμένα λεφτά". Ο καθένας μας έχει ιδίαν αντίληψη της κατάστασης κατασπατάλησης οικονομικού-κοινωνικού πλούτου που για την περιοχή μας έχουμε αρκετά παραδείγματα όπως το βυρσοδεψείο, το στοιχειωμένο ξενοδοχειακό γιατί, τα αραχνιασμένα πολιτιστικά κέντρα, τους ξενώνες που δεν φιλοξένησαν ούτε έναν επισκέπτη κ.λπ.

Πρέπει πλέον να μας γίνει συνείδηση πως για κάθε δέκα εκατομμύρια που επενδύονται στην Επαρχία μας πρέπει να δημιουργείται μια συγκεκριμένη, σίγουρη και σταθερή θέση εργασίας.

Στόχος μας πρέπει να είναι ή δημιουργία ενός πυρήνα εκατό τουλάχιστον βιοτεχνικών εργατών που μαζί με τους εκσυγχρονισμένους αγρότες και κτηνοτρόφους θα αποτελέσουν το υγιές και δυναμικό οικονομικό κύτταρο της μικρής μας κοινωνίας.

Πάντως το όλο εγχείρημα κρίνεται δύσκολο λόγο του ότι για την περιοχή μας δεν ισχύουν τα ειδικά αναπτυξιακά κίνητρα άλλων περιοχών όπως της Θράκης.

H.A.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Πρωτοποριακό μοναδικό γεγονός θα αποτελούσε η ύπαρξη Κοινωνικής Υπηρεσίας στο Δήμο Κόνιτσας. Οι πρόσφατοι σεισμοί εξ άλλου παρουσίασαν έλλειψη συντονισμένης και υπεύθυνης κοινωνικής υποστήριξης στους πληγέντες Δημότες μας.

Μια οργανωμένη κοινωνική υπηρεσία συμβουλευτικού αλλά και πολλαπλού εφαιρμόσιμου έργου θα έδινε την ώθηση για τη λειτουργικότητα ποικίλων δραστηριοτήτων.

Αρχίζοντας από την παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες με άμεσα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα και επεκτείνοντας στην φροντίδα - πρόνοια ιδρυμάτων περιπτώσεων - ηλικιωμένων κ.λπ. σε συνεργασία με φορείς όπως Ε.Ο.Π. Κέντρο Υγείας, Κέντρο Παιδικής Μέριμνας, Γηροκομείο, Νομαρχία Ιωαννίνων επίσης στην ανάπτυξη προτάσεων ευρηματικού και πρακτικού χαρακτήρα θα οδηγούσε στην απεμπλοκή καταστάσεων και παροχών ειδικού τύπου. Ο χρόνος και η πορεία ας είναι η καλύτερη απόδειξη στην αναγκαιότητα μιας τέτοιας μοναδικής πρωτοπορίας.

Αντωνία Κολιού

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Μετά τις βροχές των τελευταίων ημερών του Απρίλη, η συννεφιασμένη Πρωτομαγιά δεν επέτρεψε στον κόσμο να γιορτάσει όπως έπρεπε αυτή την ημέρα.

- Στις 3/5 επισκέφτηκε την Κόνιτσα ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης. Στη συγκέντρωση που έγινε το βράδυ στο Δημαρχείο, ο κ. Λαλιώτης αναφέρθηκε στο ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα για την Κόνιτσα και γενικά για την περιοχή της. Το πρόγραμμα αυτό θα χρηματοδοτηθεί από το 2ο Κ.Π.Σ. με πρόσθετους πόρους από το ΠΕΠ για τη στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης ύστερα από τις ζημιές του σεισμού.

Την ευθύνη του προγράμματος ανέλαβε ο Νομάρχης κ.Ν. Ζαρμπαλάς με τη συνεργασία των ΟΤΑ της περιοχής.

- Στις 9/5 στο Πνευματικό Κέντρο Ιωαννίνων έγινε εκδήλωση στην οποία μίλησε ο γνωστός συγγραφέας Σπύρος Μαντάς για τα γεφύρια της Ηπείρου. Η ομιλία συνοδεύονταν από διαφάνειες των γεφυριών.

- Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, από τη Γιαννιώτικη εφημερίδα "Ήπειρος" και τον εκδοτικό οίκο "Νέα σύνορα", έγινε στην αίθουσα Ηπειρ. Μελετών στα Γιάννινα, η παρουσίαση του νέου βιβλίου τον φυσιολάτρη και φίλου του περιοδικού μας Κώστα Τσίπηρα, "ΣΤΑ ΕΛΛ. ΒΟΥΝΑ - 50 ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΡΕΙΒ. ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ (Γ' ΜΕΡΟΣ)".

- Στις 15/5 το Κ.Ε.Φ.Ο. Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδήλωση για την "ημέρα της οικογένειας" με ομιλίες, τραγούδια από τη χορωδία του Πνευμ. Κέντρου κ.ά.

- Στις 25/5 στο αμφιθέατρο του Δήμου Κόνιτσας, το Περιφ. Τμήμα του Ελλ. Ερυθρού Σταυρού Ιωαννίνων διοργάνωσε ομιλία - συζήτηση με θέμα: "Καρκίνος του μαστού, θεραπεία, πρόληψη κ.λπ., κύριος ομιλι-

τής ήταν ο κ. Επαμ. Λέκκας, χειρ. ιατρός.

- Στις 31/5/97 επισκέφτηκε την Κόνιτσα ο υπουργός Παιδείας κ. Γερ. Αρσένης. Αφού ενημερώθηκε στο Δημαρχείο από το Δήμαρχο για διάφορα προβλήματα της πόλης, εγκαινίασε το Τεχν. Επαγγελματικό Λύκειο. Ο Δήμαρχος κ. Χατζηεφραιμίδης, ο Δ/ντής του ΤΕΕΛ κ. Κούγιας και η υπεύθυνη του Κ.Π.Ε. Κόνιτσας προσφώνησαν τον κ. Υπουργό κι εκείνος μίλησε για θέματα Παιδείας.

Ακολούθησε επίσκεψη στη Μαθ. Εστία και στο 3ο Δημ. Σχολείο.

- Διημερίδα πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο της Κόνιτσας στις 6 και 7 Ιουνίου με θέμα: "Ήπιες μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην Κόνιτσα. 21ος αιώνας" από το Δήμο και τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού για την τουριστική ανάπτυξη, την προβολή και αξιοποίηση του φυσικού και κοινωνικοπολιτιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής. Οι ομιλητές αναφέρθηκαν με λεπτομέρειες στα επιμέρους θέματα με τη βοήθεια εγχρώμων διαφανειών από την περιοχή μας.

Ταυτόχρονα, σε αίθουσα του Δήμου έγινε έκθεση σκίτσων και γελοιογραφιών του σκιτσογράφου Στάθη.

- Το κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπ/σης Κόνιτσας επιθυμώντας να συνδεθεί με την τοπική κοινωνία και με άτομα τα οποία μπορούν να βοηθήσουν με τις ιδέες και τις προτάσεις τους στην καλύτερη λειτουργία του, πραγματοποίησε στις 11/6 συγκέντρωση στο Κέντρο που στεγάζεται σε αίθουσες του Τ. Λυκείου.

Έγινε ενημέρωση από την υπεύθυνη του Κέντρου κ. Κατερίνα Τσούβαλη και τους συνεργάτες κ.κ. Βασ. Έξαρχο, Σπ. Σκορδά και Αντ. Εζνεπίδη για τους σκοπούς και τη λειτουργία του Κέντρου. Υποβλήθηκαν ερωτήσεις από τους συγκεντρωθέντες και ειπώθηκαν απόψεις που αφορούν την καθαριότητα της πόλης και την προστασία του περιβάλλοντος.

Στο τέλος αποφασίστηκε η συγκρότηση ομάδων για την υλοποίηση των διαφόρων προτάσεων.

- Ο κ. Πρωθυπουργός σε δηλώσεις του στα Γιάννινα είπε: "Η κυβέρνηση συνεπής στις δεσμεύσεις της και στην πολιτική ουσιαστικών παρεμβάσεων στις τοπικές κοινωνίες με ιδιαίτερα προβλήματα, ενέκρινε το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Επαρχίας Κόνιτσας. Στόχος του είναι η βελτίωση της κοινωνικής υποδομής και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής. Αποτελεί μια προσθετική παρέμβαση της Πολιτείας, ένα πρόγραμμα έργων και δράσεων συμπληρωματικών των ήδη ενταγμένων και υλοποιούμενων, που λαμβάνει υπόψη και τις νέες δυσμενείς συνθήκες που δημιούργησαν οι πρόσφατοι σεισμοί.

Το πρόγραμμα θα καλύψει το σύνολο των προτάσεων των τοπικών φορέων, η δε ροή χρηματοδότησής του είναι απόλυτα διασφαλισμένη με τη δημιουργία ξεχωριστής Συλλογικής Απόφασης στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ήδη προχωρούμε στη συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων και το πρόγραμμα ξεκινάει στο 1997.

- Ο ορειβατικός Σύλλογος Αλεξάνδρειας πραγματοποίησε ανάβαση στη Γκαμήλα και στις 27-28 Σεπτεμβρίου θα ξεκινήσει από το Ελεύθερο για ανάβαση στο Σμόλικα.

- Η ημέρα της Αναλήψεως γιορτάστηκε με κάθοδο των Κονιτσιωτών στο ποτάμι και γλέντι στο χώρο του πρώην Τυροκομείου (στη Γέφυρα).

- Εκμεταλλευόμενοι την αργία της Πεντηκοστής πολλοί επισκέπτες πέρασαν από την Κόνιτσα και πολλοί ανέβηκαν στις βουνοκορφές του Σμόλικα και της Γκαμήλας.

- Στις 7/6 κλιμάκιο με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Δ.Ο.Ε. επισκέφτηκε την Κόνιτσα και συναντήθηκε με τον Δήμαρχο και το Συμβούλιο δασκά-

λων. Συζητήθηκαν τα προβλήματα του κλάδου και δόθηκε από τη ΔΟΕ το ποσό των 200 χιλ. δρχ.

Από τον οργανισμό Σχολ. κτιρίων δόθηκε στα Σχολεία της Κόνιτσας το ποσό των 105 εκατομ. δρχ.

Με χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού στο Δήμο άρχισαν ανασκαφές στο πατρικό σπίτι της Χάμκως (μάννα του Αλή πασά), στο Λιατοβούνι όπου με τις προηγούμενες ανασκαφές βρέθηκαν αρκετά αρχαία και στη θέση "Μποϊλα" όπου βρίσκεται η βραχοσκεπή (κοντά στο πέτρινο γεφύρι του Βοϊδομάτη).

- Λεωφορείο 30 θέσεων αγόρασε ο Δήμος από τη Γερμανία και θα το χρησιμοποιεί για εκδρομές κ.λπ.

- Υπερβολική ζέστη, πάνω από 35° και μεγάλη ξηρασία είχαμε το φετινό Ιούνιο.

- Ο Δήμος Κόνιτσας και το Κέντρο Περ/κής Εκπ/σης οργάνωσαν για τους αργότες ενημερωτική συνάντηση με θέμα: "Βιολογική Γεωργία - εφαρμογές - Αλληλοπιδράσεις, στο Συνεδριακό κέντρο του Δήμου. Ομιλητής ήταν ο Γεωπόνος-φοροτέχνης κ.Γιάννης Ζελοβίτης.

- Από πυρκαγιά άγνωστης αιτίας κάηκε ολοσχερώς στις 18/6 το ξενοδοχείο "ΠΙΝΔΟΣ" στην Κόνιτσα, ιδιοκτησίας Ευρυδίκης Παπαϊωανίδη.

- Σύμφωνα με το πρόγραμμα περί συνενώσεως (Καποδίστριας) για την επαρχία Κόνιτσας προβλέπεται να γίνουν δυο Δήμοι, της Κόνιτσας και της Πυρσόγιαννης και παραμένουν Κοινότητες, το Δίστρατο, η Φούρκα και η Αετομηλίτσα.

- Συνεστίαση προς τιμήν της δασκάλας Ντίνας Οικονόμου-Ζώτου που συνταξιοδοτήθηκε πρόσφατα, έκαναν στις 28/6 στα "Πλατανάκια" οι συνάδελφοί της.

- Τριήμερες εκδηλώσεις (28-29-30 Ιουνίου) με επιτυχία διοργάνωσε ο Πολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Μολυβδοσκεπάστου στο χωριό τους με την ευκαιρία του πανηγυριού των Αγ. Αποστόλων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Στις 17/4 ο Κώστας και η Σουσάνα Βίλλη απόχτησαν κοριτσάκι στα Γιάννινα.

• Στις 27/6 ο Θανάσης και η Ζωή Σγούρου απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

Ο Λάμπρος και η Σπυριδούλα Βαδάση απόχτησαν κοριτσάκι στην Αθήνα.

• Στο Μπέλεφεντ της Γερμανίας ο Ματίας Γιον και η Μάρθα Σπύρου από το Νικάνορα Κόνιτσας απόχτησαν στις 24/4 αγοράκι το οποίο ονομασθηκε Χριστόφορος.

• Στις 11/6 ο Φιλήμων και η Ελένη Μουλαΐδη απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

Ο Χαράλαμπος και η Φιλιώ Ράππη απόχτησαν στην Κόνιτσα στις 19/6 αγοράκι.

Βαπτίσεις

• Στις 3/5 ο Παναγιώτης και η Λίτσα Βαρβάτη βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα: Φίλιππος.

• Στις 11/5 ο Κώστας και η Ρούλα Γιαννημέλου βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Θωμάς.

• Στις 18/5 ο Γιάννης και η Λίτσα Μουρεχίδη βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα: Θεοδώρα.

• Ο ιερ. Φώτιος Τσάμης και η σύζυγός βάφτισαν την 1/6 την κορούλα τους. Όνομα: Παρασκευή.

• Την 1/6 στην Κόνιτσα, ο Δημήτρης και η Μόνικα Τσιγκούλη βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα: Αικατερίνη.

• Την 1/6 στην Κόνιτσα ο Άνθιμος και η Δήμητρα Φατέ βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα: Σωτηρία.

• Την 1/6 ο Αντώνιος και η Αντωνία Πρόκου στην Κόνιτσα βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα: Μαρία.

• Στις 16/6 βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Ανδρέας και η Κατερίνα Λώλου. Όνομα: Δημήτριος.

• Στην Κόνιτσα βάφτισαν την κορούλα τους στις 16/6 ο Μιχάλης και η Κατερίνα Οικονόμου. Όνομα: Ευαγγελία.

Γάμοι

• Στις 2/5 παντρεύτηκαν στα Γιάννινα, ο Μανώλης Βαρδάκης και η Καλυψώ Νικολού.

• Στις 10/5 έγιναν στην Αθήνα οι γάμοι του Ιωάννη Φούντα και της Αντιγόνης Μακαρίου.

• Στις 17/5 έγιναν στην Αθήνα οι γάμοι του καθηγητή Φυσικής Αγωγής Δημήτρη Κώστα από την Ηλιόρραχη, έγγονου του πρώην εκδότη του περιοδικού μας Λ. Βλάχου και της οικονομολόγου Γιώτας Παγκοπούλου.

• Στην Κόνιτσα έγιναν στις 15/6 οι γάμοι του Ανδρέα Τζιάλλα και της Βασιλείας Χούσου.

Θάνατοι

• Στις 3/5 πέθανε στο Γανναδιό η Χαρίκλεια Τζιμινάδη, 90 ετών.

• Στις 9/5 πέθανε την ώρα που χόρευε στο πανηγύρι του χωριού Σέσκλο Μαγνησίας ο Παδιώτης Νικόλαος Γ. Γκράσος ετών 70.

• Ο Μιχάλης Γκατζογιάννης ετών 58 και η αδελφή του Θεοδώρα που σκοτώθηκαν σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στην Αθήνα, κηδεύτηκαν στο χωριό τους Ζέρμα στις 18/6/97.

• Στη μνήμη της μητέρας του Λίτσας Παπαϊωάννου - Μάρραιη, ο Γεώργιος Μάρραιη προσφέρει 10.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

• Ο Σύνδεσμος Βουρμπιανιτών Αθήνας, με τη συμπλήρωση σαράντα ημερών από το θάνατο του Γεωργίου Φούντου, στη μνήμη του προσφέρει 10.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

• Στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου Τσίλη που πέθανε στην Αθήνα, η σύζυγός του Βασιλική, προσφέρει το περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Το τριώροφο κτίριο που στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, πλήρως ανακαινισμένο και εκσυγχρονισμένο.

Εμβαδόν κτιρίου 380 τετρ. μέτρα.

Εμβαδόν οικοπέδου 1.300 τετρ. μέτρα.

Συντελεστής δομήσεως 0.80.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα συν τα ημιυπόγεια.

Πληροφορίες:

Τηλ. **01-7517136, 01-7525301**

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος- Τηλ. 22464

Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147

ΠΟΥΛΥΝΑ Γ. ΜΠΑΝΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος- Τηλ. 22464

Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147

Δ Ρ Α Μ Α

**ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT
(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.**

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

*Σολόχοισα
Βοζαρτινής & Λαϊκής Τέχνης*

Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι

Τηλ. 0467-84137 & 84127

**RADIO-TAXI
Α 84**

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ

53-27-27

ΛΑΡΙΣΑ

Οικία: Τηλ. 55-24-22

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ

ΣΚΟΥΦΑ 64

ΑΘΗΝΑ 106 80

ΤΗΛ. 36 32 977

• Η Ελένη Σαράφη για ετήσιο μνημόσυνο της μητέρας της Ερμηνείας συζύγου Σπύρου Σαράφη το γένος Απ. Μάλιακα και στη μνήμη του πατέρα τους Σπυρίδωνα, προσφέρει 100.000 δρχ. στο Γηροκομείο Κόνιτσας και 5.000 δρχ. στο περιοδικό μας.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ**ΕΦΥΓΕ ΕΝΑΣ
ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΙΤΗΣ**

Έφυγε για πάντα από κοντά μας, ένας καλός άνθρωπος, καλός οικογενειάρχης και καλός συγχωριανός μας, ο Γεώργιος Φούντας, μετά από πέντε περίπου χρόνια σοβαρής περιπέτειας με την υγεία του.

Κηδεύτηκε στο χωριό του, τη Βουρμπιανη που τόσο πολύ αγάπησε.

Ήταν από τους λίγους συγχωριανούς μας, που συμπαρασκέκονταν ανελλιπώς στο σύνδεσμο του χωριού του στην Αθήνα, προσφέροντας μέσα από αυτόν κάθε δυνατή βοήθεια για τη γενέτειρά του, τη Βούρμπιανη.

Στην αγαπημένη συντροφό του Κατερίνα και τα καλά παιδιά του Ανδρέα-Αλεξάνδρα-Μαρίνα και Σπύρο απευθύνουμε θερμά συλλυπητήρια.

Αιώνια θάναι η μνήμη σου καλέ μας Γιώργο, όπως ζεστή και γεμάτη καλοσύνη ήταν πάντα η καρδιά σου για όλους τους συγχωριανούς μας.

Ο Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθηνών στη μνήμη του, αντί στεφάνου προσφέρει 10.000 δραχμές στο περιοδικό "Κόνιτσα".

Το Δ.Σ.**Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών**

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**Μάϊος****Ιούνιος**

Ελάχ. θερμ.	6.2	5.6
Μέγ. θερμ.	31,6	36.6
Ύψος βροχής	0,2 m.m.	26,6 m.m.
Σχ. υγρασία	47%	49%

**ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ
ΚΟΥΡΟΥΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις
παντός τύπου

τηλ. 22427, 26964 - Ιωάννινα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Δάψης Ευάγγ. U.S.A. δολ.	60	Στεφα-	Βανδέρας Δημ. Κόνιτσα	10.000
νή Κατερίνα Γερμανία Δρχ.	5.000		Παπαχαρίση Όλγα Κόνιτσα	1.500
Φίτσιου Αναστασία Ελβετία		6.000	Νικολόπουλος Ανδ. Κόνιτσα	2.000
Ντίνος Μάνθος Γερμανία		5.000	Κυρίτσης Γιάννης Κόνιτσα	5.000
Παππίας Βασ. Κύπρος		5.000	Μίσσιος Κων/νος Κόνιτσα	1.500
Νάτσης Παναγ. Κύπρος		5.000	Κεφάλια Σταυρούλα Κόνιτσα	1.500
Γκότζος Θωμάς Αθήνα		5.000	Νίκου Βασ. Κόνιτσα	1.500
Δερβένη Ελένη Αθήνα		5.000	Καραβελίδης Ιορδ. Κόνιτσα	2.000
Κίτσιος Στ. Αθήνα		3.000	Ντάφλης Χαραλ. Κόνιτσα	5.000
Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα		2.000	Ευαγγέλου Ευάγγ. Κόνιτσα	2.000
Βυζούρης Βασ. Αθήνα		2.000	Παπαχρήστου Ανδρ. Κόνιτσα	2.000
Κοκοβές Παναγ. Αθήνα		1.500	Στέφου Στέφ. Κόνιτσα	2.000
Γεράσης Αθαν. Αθήνα		1.500	Φασούλης Χ. Κων. Κόνιτσα	1.500
Ράγγας Σωκρ. Αθήνα		5.000	Αντωνίου Ευάγγ. Κόνιτσα	5.000
Κήτας Πασχ. Αθήνα		2.000	Αγόρου Κώστας Κόνιτσα	5.000
Νίκου Τώνης Αθήνα		1.500	Κυρίτσης Σωτ. Κόνιτσα	2.000
Ζούκης Χρ. Αθήνα		3.500	Κοκοβές Κων. Κόνιτσα	5.000
Τσίμα Έλλη Αθήνα		1.500	Κατής Απόστ. Κόνιτσα	2.000
Μπιζου Φρίντα Αθήνα		1.500	Χούσος Αιμ. Κόνιτσα	5.000
Ανδρεάδης Χρ. Αθήνα		1.500	Καβελίδης Πρόδρ. Κόνιτσα	1.500
Κελεριάν Αθαν. Αθήνα		2.000	Στεφάνου Λαζ. Κόνιτσα	1.500
Ξύδη Άσπα Αθήνα		2.000	Ζώτος Μάνθος Κόνιτσα	1.500
Παπαγεωργίου Βασ. Αθήνα		3.000	Μουρεχίδης Ιωάν. Κόνιτσα	3.000
Σχοινάς Νικόλ. Αθήνα		10.000	Σπανός Απόστ. Θεσ/νικη	1.500
Καραμπέτση Ευαγγ. Αθήνα		2.000	Μήτσης Κων/νος Θεσ/νικη	3.000
Γκότζος Δημ. Αθήνα		2.000	Μήτση Θεοδώρα Θεσ/νικη	3.000
Λασπονίκου Λουκία Αθήνα		2.000	Μανώλης Θεοφ. Θεσ/νικη	5.000
Τσάγκας Γιάννης Αθήνα		2.500	Σκούπρας Ιωάνν. Θεσ/νικη	2.000
Νίκου Αθαν. Αθήνα		1.500	Λάππας Γεώργ. Θεσ/νική	2.000
Φούντου Μαρίνα Αθήνα		10.000	Εξάρχου Χρ. Θεσ/νική	2.000
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα		2.000	Νικόπουλος Αντών. Θεσ/νικη	2.000
Σύνδ. Γυναικών Ηπείρου Αθήνα		2.000	Καραμπίνας Παντ. Θεσ/νική	4.500
Ζιακόπουλος Δημ. Αθήνα		5.000	Σερίφης Ευάγγ. Μόλιστα	3.000
Ζάχος Νικ. Αθήνα		3.000	Πίσπας Ιωάν. Βέροια	1.500
Σδούκου Μαρία Αθήνα		2.000	Κοντογιάννης Κων. Πάδες	5.000
Σδούκος Δημ. Αθήνα		2.000	Κατσαμάνης Κων. Δροσοπηγή	3.000
Σύνδεσμος Βούρμπιανης Αθην.		3.000	Λάππας Δημ. Ηλιόρραχη	2.000
Οικονομίδης Αριστ. Αθήνα		5.000	Πούλιος Βασ. Διδυμοτειχο	13.000
Φασούλης Κων. Αθήνα		2.000	Σκαλιστής Χρ. Τσοτύλι	4.000
Φασούλης Δημ. Αθήνα		3.000	Τόγελος Σωτ. Τρίκαλα	1.500
Παγούνης Γεώργ. Αθήνα		5.000	Γοργογέτας Σωτ. Τρίκαλα	1.500
Μπόγδος Δημ. Αθήνα		2.000	Γρέντζιος Γεώργ. Παλιοσέλι	1.500
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα		2.000	Τζίμας Στεφ. Παλιοσέλι	1.500
Σταματάκη-Οικονόμου Ειρ.Αθ.		5.000	Καρατζήμος Δημ. Δίστρατο	1.500
Ζιακόπουλος Νικ. Αθήνα		5.000	Λάππας Θωμάς Κοζάνη	5.000
Κράλιος Κώστας Αθήνα		5.000	Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	2.000
Σκούρτης Αναστ. Αθήνα		2.000	Μπόμπολας Ιωάνν. Ελεύθερο	5.000
Νάτσης Αχιλ. Αθήνα		2.500	Κετικίδης Ηρακλής Καλπάκι	1.500
Ζαχαροπούλου Σουζάνα Αθήνα		5.000	Τσινός Θωμάς Πρωτόπαπας	1.500
Ζιούλης Κων. Αθήνα		5.000	Νίκου Θωμάς Αγριά Βόλου	5.000
Γεωργιάδου-Δικαιούλια Φ. Αθ.		5.000	Λυμπερόπουλος Νικ. Χαλκίδα	3.000
Κατσαρός Κων. Αθήνα		2.500	Μάνης Ηλίας Μολυβδοσκεπάστο	1.500
Αράπογλου Ελευθ. Αθήνα		2.000	Κωστάκης Αθαν. Ελεύθερο	1.500
Μικρογιαννάκη Βασιλ. Αθήνα		1.500	Κολωνιάρης Δημ. Κεφαλοχώρι	3.000
Βεκρής Θεόδ. Αθήνα		1.500	Σουφλέρης Απόστ. Καλόβρυση	1.500
Τσιαλιαμάνης Βασ. Γιάννινα		5.000	Καπλάνης Βασ. Δροσοπηγή	2.000
Χήτος Θεόδ. Γιάννινα		5.000	Τσίτσος Γεώρ. Πάτρα	5.000
Σουτόπουλος Γεώργ. Γιάννινα		2.000	Τσίμας Νικ. Οξυά	1.500
Σουτόπουλος Θεόδ. Γιάννινα		1.500	Σπανός Αθαν. Πηγή	2.000
Πρωτόπαπας Γεώργ. Γιάννινα		2.500	Σπυροπούλου Φωτ. Πάτρα	2.000
Παπαθεοδώρου Νικηφ. Γιάννινα		1.500	Τσάγκας Θεόδ. Πάτρα	3.000
Σίμος Αλκιβ. Γιάννινα		1.500	Μπόγδος Κων. Κιάτο	2.000
Κήτας Δημ. Γιάννινα		12.000	Τσινώλης Γεωρ. Καλόβρυση	1.500
Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα		2.000	Κοτσαφτής Ευαγ. Μάζι	1.500
Ζήνδρος Βασίλης Γιάννινα		5.000	Βουρδούκας Ευθ. Πηγή	1.500
Αποστόλου Κων. Γιάννινα		6.000	Πολιτ. Σύλλογος Μαζίου	4.500
Ραμαντζάς Δημ. Γιάννινα		5.000	Κίτσιος Ανδ. Πηγή	2.000
Ζώλας Λευτ. Γιάννινα		5.000	Κοτόπουλος Αθαν. Μελισσόπ.	2.000
Καραφλιάς Αγγ. Γιάννινα		2.000	Σίβας Κων. Κλειδωνιά	2.000
Αναγνωστόπουλος Σωτ. Γιάνν.		5.000		

Π. ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.

Διαμερίσματα - Καταστήματα

Αντιπαροχαί

πλάνη 4-6
ωάννινα

Τηλ. 32989-33207
Fax 33207

**HOTEL "ΑΩΟΣ",
RESTAURANT - BAR**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

**Μ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079**

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ & ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΤΗΛ. 0655 - 22005 ΟΙΚΙΑΣ 22113
ΚΟΝΙΤΣΑ

**ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ**

ΚΟΝΙΤΣΑ

(πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22
ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24
Τηλ. 3627 - 725

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

* Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

«ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΤΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΙΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΔΟΣΤΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚ/ΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 38315